

ECG

EXPLOSIVE CLEARANCE GROUP

**Vooronderzoek naar het risico op het aantreffen
van Conventionele Explosieven in het
onderzoeksgebied 'Uitbreiding omgeving
Kapellerlaan te Roermond'.**

ONDERZOEKSGBIED:

Uitbreiding omgeving Kapellerlaan te Roermond

OPDRACHTGEVER:

Gemeente Roermond

DATUM:

12 februari 2020

TER ACCORDERING:

DOCUMENTCODE:

383-019-VO-01

VERSIE:

Definitief

DISTRIBUTIELIJST:

Gemeente Roermond
Explosive Clearance Group BV

Copyright Explosive Clearance Group BV 2020©. Niets uit deze rapportage mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de houders van het auteursrecht. De opdrachtgever mag voor intern gebruik duplicaten maken.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	4
1 INLEIDING	6
1.1 ALGEMEEN	6
1.2 AANLEIDING	7
1.3 DOEL VAN HET INDICATIEONDERZOEK	9
1.4 BRONNEN.....	12
1.4.1 TOELICHTING VERPLICHTE BRONNEN WSCS-OCE	13
1.4.2 TOELICHTING AANVULLENDE BRONNEN WSCS-OCE	14
1.4.3 TOELICHTING AANVULLENDE BRONNEN ECG	15
1.5 KWALIFICATIE ONDERZOEKSTEAM	16
1.6 ONDERZOEKSGEBIEDEN	16
2 HET INDICATIE ONDERZOEK	18
2.1 OPZET INDELING	18
2.2 UITGANGSPUNTEN VOOR DE BEOORDELING VAN DE RELEVANTIE VAN EEN INDICATIE	18
2.3 HISTORISCH-GEOGRAFISCHE INFORMATIE	18
2.4 REEDS UITGEVOERDE RAPPORTAGES.....	20
2.5 INDICATIES AFKOMSTIG UIT GERAADPLEEDE LITERATUUR	21
2.6 INDICATIE ONDERZOEK GEMEENTELIJKE, REGIONALE EN PROVINCIALE ARCHIEVEN	22
2.6.1 GEMEENTEARCHIEF ROERMOND	22
2.6.2 REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM LIMBURG	22
2.7 LANDELIJKE ARCHIEVEN.....	22
2.7.1 NATIONAAL ARCHIEF DEN HAAG.....	22
2.7.2 NIOD INSTITUUT VOOR OORLOGS- HOLOCAUST- EN GENOCIDENSTUDIES AMSTERDAM.....	23
2.7.3 NEDERLANDS INSTITUUT VOOR MILITAIRE HISTORIE DEN HAAG	24
2.8 INTERNATIONALE ARCHIEVEN	24
2.8.1 THE NATIONAL ARCHIVES LONDEN	24
2.8.1.1 The National Archives: omgang en uitgangspunt ontlenen gegevens aan Daily Logs.	24
2.8.1.2 Geallieerden: Nord de Guerre coördinatenstelsel.....	24
2.8.2 BUNDESARCHIV-MILITÄRARCHIV	27
2.9 GEMELDE EN GERUIMDE EXPLOSIEVEN EOD EN M.M.O.D.....	28
2.9.1 ARCHIEF UITVOERINGSOPDRACHTEN EXPLOSIEVEN OPRUIMINGSDIENST DEFENSIE.....	28
2.9.2 ARCHIEF M.M.O.D. SEMISTATISCHE ARCHIEFDIENSTEN MINISTERIE DEFENSIE RIJSWIJK	30
2.9.3 MIJNENVELDREGISTER	30
2.10 LUCHTFOTO INTERPRETATIE	31
2.10.1DOEL VAN DE LUCHTFOTO INTERPRETATIE	31
2.10.2METHODIEK.....	31
2.10.3GRENZEN EN MOGELIJKHEDEN VAN LUCHTFOTO INTERPRETATIE.....	31
2.10.4INVENTARISATIE, SELECTIE EN INTERPRETATIE VAN HET GEHANTEERDE BEELDMATERIAAL.....	32
2.11 RESULTATEN INDICATIEONDERZOEK	34
2.11.1OVERZICHTSTABEL OORLOGSHANDELINGEN UIT LITERATUUR, ARCHIEFMATERIAAL EN LUCHTFOTO'S.....	34
2.11.2BEELD EN KAARTMATERIAAL INDICATIES.....	43

3	HET CONTRA-INDICATIE ONDERZOEK	48
3.1	KAARTVERGELIJKING.....	48
3.2	BEELDVERGELIJKING	55
3.3	ARCHIEFONDERZOEK NAOORLOGSE ACTIVITEITEN	58
3.4	ONDERGRONDSE INFRASTRUCTUUR	64
3.5	BAG-VIEWER.....	68
3.6	SAMENVATTING NAOORLOGSE WERKZAAMHEDEN	70
4	EVALUATIE AFWEGING INDICATIES EN CONTRA-INDICATIES.....	71
4.1	KONINGINNELAAN	71
4.2	HEINSBERGERWEG	72
5	LEEMTEN IN KENNIS	74
6	CONCLUSIE EN ADVIES	75
7	OVERZICHT VAN GEHANTEERDE BRONNEN.....	76
8	BIJLAGEN	90
	BIJLAGE 1: VASTSTELLEN VERDACHT GEBIED EN AFBAKENING IN VOORONDERZOEK.....	90
	BIJLAGE 2: CE-BODEMBELASTINGKAART	93
	BIJLAGE 3: SYSTEEM CERTIFICATEN OPSPOREN CONVENTIONELE EXPLOSIEVEN	96
	BIJLAGE 4: PROTOCOL TOEVALSVONDST	98

1 INLEIDING

Op een onbekend aantal plaatsen in Nederland liggen nog bommen, granaten en andere munitieartikelen uit de Tweede Wereldoorlog. Volgens mondiale, militaire inschatting is van al het explosieve materiaal dat gedurende de Tweede Wereldoorlog (1939-1945) is ingezet, verschoten of afgeworpen, tussen de zeven en vijftien procent om verschillende redenen niet tot uitwerking gekomen of gebracht.

1.1 ALGEMEEN

Hoofdrisico van het werkveld van het opsporen van Conventionele Explosieven is het onverhoeds aantreffen van deze CE bij het uitvoeren van werkzaamheden in de (water)bodem en/of de ondeskundige en onzorgvuldige omgang met aangetroffen CE. Hierdoor bestaat het gevaar op het ongewenst tot (uit)werking komen van CE en dat kan grote uitwerkingsgevolgen teweegbrengen. De belangrijkste daarvan zijn luchtdruk, schokgolf en scherfwerking, welke een groot gevaar vormen voor veiligheid en gezondheid.

Het voornoemde risico doet zich voor indien voorafgaand aan (bouw)projecten geen of onvoldoende onderzoek wordt gedaan naar de kans op aanwezigheid van CE en/of het opsporen van CE op een onzorgvuldige of ondeskundige wijze plaatsvindt. In het laatstgenoemde geval doet het risico van het onverhoeds aantreffen van CE zich ook voor zodra na een opsporingsproject met de reguliere (bouw)werkzaamheden wordt gestart.¹

Om spontane vondsten en eventuele daaruit voortvloeiende ongewilde gebeurtenissen te voorkomen, dient de opdrachtgever ervoor te zorgen (inspanningsverplichting) dat er in de ontwerpfase – als onderdeel van de Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) – rekening wordt gehouden met (veiligheids)verplichtingen die gelden in de uitvoeringsfase. Dat wil onder andere zeggen dat de opdrachtgever (de initiatiefnemer van de werkzaamheden) het mogelijk moet maken dat de aannemer die het werk uitvoert, dat op een veilige en gezonde manier kan doen, onder naleving van wettelijke regels en door toepassing van maatregelen uit de voor dat werk geldende Arbo catalogus, brancherichtlijnen, stand der techniek en wetenschap.²

Als gevolg van het voorgaande, dient de opdrachtgever er vooraf zorg voor te dragen dat er bij grond- en/of waterbodemroerende activiteiten informatie beschikbaar is over de samenstelling van de (water)bodem. Zoals of er bijvoorbeeld sprake is van de vermoede aanwezigheid van CE en/of de identificatie van potentiële risicolocaties. Om het maatschappelijk belang (veiligheid en gezondheid van en rondom arbeid) te waarborgen, is door de overheid gekozen voor een wettelijk verplichte

¹ Voor nadere info betreffende regelgeving etc. zie: www.explosievenopsporing.nl.

² Zie ook voor achtergrond Nederland: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, *Jaarplan 2015* (Den Haag 2014) 18 (<https://www.inspectieszw.nl/binaries/inspectieszw/documenten/jaarplannen/2014/09/15/jaarplan-2015/Jaarplan-InspectieSZW-2015.pdf>); De Inspectie blijft zich inzetten om bij de opdrachtgevers, inclusief gemeenten, indringend concrete aandacht en zorg te eisen voor hun verantwoordelijkheid bij de voorbereidingen voor GWW-projecten. Bijvoorbeeld het veilig opleveren van projectgrond – gevrijwaard van explosieven – en sturing op Arbo-aspecten in het opdrachtverleningstraject.

certificatieregeling voor de borging van de kwaliteit/veiligheid van het opsporen van Conventionele Explosieven. Dat wil zeggen dat opsporingswerkzaamheden met betrekking tot CE op grond van het Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbobesluit) enkel uitgevoerd mogen worden door de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD) en bedrijven die in het bezit zijn van een certificaat voor het opsporen van Conventionele Explosieven.

Om dit certificaat te verkrijgen dient het bedrijf (en de EOD) te voldoen aan de eisen zoals gesteld in het “Werkveld Specifiek certificatie Schema voor het Opsporen Conventionele Explosieven” (WSCS-OCE). Het toepassingsgebied van het Certificatieschema is verdeeld in twee deelgebieden: A (Opsporing, inclusief vooronderzoek) en B (Civieltechnisch Opsporingsproces).³ Explosive Clearance Group (ECG) is voor beide deelgebieden (A+B) gecertificeerd.

De doelstelling van dit door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) vastgestelde certificatieschema is driedelig:

- Bewerkstelligen dat risicovolle werkzaamheden voldoende veilig voor het eigen personeel en derden aanwezig op het project worden uitgevoerd;
- Bewerkstelligen dat risicovolle werkzaamheden zodanig en met die deskundigheid worden uitgevoerd dat omwonenden veilig zijn en dat de openbare orde en publieke veiligheid wordt gewaarborgd;
- Bewerkstelligen dat het vooronderzoek en/of de opsporing volgens de gegunde opdracht wordt uitgevoerd en opgeleverd (vast te leggen in het proces-verbaal van oplevering).⁴

Een eerste stap in het opsporingsproces wordt doorgaans gevormd door een (historisch) vooronderzoek waarin beoordeeld wordt of een onderzoeksgebied verdacht of onverdacht is op de mogelijke aanwezigheid van Conventionele Explosieven en (zo ja) om welke type en kaliber Conventionele Explosieven het gaat.

Als er aanwijzingen worden achterhaald dat het onderzoeksgebied betrokken is geweest bij oorlogshandelingen en er geen sprake is van relevante contra-indicaties, dan zal de uiteindelijke afbakening van het ‘verdachte’ gebied in zowel horizontale (indien mogelijk aan de hand van bijlage 3 uit het WSCS-OCE) als verticale zin plaatsvinden (indien de in het WSCS-OCE weergegeven vereiste parameters aanwezig zijn).

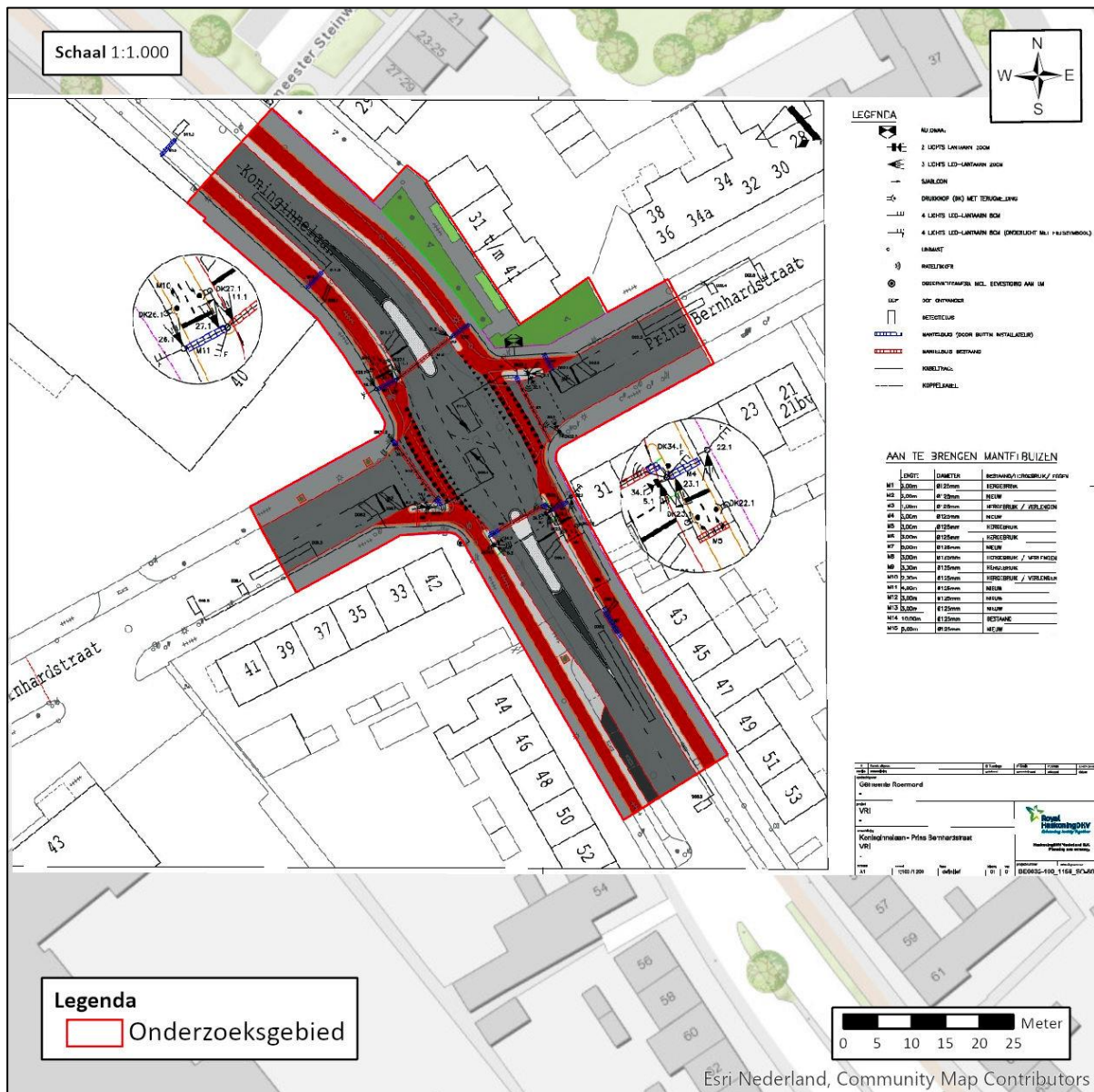
1.2 AANLEIDING

Gemeente Roermond heeft ECG opdracht gegeven een historisch vooronderzoek uit te voeren voor het te bewerken projectgebied ‘Uitbreiding omgeving Kapellerlaan te Roermond’. Het betreft hier een uitbreiding van het project ‘Kapellerlaan’ welke ECG in 2017 heeft uitgevoerd. Op het kruispunt

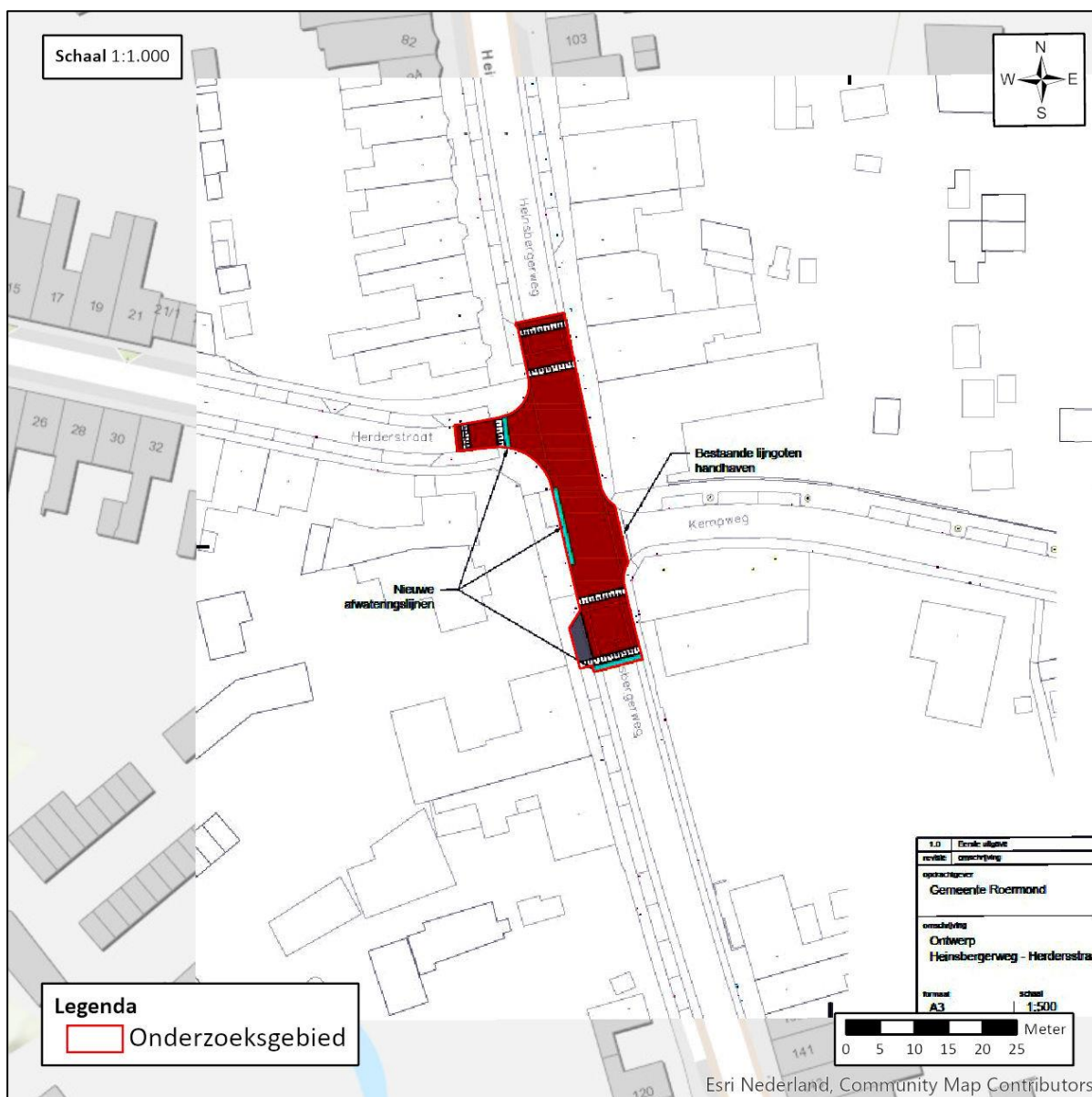
³ Het Werkveld Specifiek certificatie Schema voor het Opsporen Conventionele Explosieven (WSCS-OCE) is een verplicht procescertificaat voor het opsporen van CE. Het stelt eisen aan de kwaliteit, veiligheid en deskundigheid van het bedrijf en/of organisatie. Het certificaat is opgenomen onder Bijlage 3.

⁴ Werkveldspecifieke certificatieschema voor het systeemcertificaat opsporing Conventionele Explosieven zoals opgenomen in bijlage XII van de Arbeidsomstandighedenregeling (WSCS-OCE) 2.

Bernhardstraat-Koninginnelaan worden de verkeerslichten vervangen. De werkzaamheden zijn tot maximaal 1,5 meter beneden maaiveld. Op de Heinsbergerweg worden meerdere verkeersmaatregelen aangelegd. De werkzaamheden zijn tot maximaal 4 meter beneden maaiveld. De locaties en een beschrijvingen van de onderzoeksgebieden zijn opgenomen in *paragraaf 1.6*. Deze bureaustudie is uitgevoerd conform de offerte van 16 oktober 2019 met kenmerk '383-019' en het vigerende WSCS-OCE.

Figuur 1: Op de afbeelding is een aangeleverde kaart weergegeven met daarop de werkzaamheden Uitbreiding omgeving Kapellerlaan te Roermond: kruispunt Bernhardstraat-Koninginnelaan.

Figuur 2: Op de afbeelding is een aangeleverde kaart weergegeven met daarop de werkzaamheden Uitbreiding omgeving Kapellerlaan te Roermond: Heinsbergerweg.

1.3 DOEL VAN HET INDICATIEONDERZOEK

Het onderzoeksdoel en de te volgen werkwijze betreffende een vooronderzoek zijn in het WSCS-OCE als volgt omschreven:

‘Het vooronderzoek heeft tot doel om te beoordelen of er indicaties zijn dat binnen het onderzoeksgebied CE aanwezig zijn, en zo ja, om het verdachte gebied in horizontale en verticale dimensie af te bakenen. Het vooronderzoek bestaat uit zowel het inventariseren als beoordelen

(analyseren) van bronnenmateriaal en resulteert in een rapportage en een (eventueel daarbij behorende) CE bodembelastingskaart.⁵

Het uitgangspunt van deze studie is, om door middel van het verzamelen en verwerken van relevant historisch feitenmateriaal, een gefundeerd antwoord te verkrijgen op de volgende drie kernvragen:

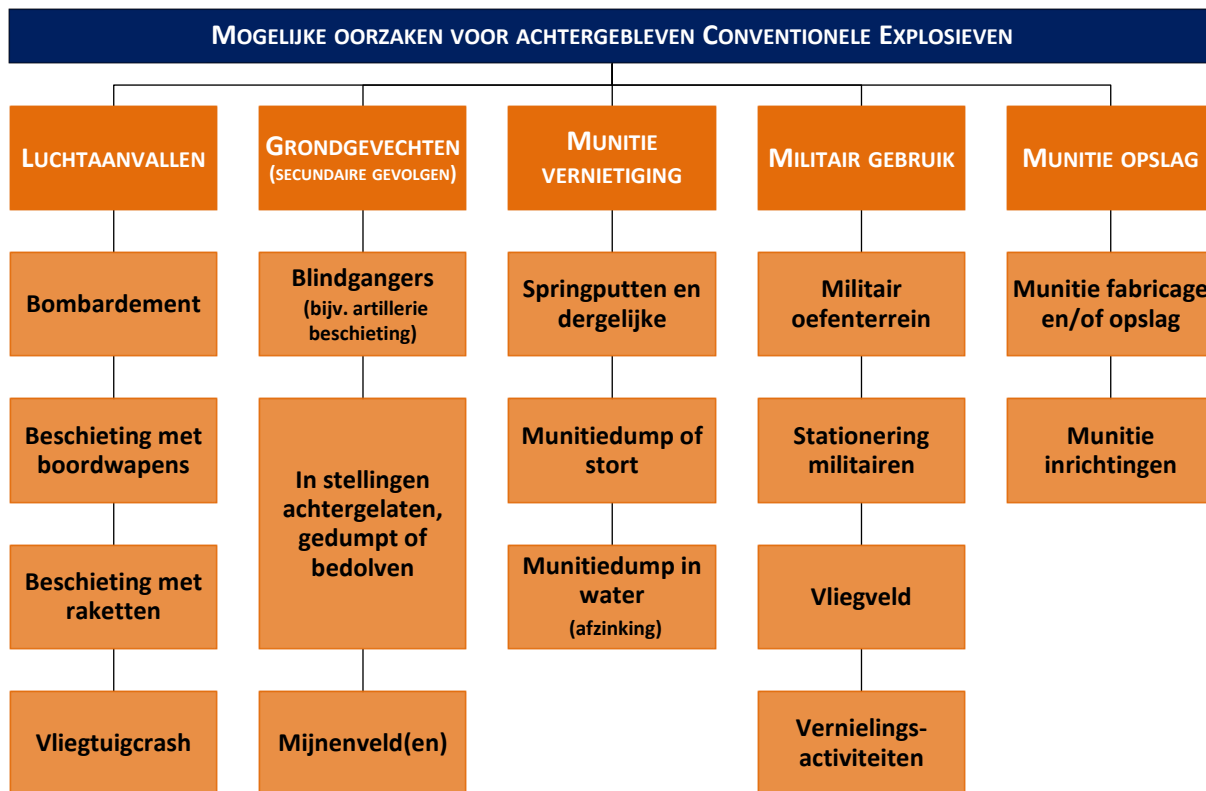
- Is het onderzoeksgebied of een deel hiervan betrokken geweest bij oorlogshandelingen (indicaties) en is er daardoor sprake van een verhoogd risico op het aantreffen van Conventionele Explosieven oftewel van verdacht gebied?
- Zijn er gebeurtenissen (contra-indicaties) die een aanwijzing vormen dat een (mogelijk verdacht) gebied of een deel hiervan als onverdacht kan worden aangemerkt?
- Indien er sprake is van verdacht gebied wat is dan de (sub)soort, hoeveelheid en verschijningsvorm van de vermoede Conventionele Explosieven?

De resultaten van de bureaustudie zijn onder te verdelen naar: geografisch herleidbare gebeurtenissen met informatie die een aanwijzing vormen dat het gebied verdacht is op Conventionele Explosieven (indicaties) of geografisch herleidbare gebeurtenissen die een aanwijzing vormen dat het gebied als onverdacht kan worden aangemerkt (contra-indicaties).

Met behulp van historisch feitenmateriaal als literatuur, archief- en luchtfotomateriaal wordt getracht te achterhalen of er een verhoogde kans bestaat op het aantreffen van achtergebleven explosieven in het onderzoeksgebied. Hierbij wordt specifiek en op basis van feitelijkheden bepaald of (en zo ja: waar) in het onderzoeksgebied explosieven verwacht kunnen worden en wat het risico is dat deze bij bodemingrepen worden aangetroffen. Een vooronderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van Conventionele Explosieven blijft echter altijd indicatief van aard; het is immers geen exacte wetenschap. Door de uitvoering van een vooronderzoek conform het WSCS-OCE wordt door het opsporingsbedrijf echter wel een inspanningsverplichting op zich genomen en verplicht men zich derhalve om het onderzoek naar beste inzicht en vermogen uit te voeren.

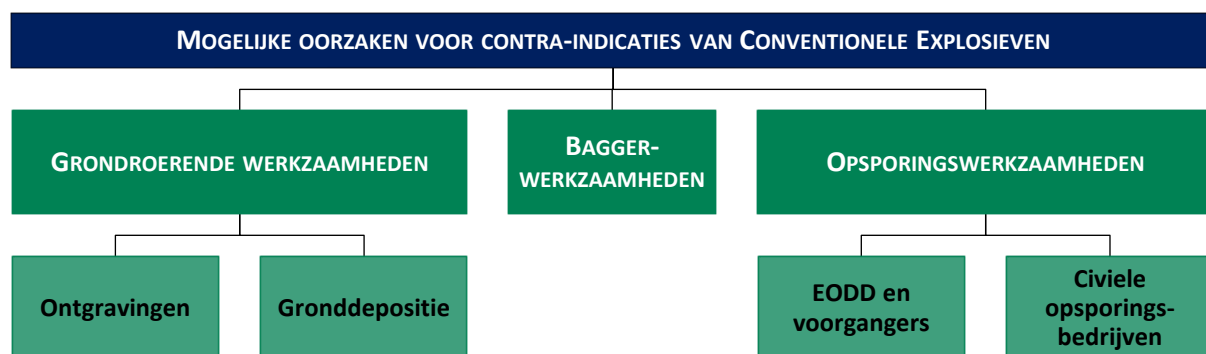
Oorlogshandelingen (in dit geval gebeurtenissen die tot de mogelijke aanwezigheid van Conventionele Explosieven leiden) kunnen over het algemeen onderverdeeld worden naar een bepaald(e) oorzaak of scenario, zoals in het navolgend overzicht is weergegeven.

⁵ WSCS-OCE, 16.

Figuur 3: Overzicht van mogelijk te achterhalen oorlogshandelingen in en rond een onderzoeksgebied.

Gebeurtenissen die mogelijk geleid hebben tot het uit de bodem verwijderen van Conventionele Explosieven (contra-indicaties) kunnen over het algemeen onderverdeeld worden naar een bepaald(e) oorzaak of scenario, zoals hieronder is weergegeven.

Figuur 4: Overzicht van mogelijk te achterhalen naoorlogse (bodem)activiteiten.

Deze rapportage omvat (naast de eerder genoemde zaken):

- Aanleiding van het vooronderzoek;
- omschrijving en doelstelling van de opdracht;
- begrenzing van het onderzoeksgebied;
- beschrijving van de uitvoering van het onderzoek (inclusief de betrokken, door het management van ECG bevoegde, personen);
- verantwoording van het bronnenmateriaal (inclusief bronverwijzing);
- resultaten van de beoordeling van het bronnenmateriaal;
- beschrijving leemten in kennis.

Als er aanwijzingen worden achterhaald dat het onderzoeksgebied betrokken is geweest bij oorlogshandelingen en er geen sprake is van relevante contra-indicaties dan zal de uiteindelijke afbakening van het ‘verdachte’ gebied in zowel horizontale (indien mogelijk aan de hand van bijlage 3 uit het WSCS-OCE⁶) als verticale zin plaatsvinden (indien de in het WSCS-OCE weergegeven vereiste parameters aanwezig zijn).

1.4 BRONNEN

Bij het indicatieonderzoek dienen volgens het vigerende WSCS-OCE een aantal bronnen verplicht te worden geraadpleegd. In het navolgende overzicht staat schematisch weergegeven welke bronnen dit zijn en of hieraan bij dit onderzoek gehoor is gegeven. Aanvullende bronnen dienen in bepaalde in het certificatieschema vastgelegde situaties te worden gehanteerd. De conclusie ‘verdacht’ wordt bij voorkeur vastgesteld op basis van twee of meer onafhankelijke bronnen.

⁶ Zie *Bijlage 1* rapportage.

BRONNEN CONFORM WSCS-OCE:	RAADPLEGEN:		GERAADPLEEGD
	Verplicht	Optioneel	
Literatuur	✓		Ja
Gemeente- en Provinciaal archief	✓		Ja
Nederlands Instituut voor Militaire Historie		✓	Ja
NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies		✓	Ja
Explosieven Opruimingsdienst Defensie	✓		Ja
Luchtfotocollectie Universiteit Wageningen	✓		Ja
Luchtfotocollectie Topografische Dienst Zwolle	✓		Ja
Luchtfotocollectie The Aerial Reconnaissance Archives/National Collection of Aerial Photography (Edinburgh)		✓	Ja
The National Archives (Londen)		✓	Ja
Bundesarchiv-Militärarchiv (Freiburg)		✓	Ja
The National Archives (Washington)		✓	Nee
Getuigen		✓	Nee
AANVULLEND BRONNENONDERZOEK ECG:			
Semistatisch Informatiebeheer Defensie te Rijswijk	Nvt.		Ja
Nationaal Archief te Den Haag	Nvt.		Ja

Tabel 1: Overzicht van geraadpleegde bronnen.

1.4.1 TOELICHTING VERPLICHTE BRONNEN WSCS-OCE

Literatuur

Aan de start van het bronnenonderzoek wordt op basis van literatuuronderzoek een lijst opgesteld met oorlogshandelingen die relevant zijn voor de mogelijke aanwezigheid van CE in het onderzoeksgebied (indicaties). Deze lijst bevat tevens een verwijzing naar de data waarop de oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden.

Gemeentelijk en provinciaal archief

Bij het raadplegen van het gemeentelijk en provinciaal archief dienen ten minste de stukken van de luchtbeschermingsdienst, de stukken over aangetroffen/geruimde CE en de oorlogsschaderapporten te worden geraadpleegd. Indien deze stukken niet aanwezig zijn, dient dit te worden vermeld in de rapportage.

Explosieven Opruimings Dienst Defensie

Bij het raadplegen van het archief van de Explosieven Opruimings Dienst Defensie (EOD) dient als eerste de database met meldingen van aangetroffen CE en de collectie mijnenveldkaarten te worden geraadpleegd. Indien in de database met meldingen van aangetroffen CE indicaties voor de aanwezigheid van CE worden aangetroffen, dient de collectie MORA's/UO's te worden geraadpleegd. Indien in de collectie mijnenveldkaarten indicaties voor de aanwezigheid van CE worden aangetroffen, dient de collectie mijnenveld ruimrapporten te worden geraadpleegd.

Luchtfotocollectie Wageningen Universiteit en Topografische Dienst

De organisatie dient beschikbare luchtfoto's betreffende de datum waarop de oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden te inventariseren. Daaruit worden de bruikbare luchtfoto's geselecteerd. Bij de selectie van luchtfoto's dient rekening te worden gehouden met: opnamedatum in relatie tot oorlogshandelingen, kwaliteit van het fotobeeld en de schaal. De organisatie interpreteert de geselecteerde luchtfoto's ten minste op schade aan het landschap als gevolg van oorlogshandelingen en de aanwezigheid van militaire werken. De interpretatie van luchtfoto's dient te geschieden door een deskundige met ervaring in de interpretatie van luchtfoto's uit het tijdvak 1940-1945. De organisatie dient de beschikbare luchtfoto's te rapporteren en daarin tevens de selectie te motiveren.

Indien er indicaties zijn voor de aanwezigheid van CE, dient de organisatie de luchtfoto's en/of satellietbeelden te verzamelen met dekking van het onderzoeksgebied uit de naoorlogse periode. De organisatie vergelijkt de luchtfoto's/satellietbeelden met luchtfoto's uit het tijdvak 1940-1945, met als doel te inventariseren welke naoorlogse ontwikkelingen in het onderzoeksgebied hebben plaatsgevonden waarbij grond is geroerd of verzet.

Conform het gestelde in het WSCS-OCE dient er aanvullend in een aantal gevallen uitgeweken te worden naar de volgende bronnen:

1.4.2 TOELICHTING AANVULLENDE BRONNEN WSCS-OCE

NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies

De organisatie raadpleegt de literatuurcollectie van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) indien onvoldoende informatie aanwezig is om een totaalbeeld te vormen van oorlogshandelingen in het onderzoeksgebied.

Nederlands Instituut voor Militaire Historie

De collectie "Duitse verdedigingswerken in Nederland en rapporten van het Bureau Inlichtingen te Londen (1940–1945)" met collectienummer 575 van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) dient ten minste te worden geraadpleegd indien uit raadpleging van de verplichte bronnen blijkt dat er indicaties zijn dat Duitse militaire werken in het onderzoeksgebied aanwezig waren tijdens de Tweede Wereldoorlog.

De collectie "Gevechtsverslagen en rapporten mei 1940" met collectienummer 409 van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie dient ten minste te worden geraadpleegd indien uit raadpleging van de verplichte bronnen blijkt dat er indicaties zijn dat grondgevechten hebben plaatsgevonden in de periode mei 1940.

The National Archives Londen/Bundesarchiv-Militärarchiv/The National Archives Washington DC

Er dient aanvullend bronnenonderzoek plaats te vinden indien uit raadpleging van de verplichte bronnen blijkt dat er indicaties zijn dat oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden, waarbij mogelijk CE in het onderzoeksgebied terecht zijn gekomen, maar er onvoldoende informatie aanwezig is in de Nederlandse archieven en op de geraadpleegde luchtfoto's over:

- De aard van de oorlogshandeling;
- Het aantal en de soort CE dat tijdens de oorlogshandeling is ingezet;
- De inslaglocaties van CE.

Aanvullend onderzoek omvat één of meerdere van de onderstaande buitenlandse archieven:⁷

- The National Archives te Londen;
- Bundesarchiv-Militärarchiv te Freiburg;
- The National Archives te Washington DC.

Luchtfotocollectie *The Aerial Reconnaissance Archives/National Collection of Aerial Photography*

Indien de verplichte luchtfotoarchieven onvoldoende resultaat opleveren, wordt aanvullend de Luchtfotocollectie *The Aerial Reconnaissance Archives* geraadpleegd.⁸ Op de inventarisatie en selectie van luchtfoto's is hetgeen bepaald onder verplichte bronnen van toepassing.

Getuigenverklaringen

In overleg met de opdrachtgever wordt bepaald of getuigen worden gehoord. Dit wordt gerapporteerd. Indien getuigen worden gehoord, dient een schriftelijke getuigenverklaring te worden opgesteld en getekend door de getuige en/ of door een vertegenwoordiger van de opdrachtgever die bij het horen van de getuige aanwezig is. De getuigenverklaring wordt opgenomen als bijlage bij het rapport.

Wanneer uit het bronnenmateriaal relevante feiten naar voren komen, wordt met behulp van voetnoten en bronvermelding een verwijzing gegeven naar de vindplaats van de betreffende passages, afbeeldingen of documenten zodat alle gegevens desgewenst verifieerbaar zijn.⁹

1.4.3 TOELICHTING AANVULLENDE BRONNEN ECG

Nationaal Archief te Den Haag

ECG raadpleegt de collectie "Binnenlandse Zaken" (toegangsnummer 2.04.53.15) waarin de berichten van gemeenten aan de Rijksinspectie Luchtbescherming te Den Haag in de periode 1940-1943 zijn ontsloten.

Semistatistische archiefdiensten Ministerie Defensie te Rijswijk

ECG raadpleegt de collectie van de Mijn- en Munitieopruimingsdienst (MMOD) waarin de ruimingen in de periode 1945-1947 zijn ontsloten.

⁷ De organisatie dient de keuze voor het te raadplegen archief/de te raadplegen archieven te motiveren in het rapport op basis van het reeds verzamelde bronnenmateriaal. ECG beschikt over archiefbestanden uit *The National Archives* te Londen. Deze keuze is gebaseerd op de aanwezigheid van het aldaar aanwezige bronnenmateriaal welke betrekking heeft op de activiteiten van eenheden van de Royal Air Force (RAF).

⁸ De collectie *The Aerial Reconnaissance Archives* (TARA) is sinds 2014 ondergebracht bij de *National Collection of Aerial Photography* (NCAP).

⁹ ECG hanteert hiervoor de methodiek van onderzoek, annotatieregels en richtlijnen conform de systematiek van: P. de Buck e.a., *Zoeken en schrijven. Handleiding bij het maken van een historisch werkstuk* (Rijswijk 1992).

1.5 Kwalificatie Onderzoeksteam

Hoewel in de geldende regels geen ervarings- en opleidingseisen zijn gesteld aan de uitvoerende(n) van een vooronderzoek naar de kans op het aantreffen van achtergebleven explosieven, stelt ECG deze eisen wel aan haar onderzoekers. Het basisteam dat het vooronderzoek daadwerkelijk uitvoert en rapporteert, bestaat uit academisch geschoolde historici. Reden voor deze opleidingseis van ECG is het feit dat academisch geschoolde historici gespecialiseerd zijn in het vergaren, selecteren en beoordelen van relevant (feiten)materiaal en in staat zijn deze op een duidelijke manier te rapporteren. Het onderscheiden van hoofd- en bijzaken is daarbij van essentieel belang.

Daarnaast kunnen bij enkele cruciale onderzoeksfases een senior OCE-deskundige en een civiel-technicus worden betrokken, om de verkregen historische gegevens te vertalen in een advies waarbij tevens rekening gehouden wordt met munitietechnische en bouwkundige aspecten van uw project. Hoewel dit geen verplicht onderdeel uitmaakt van de voor onze branche geldende regelgeving, vormt de hiervoor beschreven samenstelling van het onderzoeksteam naar onze mening een belangrijke meerwaarde voor de relevantie en inzichtelijkheid van de onderzoeksresultaten.

De afdeling Vooronderzoek van ECG bestaat uit de volgende academisch opgeleide historici:

Dhr. drs. H.M.P.J. van der Burgt (Henny)

Dhr. G.A.J. van Gurp MA (Guus)

Dhr. C.P. Neelen MA (Caspar)

Dhr. D.H.W. Lodewijk MA (Dennis)

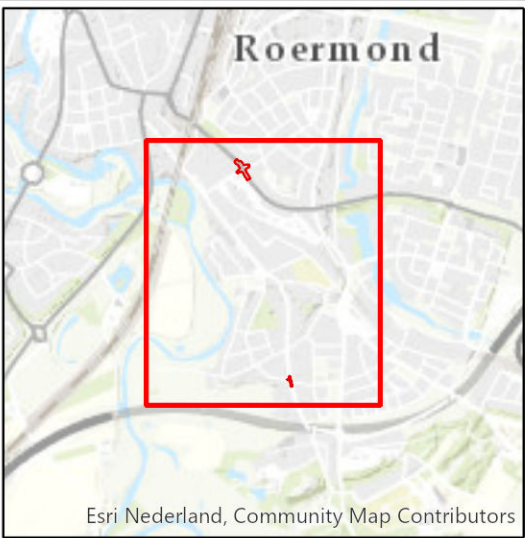
Mevr. A.E.F. Backelandt MA (Anne)

Dhr. C. E. de Jong MA (Christiaan)

Mevr. O. Keles BA (Ogzelis)

1.6 Onderzoeksgebieden

Het onderzoeksgebied 'Uitbreiding omgeving Kapellerlaan te Roermond' ligt in de gemeente Roermond. Het betreft hier twee losstaande onderzoeksgebieden. Het grotere gedeelte van het onderzoeksgebied bestaat uit de kruising Bernhardstraat-Koninginnelaan, het kleinere gedeelte van het onderzoeksgebied ligt ten zuiden hiervan. Het te onderzoeken gebied bestaat hier uit een deel van de Heinsbergerweg, inclusief de kruisingen met de Kempweg en de Herderstraat. Het onderzoeksgebied bestaat uit wegen en trottoirs. De totale oppervlakte van het onderzoeksgebied beslaat ongeveer 3,500 vierkante meter.

Legenda
Onderzoeksgebied

Datum:
17 januari 2020

Schaal:
1:4.000

Project Nr:
383-019

Tekening Nr:
383-019-TE-01

Opdrachtgever:
Gemeente Roermond

0 50 100 Meter

BEZOEKADRES

Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen

POSTADRES

Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS

E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

2 HET INDICATIE ONDERZOEK

2.1 OPZET INDELING

In dit Hoofdstuk wordt ten eerste het uitgangspunt voor de beoordeling van de relevantie van een indicatie toegelicht, waarna er met behulp van historisch kaartmateriaal een historisch-geografische situatie wordt gekenschetst van het onderzoeksgebied ten tijde van de oorlogsperiode. Hierop volgend wordt een inventarisatie uitgevoerd naar bij ECG bekende gegevens omtrent eerder uitgevoerd(e) onderzoek(en) naar de aanwezigheid van Conventionele Explosieven in of nabij het onderzoeksgebied.¹⁰ Daarop volgt er een opsomming van de geraadpleegde literatuur en de bezochte archiefinstanties en de geraadpleegde dossiers. Vervolgens worden de eventueel achterhaalde naoorlogse ruimingen van Conventionele Explosieven en daaraan gerelateerde zaken in beeld gebracht. Tot slot zullen vanuit een combinatie van bronspecifieke en historische benadering (waaronder de mogelijk reeds achterhaalde indicaties) luchtfoto's uit de Tweede Wereldoorlog geanalyseerd worden om de hierboven aangehaalde omschrijvingen verder te verifiëren en/of te herleiden. De indicaties die relevant zijn voor het onderzoeksgebied zullen in *Paragraaf 2.11* in een chronologisch overzicht worden weergegeven en nader getoetst op verificatie en herleidbaarheid.

2.2 UITGANGSPUNTEN VOOR DE BEOORDELING VAN DE RELEVANTIE VAN EEN INDICATIE

Bij het beoordelen of de bij het indicatieonderzoek achterhaalde informatie/indicatie relevant is/of kan zijn, wordt een selectiecriteria uit het WSCS-OCE toegepast:

*'Indicaties/contra-indicaties dienen een locatieverwijzing te hebben, aangezien deze essentieel is om te bepalen of de informatie relevant is voor de aanwezigheid van CE in het onderzoeksgebied.'*¹¹

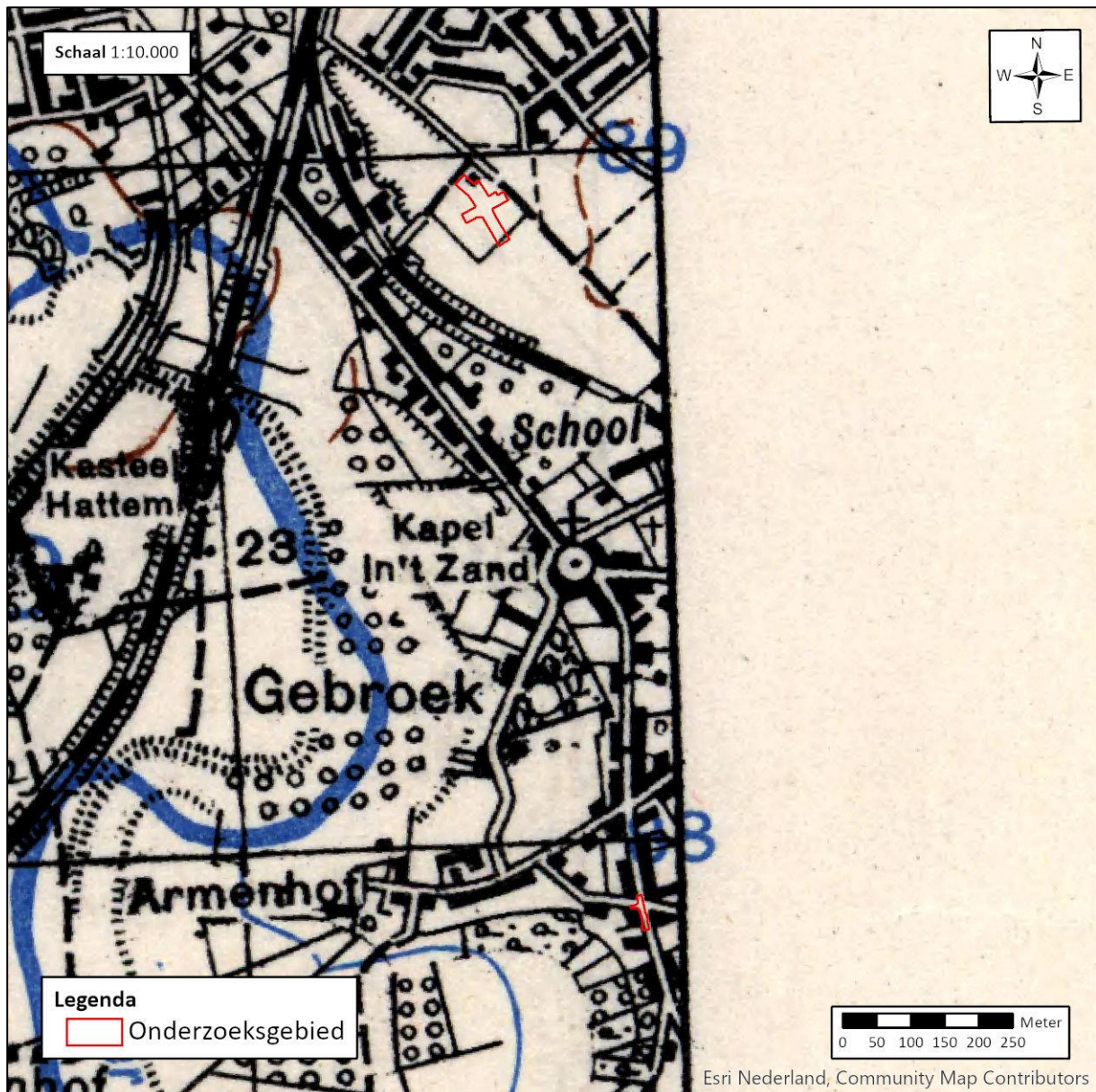
Indien de locatieverwijzing niet verwijst naar de omgeving van het onderzoeksgebied of op een andere wijze een relatie met het onderzoeksgebied (bijvoorbeeld op basis van voorkennis) impliceert of van invloed kan zijn, dan wordt de desbetreffende informatie niet in de rapportage opgenomen of als niet relevant beoordeeld en wordt deze verder buiten beschouwing gelaten.

2.3 HISTORISCH-GEOGRAFISCHE INFORMATIE

Aangezien locatieverwijzingen een essentiële rol spelen bij het vaststellen van de relevantie van achterhaalde indicaties, wordt er gekeken naar de geografische situatie vóór of ten tijde van aanvang van de oorlog. Derhalve kunnen locatieverwijzingen die bijvoorbeeld uit het huidige stratenbeeld zijn verdwenen toch worden achterhaald. Op figuur 5 is het onderzoeksgebied te zien op de *Stafkaart* (South) Roermond, sheet 37 (South), G.S.G.S. 4041 Edition of Sept 1944, France & Belgium 1:25.000

¹⁰ Onder onderzoek wordt door ECG bij voorkeur verstaan: een (opsporings)onderzoek uitgevoerd volgens de regels van de voormalige Beoordelingsrichtlijn Opsporing Conventionele Explosieven (BRL-OCE) of het vigerende WSCS-OCE.

¹¹ WSCS-OCE, 18.

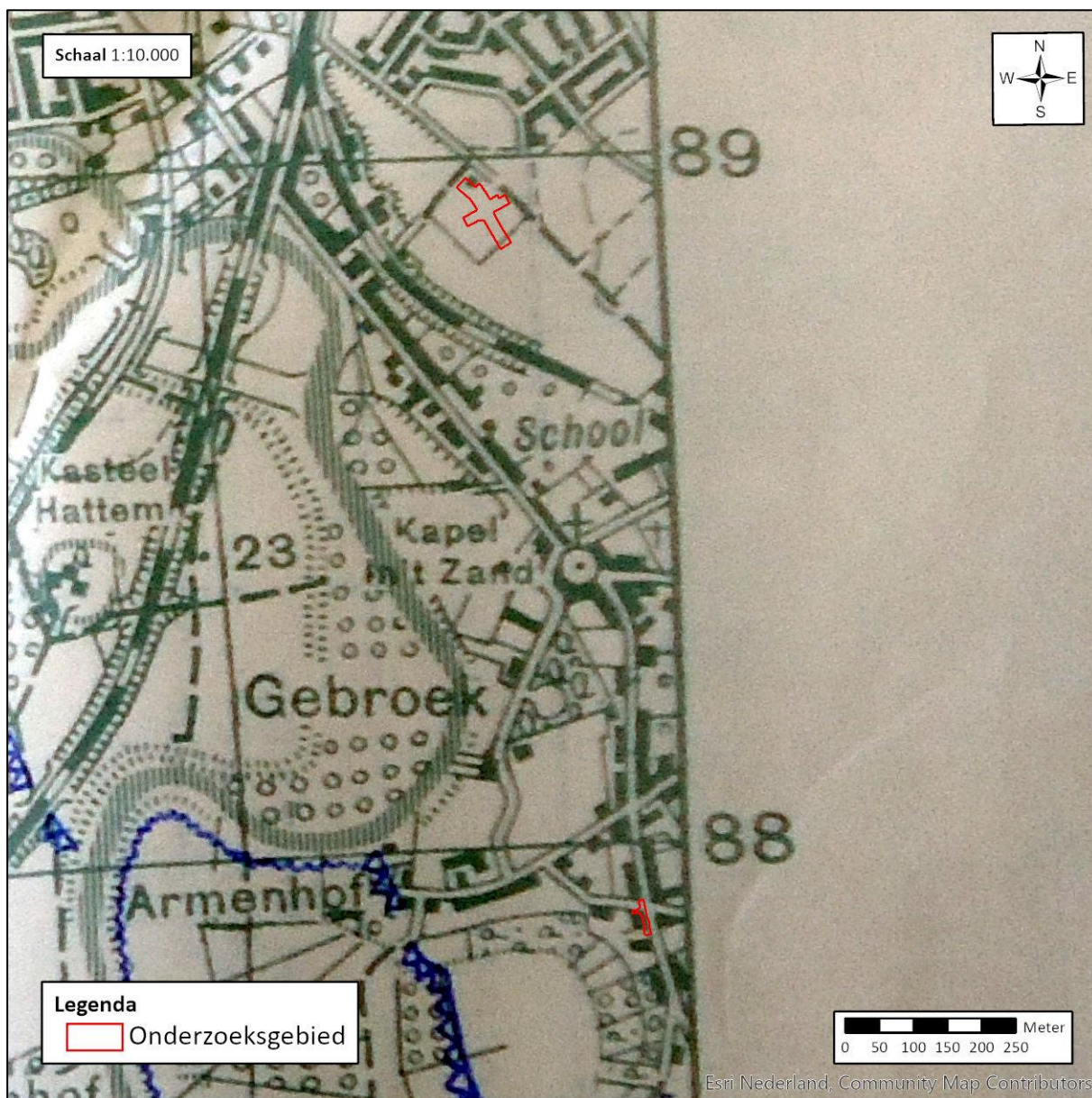

Figuur 5: Uitsnede van de Stafkaart (South) Roermond, sheet 37 (South), G.S.G.S. 4041 Edition of Sept 1944, France & Belgium 1:25.000 ter hoogte van het onderzoeksgebied

De kaart is afkomstig van het Kadaster en dekt beide onderzoeksgebieden af. De kaart is georefereneerd in ArcGIS Pro, waardoor het huidige onderzoeksgebied op de oude situatie kan worden geprojecteerd. Ten tijde van de Tweede Wereldoorlog vielen de huidige onderzoeksgebieden binnen de gemeente Roermond. Op de voorgaande figuur staan enkele toponiemen weergegeven. Voorbeelden hiervan zijn Gebroek en Armenhof. In de wetenschap van deze (voor een deel) uit de huidige topografie verdwenen locatieverwijzingen, zal het indicatieonderzoek worden uitgevoerd.

De volgende afbeelding (figuur 6) is een Defence Overprint, dit zijn kaarten gemaakt voor door de geallieerde legers tijdens hun opmars door Nederland. De kaarten werden samengesteld aan de hand van luchtfoto's of informatie uit het verzet en hielden de troepen op de hoogte van wat men

aan verdedigingswerken kon tegenkomen. Op de kaart zijn geen verdedigingswerken te zien in de onderzoeksgebieden.

Figuur 6: Uitsnede van de geallieerde Defence Overprint *Roermond, sheet 37N, SA/10/1838, Edition of 8 Nov 44, France & Belgium, 1 :25.000* ter hoogte van het onderzoeksgebied

2.4 REEDS UITGEVOERDE RAPPORTAGES

Conform de proceseisen vooronderzoek zoals opgenomen in het WSCS-OCE, heeft ECG een inventarisatie gemaakt van reeds uitgevoerde rapportages door zowel ECG als derden. De eventueel als relevant beoordeelde informatie uit eerder onderzoek wordt verwerkt in de voorliggende rapportage.

Rapportage(s) Explosive Clearance Group

ECG heeft in 2017 een onderzoek uitgevoerd nabij dit onderzoeksgebied. Het gaat hier om het onderzoek 'Kapellerlaan' (projectnummer 363-017). Verder heeft ECG in de buurt van het onderzoeksgebied nog een onderzoek gedaan in 2018; 'Kastelenbuurt te Roermond' (projectnummer 272-019).

Rapportage(s) derden

In de nabije omgeving van het onderzoeksgebied is door T&A Survey B.V. een onderzoek uitgevoerd in opdracht van Prorail (Prorail beheers- en eigendomsgebieden). Deze rapportage is in het bezit van ECG.

2.5 INDICATIES AFKOMSTIG UIT GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Om een eerste indruk te krijgen van mogelijk relevante oorlogshandelingen in en nabij het onderzoeksgebied heeft ECG onder meer de onderstaande (locatiespecifieke) literatuur geraadpleegd. Een compleet overzicht van geraadpleegde literatuur is opgenomen in *hoofdstuk 7*.

- Cillekens-Cox, L., e.a., *Sprekende getuigen: Herinneringen uit de periode 1940-1945 in Roermond* (Roermond 2000).
- Hammes, B. red., *D-Day in Midden-Limburg. Terugblik op de bevrijding* 2 delen (Maastricht 1985).
- Mertens, J. *Het Roermondse Groot-Seminarie in oorlogstijd 1940-1945* (Roermond 1947).
- Minten, J., *Roermond bevrijd* (Roermond 2005).
- Munnicks, E., *Van kazemat tot kelderleven: Roermond 1940 – 1945* (Kelpen-Oler 2007).
- Munnicks, E., *Wees op uw hoede. Roermond 1936-1940* (Roermond 2012).
- Nederveen, F., *Van bisschopsstad tot frontstad* (Roermond 1978).
- Personeel Gemeentearchief Roermond, *Oud Roermond vanuit de lucht* (Hoogeveen 1996).
- Pütz, R., *Duel in de wolken. De luchtoorlog in de gevarendriehoek Roermond-Luik-Aken* (Amsterdam 1994).
- Rijswijck, A. van, *De verwoeste kerken van Limburg* (Roermond/Maaseik 1946).
- Ruiten, J., *Onder den Klockenslagh van Neel Leeuwen en Asenray* (Roermond 1994).
- Stichting RURA, *Een kroniek van zeven maanden, 1944-1945. Wij herdenken* (Roermond 1985).
- Stichting RURA, *Oorlog en bevrijding. Roermond 1940-1945* (Roermond 2015).
- Weelen, P., *Limburg bevrijd* (Ljubljana 1995).

In de geraadpleegde literatuur kunnen verwijzingen naar oorlogshandelingen worden aangetroffen welke op basis van de locatiebeschrijvingen herleidbaar zijn naar het onderzoeksgebied. Deze feitelijk herleidbare indicaties zullen in het chronologisch overzicht in *paragraaf 2.11* worden opgenomen. Verdere verificatie van de relevantie en herleidbaarheid vindt plaats middels archiefonderzoek en luchtfotoanalyse.

2.6 INDICATIE ONDERZOEK GEMEENTELIJKE, REGIONALE EN PROVINCIALE ARCHIEVEN

De nadruk bij het indicatieonderzoek ligt bij het raadplegen van de diverse archieven op het bestuderen van de stukken van de luchtbeschermingsdienst, de stukken over aangetroffen/geruimde CE en oorlogsschaderapporten.

2.6.1 GEMEENTEARCHIEF ROERMOND

In het gemeentearchief van Roermond zijn er archiefbestanden van de gemeente Roermond geraadpleegd. De hieruit achterhaalde potentiële indicaties worden in *Paragraaf 2.11* beoordeeld op relevantie en herleidbaarheid.

2.6.2 REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM LIMBURG

In het Regionaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht is het *archief van het Militair Gezag Limburg 1944-1947* geraadpleegd. De taak waarvoor het Militair Gezag in bevrijd Nederland gesteld werd, was driedig. In de eerste plaats was het Militair Gezag handhaver van de openbare rust en orde. Verder was het belast met het onderhouden van de verbindingen tussen de Nederlandse civiele organen en de geallieerde legerautoriteiten. Onder het handhaven van de openbare rust en orde viel ook het aannemen van meldingen en het coördineren/uitvoeren van het opruimen van achtergebleven oorlogstuig. De hieruit achterhaalde potentiële indicaties worden in *Paragraaf 2.11* beoordeeld op relevantie en herleidbaarheid.

2.7 LANDELIJKE ARCHIEVEN

2.7.1 NATIONAAL ARCHIEF DEN HAAG

In het Nationaal Archief (NA) is archief *2.04.53.15 Ministerie van Binnenlandse Zaken: Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen, 1937-1946* geraadpleegd. De Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen werd naar aanleiding van de Wet tot Bescherming van de Bevolking tegen Luchtaanvallen, die in 1936 in werking trad, opgericht. De taak van dit overheidsorgaan was de gemeentelijke activiteiten op dit terrein te begeleiden en te controleren. Toen in 1942 de Duitse bezetter de wet verving door de Luchtbeschermingsverordening kwam de luchtbescherming sterker onder controle te staan van de bezetter. De archiefstukken beslaan diverse onderwerpen betreffende de luchtbeschermingsdienst, waaronder door gemeenten ingestuurde rapporten betreffende Geallieerde luchtactiviteiten.

Tevens is archief *2.13.210 Commissie van Proefneming* met hierin opgenomen afgedwaalde archiefbescheiden van onderdelen van de *Artillerie-Inrichtingen en Artillerie onderdelen, (1814-) 1867-1942* geraadpleegd. De Commissie van Proefneming (CvP) was een instelling die zich bezighield met proeven betreffende wapens en artilleriegeschut. In de archiefstukken zijn ook staten opgenomen betreffende plaatsen waar mogelijk onontplofte projectielen zijn gevonden, die wel of niet geruimd zijn, in het begin van de oorlog.

Ook 2.13.71 *Archieven van het Ministerie van Defensie te Londen [1940-1941]; Ministerie van Oorlog te Londen [1941-1945]; Departement van Oorlog: Bureau Londen [1945-1947], (1933) 1940-1947 (1974)* is geraadpleegd met betrekking tot mogelijk relevante gegevens voor het onderzoeksgebied. Dit betreft het archief van het ministerie van Defensie (later Oorlog) dat vanaf 14 mei 1940 in Londen was gevestigd. Het hield zich onder meer bezig met luchtvaart, militaire operaties en inlichtingen uit Nederland. Ook een onderzoek naar het verloop van de Meidagen van 1940 en de voorbereiding van de terugkeer naar Nederland behoorde tot het takenpakket. Het Bureau Londen hield zich na de bevrijding bezig met de afwikkeling van zaken in Engeland, waarna het in 1947 werd opgeheven.

In het NA is het archief 2.04.110 *Korps Hulpverleningsdienst van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 1945-1974* geraadpleegd. Het Korps Hulpverleningsdienst (HVD) nam vanaf juli 1947 de taken van de Mijn- en Munitieopruimingsdienst (M.M.O.D.) over. Eind juli 1947 werd de H.V.D. verantwoordelijk voor het ruimen van explosieven die in de civiele sector werden aangetroffen en vanaf januari 1948 ook voor het ruimen op militaire objecten en terreinen. In 1971 werd de taak van de H.V.D. overgedragen aan de EOD.¹² Door middel van het raadplegen van delen van het archief van de Hulpverleningsdienst is getracht inzicht te verkrijgen in mogelijke ruiming van CE in de periode van ca. 1947 tot en met het begin van de jaren '70 van de vorige eeuw.

Tot slot is 2.13.25 *Archief van het Militair Gezag, (1939) 1943-1946 (1956)* geraadpleegd. Dit betreft het archief van het overkoepelende orgaan van de Provinciale Militaire Gezagen, zoals toegelicht in *paragraaf 2.6.2*.

De eventueel achterhaalde indicaties worden in *paragraaf 2.11* beoordeeld op relevantie en herleidbaarheid.

2.7.2 NIOD INSTITUUT VOOR OORLOGS- HOLOCAUST- EN GENOCIDENSTUDIES AMSTERDAM

Aangezien er uit de literatuurcollectie bij het NIOD geen (niet reeds in de literatuurlijst opgenomen) mogelijk relevante boektitels naar voren kwamen, is het interesseveld voor dit archief naar een aantal aldaar gedeponeerde archieven verschoven. In het NIOD zijn het archief van 'Generalkommissar für das Sicherheitswesen en Höhere SS- und Polizeiführer' Hanns Albin Rauter (1892-1949), die was belast met 'de openbare orde en veiligheid' in Nederland, en het archief van het Departement van Justitie tussen 1940 en 1945 geraadpleegd, respectievelijk archief 077 *Generalkommissariat für das Sicherheitswesen (Höhere SS-und Polizeiführer Nord-West), (1938) 1940-1945* en 216k *Departement van Justitie (1935) 1940-1945 (1950)*. Daarnaast is archief 226B *Bureau Inlichtingen – Hoofdbureau Londen, 1940-1945* en collectie 249-0421 *Luchtaanvallen* ingezien.

De achterhaalde en als relevant beoordeelde indicaties worden in *paragraaf 2.11* nader beoordeeld en afgebakend.

¹² J. van Woensel, *Vrij van explosieven. De geschiedenis van het EOCL en zijn voorgangers, 1944-2004* (Meppel 2004) 107 en 142.

2.7.3 NEDERLANDS INSTITUUT VOOR MILITAIRE HISTORIE DEN HAAG

De collecties 575 Duitse verdedigingswerken en inundaties van Nederlands Grondgebied in de oorlog/ Rapporten van militaire aard vanuit bezet Nederland aan Bureau Inlichtingen Londen (collectie 575) 1940-1945 en 409 Gevechtsverslagen en rapporten mei 1940 van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) in Den Haag zijn geraadpleegd. Er zijn geen gegevens aangetroffen die verwijzen naar (de directe omgeving van) het onderzoeksgebied.

2.8 INTERNATIONALE ARCHIEVEN

ECG beschikt over gegevens uit internationale archieven welke voor dit onderzoek zijn geraadpleegd. Het betreft historische informatie afkomstig uit *The National Archives* (TNA) te Londen en het *Bundesarchiv-Militärarchiv* (BAMA) te Freiburg im Breisgau.

2.8.1 THE NATIONAL ARCHIVES LONDEN

De vluchtgegevens in de vorm van de *Daily Logs* van de Geallieerde *Second Tactical Air Force* (2nd TAF), een onderdeel van de *Royal Air Force* (RAF), *Raid sheets* van *Bomber Command* en diverse *Operation Record Books* (ORB's) van RAF squadrons zijn bestudeerd en doorgenomen voor relevante informatie. Verder is getracht relevante *War Diaries* te achterhalen van eenheden die mogelijk bij beschietingen in de regio Roermond betrokken zijn geweest. Deze gegevens bevinden zich in *The National Archives* te Londen.

2.8.1.1 THE NATIONAL ARCHIVES: OMGANG EN UITGANGSPUNT ONTLENEN GEGEVENS AAN DAILY LOGS

Alvorens de gegevens de *Daily Logs* verwerkt worden, dienen de volgende zaken opgemerkt te worden. De ervaring leert dat enige terughoudendheid bij het hanteren van de gegevens hieruit op zijn plaats is.

Coördinaat aanduidingen, informatie over bommenlast en gevechts-/ bombardementsbeschrijvingen kunnen door allerlei oorzaken niet overeenkomen met de werkelijke gebeurtenissen en/of locaties. Door middel van ander bronnenmateriaal (zoals de *Operation Record Books* van de betrokken RAF-squadrons) en luchtfotoanalyse zal ECG trachten de (beschreven locaties van de) oorlogshandelingen te verifiëren en (indien relevant) te herleiden.

Vermeldingen uit de *Daily Logs* welke op basis van de omschrijvingen niet kunnen worden herleid naar (de directe omgeving van) het onderzoeksgebied worden buiten beschouwing gelaten.

2.8.1.2 GEALLIEERDEN: NORD DE GUERRE COÖRDINATENSTELSEL

De Geallieerden hanteerden gedurende de Tweede Wereldoorlog onder andere het zogeheten Nord de Guerre coördinatenstelsel. De gegevens uit de *Daily Logs* met de eventueel daarin aangehaalde coördinaten zijn door middel van Geallieerde stafkaarten herleidbaar naar een locatie. Een met vier cijfers aangeduid coördinaat beslaat een kaartvierkant van 1000 bij 1000 meter. Indien een locatie

met zes (100 meter) of acht cijfers (10 meter) wordt aangeduid, is het in de meeste gevallen mogelijk een specifiekere positie binnen het desbetreffende kaartvierkant aan te geven.

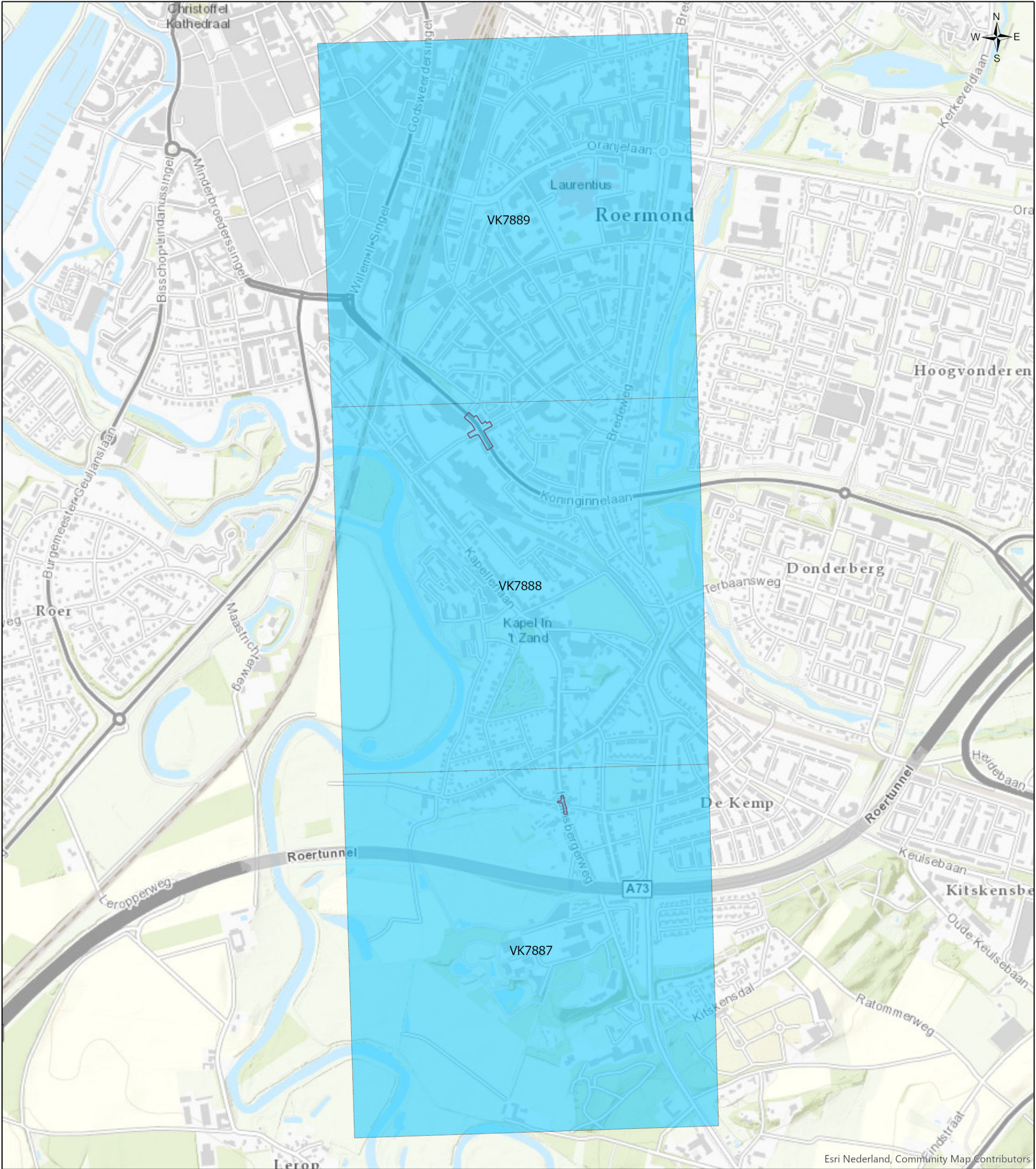
De volgende kaartvierkanten zijn bij het doornemen van de *Daily Logs* gehanteerd:

NORD DE GUERRE COÖRDINAAT:	LOCATIE:
VK7887	Onderzoeksgebied
VK7888	Onderzoeksgebied
VK7889	Nabij onderzoeksgebied

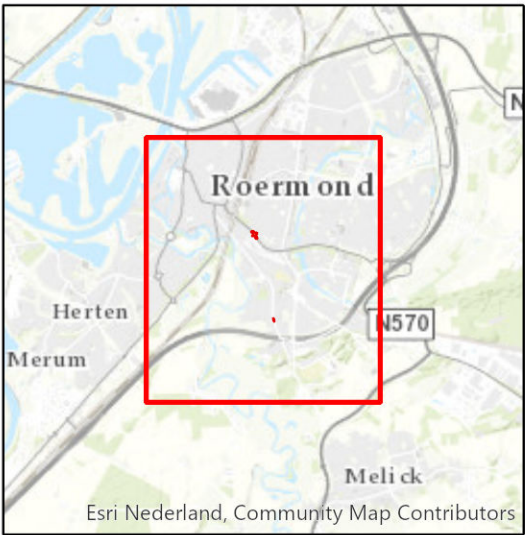
Tabel 2: Het gehanteerde kaartvierkant met basis coördinaat bij het doornemen van de *Daily Logs*.

Op de volgende pagina zijn in tekening 383-019-TE-02 de Nord de Guerre-kaartvierkanten ingetekend in een kaart welke deel uitmaken van het onderzoeksgebied.

De eventueel achterhaalde en als relevant beoordeelde indicaties worden in *paragraaf 2.11* nader beoordeeld en afgebakend.

Esri Nederland, Community Map Contributors

Esri Nederland, Community Map Contributors

Legenda

- Onderzoeksgebied
- Nord de Guerre-grid

Datum:

17 januari 2020

Schaal:

1:10.000

Project Nr:

383-019

Tekening Nr:

383-019-TE-02

Opdrachtgever:

Gemeente Roermond

Copyright 2019 Explosive Clearance Group

BEZOEKADRES

Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen

POSTADRES

Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS

E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

2.8.2 BUNDESARCHIV-MILITÄRARCHIV

Het *Militärarchiv* is een onderdeel van het Duitse *Bundesarchiv* en is gehuisvest in Freiburg im Breisgau. Deze instelling beheert onder meer het archiefmateriaal en documenten van de Duitse strijdkrachten en het Ministerie van Defensie. Uit de periode van het *Deutsches Reich 1933-1945*, beheert het onder meer de archieven van de *Reichswehr*, *Wehrmacht* en *Waffen-SS*. Opgemerkt dient te worden dat de archieven door verschillende oorlogsactiviteiten ernstig hebben geleden. De schade aan de collecties wordt als volgt omschreven door het *Militärarchiv*:

“Die Überlieferungen aus der Zeit bis 1945 haben durch Kriegseinwirkungen erhebliche Verluste erlitten. Die Unterlagen der zentralen Dienststellen der Wehrmacht und der Heeresführung, der Dienststellen und der Truppen des Heeres unterhalb der Divisionsebene sowie der Luftwaffe und der Waffen-SS sind weitgehend verlorengegangen. Dagegen haben die Masse der Kriegstagebücher der Kommandobehörden des Heeres und der Divisionsstäbe bis 1943 sowie das Archivgut der Marine den Krieg überdauert. Ebenso blieb das Archivgut der wehrtechnischen Einrichtungen und Dienststellen der Wehrmacht nahezu vollständig erhalten. Der größte Teil der Akten der Preußischen Armee wurde 1945 mit dem Brand des Heeresarchivs Potsdam vernichtet.”¹³

ECG heeft de beschikking over een aantal *Lageberichten* van de Duitse *Luftwaffenführungsstab* uit de periode 1940-1941. In deze rapporten, die per dag werden opgesteld, werd informatie verzameld omtrent de voortgang van de strijd in de verschillende oorlogsgebieden. Een overzicht van de geraadpleegde archiefstukken is opgenomen in *Hoofdstuk 7*. De achterhaalde indicaties worden in *Paragraaf 2.11* beoordeeld op relevantie en herleidbaarheid.

¹³ <https://www.bundesarchiv.de/DE/Content/Artikel/Benutzen/Hinweise-zur-Benutzung/benutzen-hinweise-militaerische-unterlagen.html> (geraadpleegd: november 2019).

2.9 GEMELDE EN GERUIMDE EXPLOSIEVEN EOD EN M.M.O.D.

Voor deze bureaustudie is ten behoeve van verder inzicht betreffende eerdere gedocumenteerde ruimingen van Conventionele Explosieven in of nabij het onderzoeksgebied het archief van de Explosieven Opruimings Dienst Defensie (EOD) te Soesterberg bestudeerd. De EOD is eigenaar van twee archieven: het Mijnenveldregister en het archief met de 'Uitvoeringsopdrachten (UO's)' – ook betiteld als 'Melding Opdracht Ruimrapportage Afdoening (MORA's)'; de zgn. ruimrapporten. Dit laatstgenoemde archief bevindt zich in het Semistatisch archiefdiensten Ministerie Defensie (SSA) te Rijswijk.

Een nadeel van deze bron is dat deze niet volledig is: over de meldingen/ruimingen tussen 1940-1944 en 1947/1948-1971 zijn bij de EOD en het SSA nauwelijks gegevens beschikbaar.

Eventuele meldingen of ruimingen van (vermoede) explosieven in of direct grenzend aan het onderzoeksgebied over de periode medio 2010-2019 zijn digitaal raadpleegbaar bij de EOD.

2.9.1 ARCHIEF UITVOERINGSOPDRACHTEN EXPLOSIEVEN OPRUIMINGSDIENST DEFENSIE

Een bruikbare bron bij het beantwoorden van de vraag of er in (de directe omgeving van) het onderzoeksgebied vanaf de jaren '70 mogelijk al Conventionele Explosieven zijn aangetroffen, is het meldingsarchief van de Explosieven Opruimingsdienst Defensie in Rijswijk. In dit archief worden de meldingen bewaard van vermoede explosieven uit de omgeving van het onderzoeksgebied, zoals die bij de EOD tot op heden bekend zijn.¹⁴

MELDING NR.:	DATUM: ¹⁵	LOCATIE:	AANGETROFFEN:
19710553	29-03-1971	Pater Bleyslaan 3	1x Handgranaat brisant
19752141	26-08-1975	Sint Plechelmusstraat 162	1x Kop van granaat
19760013	05-01-1976	Celebesstraat 10	1x Granaat
19793410	23-11-1979	Perceel Burg. Beerenbroekstraat 46	Niets
19800097	14-01-1980	Heinsbergerweg 130	1x Patroonhuls 8,8cm
19800296	11-02-1980	Kempweg 39	1x Rookgranaat 2 inch mortier (leeg)
19802781	30-08-1980	Richterdael	1x Staaftbrandbom 4lbs (compleet)
19821566	07-05-1982	Scheidingsweg 89	2x Rookgranaat van 2inch mortier
19831020	18-04-1983	Heinsbergerweg 152	1x Rookgranaat met ontsteker nr. 19 serie, 1x huls van 2cm granaat
19841673	14-05-1984	Sint Plechelmusstraat 138	5000 hulzen en KKM diversen en 300 patronen houders .303
19851888	15-06-1985	Hendriklaan 137	1x Deel van oefenbommetje
20041780	03-12-2004	Jacob van Wassenaerstraat	1x Brisantgranaat 3.7inch met restant mechanische tijdschokbuis 207/208 (verschoten)
20081758	17-12-2008	Kapellerlaan 66	21x KKM diversen

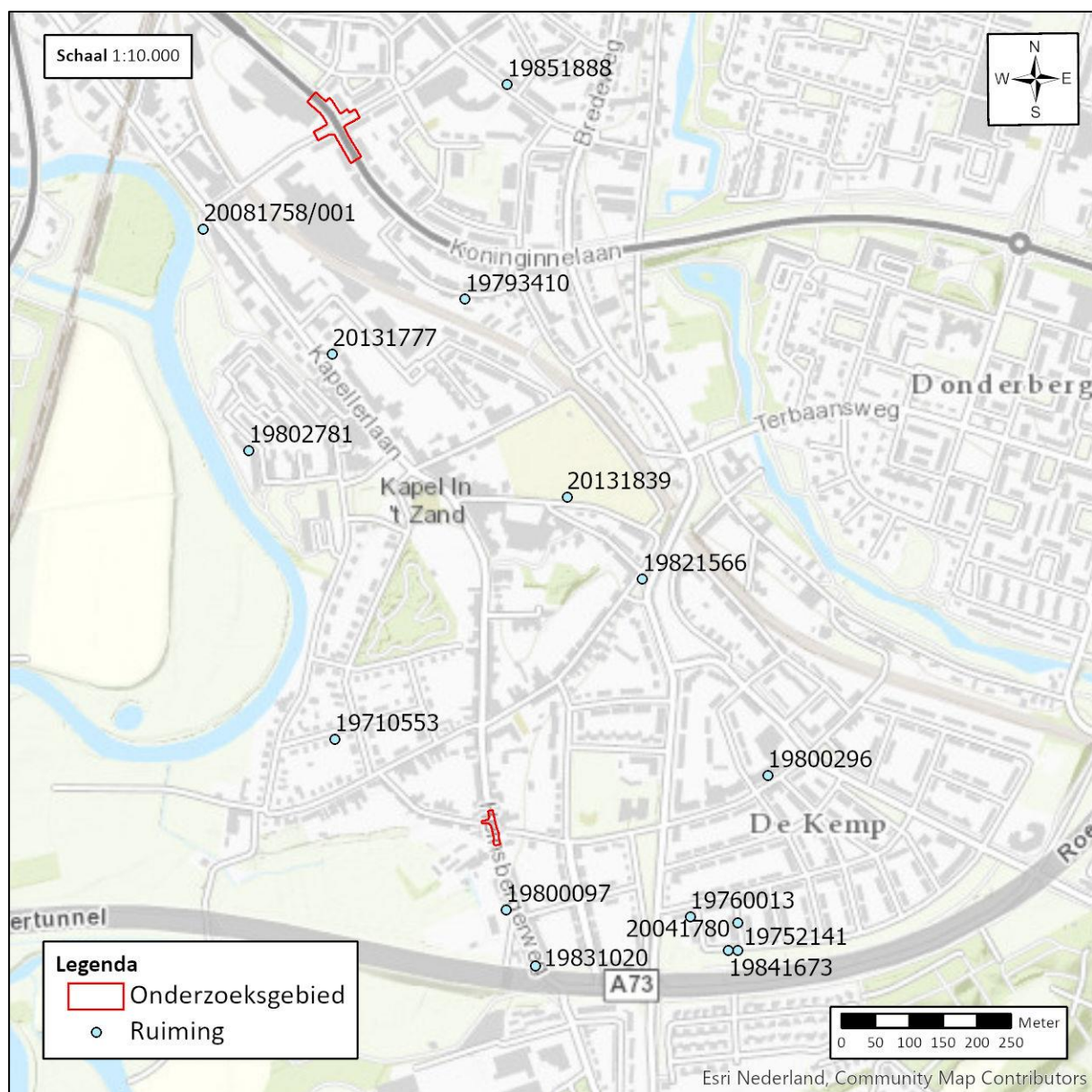
¹⁴ Om een zo nauwkeurig mogelijk beeld te kunnen schetsen of een gebied bloot heeft gestaan aan een bepaald soort oorlogshandelingen (beschietingen, bombardementen etc.), hanteert ECG een ruimere afbakening rondom het onderzoeksgebied bij het aanvragen van de meldings- en ruimrapporten.

¹⁵ Meldingsdatum.

MELDING NR.:	DATUM: ¹⁵	LOCATIE:	AANGETROFFEN:
20131777	09-10-2013	Kapellerlaan 183	1x Rookgranaat; 2 inch mortier (UK) (verschoten)
20131839	18-10-2013	Herkenboschelaan (ECG: Herkenboscherweg?)	1x Brisantgranaat; 5.5 inch met schokbuis No 117 (verschoten)

Tabel 3: Meldingen en ruiming van mogelijke Conventionele Explosieven in het onderzoeksgebied.

In onderstaande figuur worden de te herleiden ruiming weergegeven op een kaart.

Figuur 7: De geografisch herleidbare meldingen, ruiming en ed. nabij het onderzoeksgebied.

2.9.2 ARCHIEF M.M.O.D. SEMISTATISCHE ARCHIEFDIENSTEN MINISTERIE DEFENSIE RIJSWIJK

In het Semistatisch Archief van Defensie te Rijswijk bevindt zich eveneens het archief van de Mijn- en Munitieopruimingsdienst (M.M.O.D). Deze dienst was in de periode 1945-1947 verantwoordelijk voor het opruimen van mijnen en achtergelaten munitie. Het archief bestaat uit meldingen, kaarten, plattegronden en ruimingrapporten uit diverse Nederlandse gemeenten. De achterhaalde indicaties worden in *paragraaf 2.11* beoordeeld op relevantie en herleidbaarheid.

2.9.3 MIJNENVELDREGISTER

Na de oorlog zijn de mijnenvelden in Nederland (voor zover bekend) in kaart gebracht in zogenaamde “mijnenboeken”. Deze mijnenkaarten zijn in het bezit van de EOD. ECG heeft bij de EOD navraag gedaan of er voor de onderzoeksgebieden mijnenvelden zijn gedocumenteerd. Indien er mijnenvelden zijn geregistreerd, dan zijn deze met rood ingetekend op de kaart. Uit de door de EOD aangeleverde gegevens blijkt dat er geen mijnenvelden in het onderzoeksgebied zijn geregistreerd.

2.10 LUCHTFOTO INTERPRETATIE

Luchtfoto's uit de Tweede Wereldoorlog kunnen in een aantal gevallen een bruikbare bron vormen bij het vergaren van informatie betreffende de mogelijke aanwezigheid van Conventionele Explosieven.

2.10.1 DOEL VAN DE LUCHTFOTO INTERPRETATIE

Het primaire doel van de luchtfoto interpretatie is het vaststellen of een gebied zichtbaar betrokken is geweest bij oorlogshandelingen. Met andere woorden: zijn er sporen waarneembaar van kraters, stellingen (militaire werken), vernielde of beschadigde bebouwing en andere oorlog gerelateerde handelingen. Ten gevolge van deze constatering kan een inschatting worden gemaakt of er een verhoogde kans bestaat op het aantreffen van achtergebleven Conventionele Explosieven. Luchtfoto's kunnen in de meeste gevallen als een betrouwbare bron worden geclassificeerd, waarmee tevens indicaties geografisch herleid en geverifieerd kunnen worden.

2.10.2 METHODIEK

Er zijn meerdere typen luchtfoto's hetgeen onder andere te maken heeft met de opnamehoek. De meest bruikbare voor interpretatie zijn de zgn. *verticals*. Het interpreteren van deze luchtfoto's gebeurt op diverse manieren. Eenvoudig gesteld: de foto's worden zo nauwkeurig mogelijk geanalyseerd op zichtbare verstoringen die mogelijk in verband staan met oorlogshandelingen. Een aantal van de geselecteerde foto's heeft de overlapping en kwaliteit om het stereoscopisch interpreteren (creëren van diepte voor dimensionaal inzicht door middel van het gebruik beeldparen) mogelijk te maken. Vervolgens worden middels georeferentie en georectificatie (door middel van ArcGIS Pro) de luchtfoto's zo exact mogelijk gepositioneerd op een recente ondergrond om de analysesresultaten te transponeren naar de hedendaagse situatie.¹⁶

2.10.3 GRENZEN EN MOGELIJKHEDEN VAN LUCHTFOTO INTERPRETATIE

Het hanteren van luchtfoto's bij explosievenonderzoek wordt sterk beïnvloed door een aantal kwaliteits- en randvoorwaarden:

- Beschikbaarheid van luchtfoto's van het gebied;
- Opnamedata;
- Beeldkwaliteit;
- Opnamehoogte en (brandpunt van) de gehanteerde lens (schaal);
- Beschikbare neveninformatie (bijv. bombardements- en aanvalsdta);
- Ondersteunende technische mogelijkheden (bijv. analoge of digitale interpretatie-systemen);

¹⁶ Afhankelijk van de fotohoek (*verticals* - *split verticals* e.d.), vlieghoogte, de schaal, de gehanteerde fotolens, de beeldkwaliteit, de stabiliteit tijdens de vlucht van het fotograferende vliegtuig, de beschikbare georeferentiepunten, hoogteverschillen in het landschap en de georectificatie, treden er tijdens de georeferentie van de verschillende foto's afwijkingen (toleranties) van 5 meter tot maximaal 10 meter op. Tijdens dit project houden we een afwijking van 10 meter aan, dit komt door de grote afstand waarop de gebruikte foto's zijn genomen en de afwijkingen in de georeferentie die hierbij optreedt.

- Ervaring van het uitvoerende personeel met interpreteren/analyseren.

Daarnaast blijft een luchtfoto een momentopname van een situatie die bijvoorbeeld een week, een maand of een jaar later totaal anders zou kunnen zijn. Het is mogelijk dat een bomkrater of een loopgraaf op de ene foto wel, maar op een eerdere of latere luchtfoto niet (meer) zichtbaar is. Tussentijdse herstel- en/of dempwerkzaamheden en camouflage kunnen een vertekend/onvolledig beeld geven. Bovendien kunnen bijvoorbeeld: jaargetijden, bebouwing, schaduwwerking, wolken, puin, begroeiing en water een belemmerend effect hebben op het ontlenen van gegevens aan luchtfotografie.

2.10.4 INVENTARISATIE, SELECTIE EN INTERPRETATIE VAN HET GEHANTEERDE BEELDMATERIAAL

Voor dit onderzoek is er door ECG een inventarisatie uitgevoerd van beschikbare luchtopnamen in de luchtfotocollecties van Wageningen University (WUR), de Topografische Dienst te Zwolle (TOPO), *National Archives and Records Administration* (NARA), *National Collection of Aerial Photography* (NCAP) - *The Aerial Reconnaissance Archives* (TARA) te Edinburgh (Schotland) en het *Laurier Military History Archive* (LMHA) te Waterloo (Canada). Van de in deze archieven beschikbare luchtfoto's van het onderzoeksgebied, zijn er in totaal 77 luchtfoto's uit de periode 1942-1945 geïnterpreteerd op indicaties van oorlogshandelingen.

Een verdere analyse met uitsneden van foto's is te vinden in 2.11.2 *Beeld een kaartmateriaal analyse*. In het navolgende overzicht zijn de opnamen beschreven welke voor de luchtfoto interpretatie zijn gebruikt.¹⁷ De waargenomen indicaties zijn opgenomen in de overzichtstabel van paragraaf 2.11. In de indicatietabel zijn alleen de luchtfoto's opgenomen welke (nieuw waar te namen) oorlogshandelingen weergeven.

NR.:	DATUM:	SORTIE NR.:	BEELDNUMMER(s):	KWALITEIT:	SCHAAL:	ARCHIEF:
01	11-01-1942	A-688	5011, 5012	Goed	10.000	NCAP
02	11-01-1942	3G-TUD-S120	5192, 5158	Redelijk	10.000	NCAP
03	12-04-1942	16-1466	4026	Goed	12.600	NCAP
04	20-04-1942	A-569	5015, 5016	Redelijk	8.000	NCAP
05	30-04-1942	C-024	1045, 1055, 1056, 1057, 1058	Goed	8.000	NCAP
06	07-05-1942	A-927	1053	Goed	15.000	NCAP
07	11-06-1942	A-182	921, 922, 923	Goed	15.000	NCAP
08	03-07-1942	140-1214	3003	Goed	16.800	NCAP
09	24-05-1944	A-732	1038, 1039	Redelijk	9.200	NCAP
10	20-06-1944	106G-0975	3090, 3091, 3092	Goed	10.000	TOPO
11	01-09-1944	140-0904	4105	Goed	10.000	NCAP
12	10-09-1944	106G-2741	3141, 3142, 3143, 3144, 4138, 4139, 4140	Goed	12.500	NCAP
13	10-09-1944	A-618	2057, 2058, 2059	Goed	12.500	NCAP

¹⁷ Bij de selectie van luchtfoto's is rekening gehouden met: opnamedatum in relatie tot oorlogshandelingen, kwaliteit van het fotobeeld en de schaal.

14	11-11-1944	16-1353	3014, 3022	Goed	7.800	NCAP
15	18-11-1944	16-1361	4013, 4014, 4015, 4016, 4017	Goed	10.800	NCAP
16	18-11-1944	16-1367	4004	Goed	16.000	NCAP
17	19-11-1944	33-0780	1009	Redelijk	10.000	NCAP
18	19-11-1944	400-1585	3153, 3154, 3198	Matig	10.000	NCAP
19	03-12-1944	140-1329	3003, 4004, 4005	Goed	9.000	TOPO
20	04-12-1944	16-1459	3015, 3016, 3017, 3018, 3019, 4025, 4026, 4027	Goed	10.000	NCAP
21	04-12-1944	106G-0497	3310	Goed	10.000	NCAP
22	05-12-1944	16-1466	4025	Goed	8.000	NCAP
23	05-12-1944	16-1459	4016	Goed	8.000	NCAP
24	24-12-1944	106G-2741	4137	Redelijk	16.000	NCAP
25	25-12-1944	33-2082	1058, 1059, 2058, 2059	Redelijk	11.000	NCAP
26	06-02-1945	F 703 R/44	65, 68, 66, 36	Redelijk	12.000	NCAP
27	14-02-1945	16-1712	3034, 3035	Redelijk	25.700	NCAP
28	22-02-1945	33-2375	2087, 2088	Goed	6.000	NCAP
29	10-07-1945	A-182	921, 922	Matig	40.000	NCAP
30	14-07-1945	3G-TUD-S129	5192	Goed	40.000	NCAP
31	02-09-1945	106G-LIB-295	4375	Goed	15.000	NCAP

Tabel 4: Overzicht van geanalyseerd beeldmateriaal.

2.11 RESULTATEN INDICATIEONDERZOEK

2.11.1 OVERZICHTSTABEL OORLOGSHANDELINGEN UIT LITERATUUR, ARCHIEFMATERIAAL EN LUCHTFOTO'S

In navolgend overzicht zijn de gegevens opgenomen welke zijn achterhaald uit hiervoor opgesomde geraadpleegde literatuur, archiefdelen en luchtfoto's. In de tabel worden de locatie beschrijvingen nader getoetst op herleidbaarheid en relevantie met betrekking tot het onderzoeksgebied.

Datum:	Literatuur:	Nationale archieven	Internationale archieven	Herleidbaarheid en relevantie onderzoeksgebied:
04-02-1941	Nederveen: Bominslag, ong. 29 brandbommen op Kapellerlaan en Maastrichterweg, 5 brisantbommen bij het einde van de Hendriklaan bij Gebroek. ¹⁸	Gemeentearchief Roermond: Bij een bij daglicht ingesteld onderzoek is gebleken dat de volgende huizen getroffen waren: Kapellerlaan 43, 45, 47, 49, 51. ¹⁹ Bominslag ong. 20 brandbommen op Kapellerlaan en Maastrichterweg, 5 brisantbommen bij het einde van de Hendriklaan bij Gebroek. ²⁰ 20 brandbommen, 8 brisantbommen ²¹	Lagebericht: 2100-2200, Roermond, 4 Sprb. 25. Brb., 1 Häus durch Brand beschädigt. Abwurf der Sprb. In freies Gelände. ²² NIGHT RAID SHEETS: BOMB RAID NO. 1115 DATE: 4TH/5TH FEBRUARY 1941 TASK: 30 A/C TO ATTACK DUSSELDORF TYPE OF BOMBS [TYPE WELKE VOOR DEZE TAAK ZIJN GEBRUIKT]: 1900LB 500LB 250LB 4LB INC. RAILWAY BRIDGE NEAR ROERMOND AT 51010'N 06000'E, 2x500LB AND 2x250LB BOMBS DROPPEDWITH NO RESULT. 60x4LB INCENDAIKY BOMBS ALSO DROPPED ON TRAIN AT 51015'N 06001'1 E AIRCRAFT REPORTS TRAIN SET ON FIRE. ²³ NO. 5 GROUP: E-REPORTS: RAID NR. 876 TIME OF ATTACK: 20.15 RESULTS: RLY JUNCTION ATWESEL. BOMBS FELL ACROSS JUNCTION FIRE STARTS SEEN BOMBS DROPPED 2 x 500 H.E. 2 x 250 H.E. 120 x INCEND 4. RAID NR. GAW316: TIME OF ATTACK: 20.30 RESULTS: ROERMOND 5110oN 06001oEMAIN RLY BRIDGE. NO RESULTS OBSERVED. BOMBS DROPPED 2 x 500 H.E. 2 x 250 H.E.	De aangegeven huisnummers op de Kapellerlaan (43, 45, 47, 49, 51) waarop de bommen zijn gevallen liggen op 400 meter van het onderzoeksgebied en is derhalve niet relevant voor het onderzoek. De andere locatie van de luchtaanval op deze dag (het einde van de Hendriklaan bij Gebroek) ligt ook op 400 meter van het onderzoeksgebied en is derhalve niet relevant voor het onderzoek. Deze luchtaanvallen zijn middels luchtfotoanalyse geverifieerd. Op luchtfoto's van na de bombardementen zijn geen kraters nabij het onderzoeksgebied zichtbaar.

¹⁸ Nederveen, F., *Van bisschopsstad tot frontstad* (Roermond 1978), 46.

¹⁹ Gemeente Archief Roermond (GAR), Archiefnr. 2004, Luchtbeschermingsdienst van Roermond, inv.nr. 10, Rapporten van plaatsgevonden bominslagen, luchtgevechten en luchtalarm 1940-1944.

²⁰ Uittreksel rapporten Luchtbescherming, GAR, Archiefnr. 1006 Gemeentesecretarie Roermond, 1934-1959, inv.nr. 99, Stukken betreffende gebeurtenissen van Roermond in oorlogstijd.

²¹ GAR, Archiefnr. 2037, Dienst gemeentewerken, 1920-1987, inv.nr. 23, Overzicht oorlogsschade van monumenten, openbare werken en huizen, c. 1945-1946.

²² RL 2-II Generalstab der Luftwaffe/Luftwaffenführungsstab, Bundesarchiv Militärarchiv Freiburg (BAMA), Luftlageberichte Nr.511-Nr.519, 1. Feb. 1941 – 9. Feb. 1941, inv.nr. 229.

²³ Summary of attack – Night 4/5th february, The National Archives (TNA) Ministry, Bomber Command: Registered Files, inv.nr. AIR 14/2671, Night Raid sheets

			60 x INCEND 4. SAME PLANE: TIME OF ATTACK: 20.45 RESULTS: BEESEL 51150N 06010E RLY TRAINS AND LINE. TRAIN SET ON FIRE. 60 x INCEND 4. ²⁴	
16-02-1941	Nederveen: 4 Brisantbommen op de Kapellerlaan. ²⁵	Gemeentearchief Roermond: Bij een bij daglicht ingesteld onderzoek is gebleken dat de volgende huizen getroffen waren: Kapellerlaan 21, 29, 31, 33, 35, 37 en 39. ²⁶ 4 brisantbommen Kapellerlaan. ²⁷	Lagebericht: 0700, Roermond, 2 Sprb. Durch Abwurf 4 Häuser schwer beschädigt, 6 Zivilisten verletzt. ²⁸ NO. 5 GROUP: E-REPORTS: RAID NR. 200 TIME OF ATTACK: 06.20 RESULTS: DUSSELDORF BOMBS DROPPED ON TARGET NO RESULTS SEEN 4 x 500 H.E. 2 x 250 H.E. RAID NR. BME 378: TIME OF ATTACK: 06.20/06.30 RESULTS: A73 EXPLOSIONS ON TARGET & 2 FIRES BOMBS DROPPED 4 x 500 H.E. 2 x 250 H.E. ²⁹	De aangegeven huisnummers op de Kapellerlaan (21, 29, 31, 33, 35, 37 en 39) waarop de bommen zijn gevallen liggen op 400 meter van het onderzoeksgebied en is derhalve niet relevant voor het onderzoek. Deze luchtaanval is middels luchtfotoanalyse geverifieerd. Op luchtfoto's van na het bombardement zijn geen kraters nabij het onderzoeksgebied zichtbaar.
24-05-1941	Nederveen: 4 Brisantbommen en ong. 60 brandbommen op de Heinsbergerweg. ³⁰ Eversteijn: Bombardement op Roermond met brandbommen. Getroffen werd Kapel in't Zand. ³¹	Gemeentearchief Roermond: Om 1.40 is, nadat bommen vielen en brandverschijningen in de richting Kapel in 't Zand werden waargenomen, luchtalarm gemaakt waarbij sirene no 6 niet werkte. Bij een bij daglicht ingesteld onderzoek is gebleken dat de volgende huizen getroffen waren: Heinsbergerweg 121, 108, 110, 48, 98, 92, 113 en Herderstraat 54, 11, 17, 24, 12, 10, 37. ³² 4 brisantbommen 60 brandbommen Heinsbergerweg. ³³	Lagebericht: 0235, Roermond, mehr. Sprb. U. Brb., Abwurf in Nähe der Stadt, 1 Wohnhaus und 1 Scheune ausgebrannt. Brand gelöscht, Kein Personenschaden. ³⁴	De getroffen huizen op de Heinsbergerweg (108 en 110) liggen aangrenzend aan het onderzoeksgebied. Er is geen verdere informatie over de desbetreffende schade. ECG neemt aan dat eventuele gaten in het wegdek waarin blindgangers zouden kunnen zijn achtergebleven bij de herstelwerkzaamheden na de oorlog zouden zijn opgemerkt, eventuele blindgangers zouden zijn opgemerkt, gemeld en geruimd.
08-03-1943	Kazemat tot Kelderleven: Uit een rapport van de Luchtbeschermingsdienst bleek dat er een aantal brandbommen waren gevallen in de omgeving van de Donderberg, Kloosterhof en de Heinsbergerweg. ³⁵ Nederveen:	Rapport Luchtbeschermingsdienst: Ten gevolge van drukke overvlucht en herhaalde luchtgevechten is om 23.34 op bevel van de L.W.Z. luchtalarm gemaakt. (...) Om 0.09 kwam van de politie een melding binnen dat op den Heinsbergerweg een brandbom was gevallen. (...) Uit bij daglicht ingesteld onderzoek en binnengekomen		De getroffen locatie van het bombardement (de kleine en de grote Donderberg onder Maasniel) ligt op geruime afstand van het onderzoeksgebied en is derhalve niet relevant voor het onderzoek.

²⁴ E-reports, TNA, Ministry, Bomber Command: Registered Files, inv.nr. AIR 14/3160, No. 5 Group: Summaries of Form E reports of bombs dropped on targets: France Low Countries and Germany, 1941 Jan.-May.

²⁵ Nederveen, F., *Van bisschopsstad tot frontstad* (Roermond 1978), 46.

²⁶ GAR, Archiefnr. 2004, Luchtbeschermingsdienst van Roermond, inv.nr. 10, Rapporten van plaatsgevonden bominslagen, luchtgevechten en luchtalarm 1940-1944.

²⁷ GAR, Archiefnr. 2037, Dienst gemeentewerken, 1920-1987, inv.nr. 23, Overzicht oorlogsschade van monumenten, openbare werken en huizen, c. 1945-1946.

²⁸ RL 2-II Generalstab der Luftwaffe/Luftwaffenführungsstab, BAMA, Luftlageberichte Nr.520-Nr.528, 10. Feb. 1941 – 18. Feb. 1941, inv.nr. 230.

²⁹ E-reports, TNA, Ministry, Bomber Command: Registered Files, inv.nr. AIR 14/3160, No. 5 Group: Summaries of Form E reports of bombs dropped on targets: France Low Countries and Germany, 1941 Jan.-May.

³⁰ Nederveen, F., *Van bisschopsstad tot frontstad* (Roermond 1978), 46.

³¹ Eversteijn, T. - *Bombardementen en verongelukte vliegtuigen in de periode 10 mei 1940 - 5 mei 1945* (z.p., z.j.) 640.

³² GAR, Archiefnr. 2004, Luchtbeschermingsdienst van Roermond, inv.nr. 10, Rapporten van plaatsgevonden bominslagen, luchtgevechten en luchtalarm 1940-1944.

³³ GAR, Archiefnr. 2037, Dienst gemeentewerken, 1920-1987, inv.nr. 23, Overzicht oorlogsschade van monumenten, openbare werken en huizen, c. 1945-1946.

³⁴ RL 2-II Generalstab der Luftwaffe/Luftwaffenführungsstab, BAMA, Luftlageberichte Nr.614 - Nr.625, 15. Mai 1941 - 26. Mai 1941, inv.nr. 243.

³⁵ E. Munnicks, *Van kazemat tot kelderleven. Roermond 1940-195* (Kelpen-Oler 2007) 166-167.

	Aantal brandbommen in de omgeving van Kleine en Groote Donderberg, Kloosterhol (Maasniel) en Heinsbergerweg. ³⁶	mededelingen is nog nader gebleken dat een aantal phosphorbrandbommen en staaftbrandbommen in de omgeving van de kleine en groote Donderberg onder Maasniel is gevallen. Onder de phosphorbrandbommen zijn meerdere blindgangers en is het terrein door gedeeltelijk ontplofte bommen met phosphor besmet. Bewoners van de Kloosterhof hebben enige staaftbrandbommen tot ontbranding gebracht waarbij een der bommen ontplofte (...). DEZERZIJS is daarom in overleg met het hoofd lbd. Maasniel een voorlopige politieafzetting gehandhaafd op de naar het besmette gedeelte leidende toegangswegen. ³⁷		
30-05-1943	Eversteijn: Op deze dag zijn de volgende vliegtuigen verongelukt: T 2400 Stirling Mk I EF398 AA-A van het No. 75 RNZAF squadron om 00.54 uur op de Heinsbergerweg/Kapellerlaan tussen de spoorwegwachtershuisjes 12 en 13 te Roermond.³⁸ Kazemat tot Kelderleven: In de nacht van 29 op 30 mei stortte een Engelse Stirling bommenwerper neer in de omgeving van de Kapellerlaan. De romp van het vliegtuig was ten noorden van de Kapellerlaan neergekomen, de cabine en de vleugels in de weilanden ten zuiden van de Kapellerlaan. Het vliegtuig zou omstreeks 01.00 uur zijn neergestort.³⁹ Nederveen: Vliegtuig neergestort, een gedeelte van de romp lag ten noorden van de Kapellerlaan, een gedeelte van de cabine, vleugel enz. lag in de weilanden ten zuiden van de Kapellerlaan. Op geringe hoogte of bij aanraking met den grond een ontploffing. Een aantal huizen beschadigd. De lijken der inzittenden zeer ernstig verminkt.⁴⁰	Gemeentearchief Roermond: Vliegtuig neergestort, een gedeelte van de romp lag ten noorden van de Kapellerlaan, een gedeelte van de cabine, vleugel enz. lag in de weilanden ten zuiden van de Kapellerlaan. Op geringe hoogte of bij aanraking met den grond een ontploffing. Een aantal huizen beschadigd. De lijken der inzittenden zeer ernstig verminkt.⁴¹ Kort na het signaal Luchtalarm is een brandend vliegtuig, volgens melding in de omgeving van de Kapellerlaan alhier afgestort.⁴² Brandend vliegtuig ten Noorden en ten Zuiden van de Kapellerlaan neergestort.⁴³		Aangezien het vliegtuig ten zuiden van de Kapellerlaan is neergestort kan deze indicatie als niet relevant worden beoordeeld. Het onderzoeksgebied op de Koninginnelaan ligt ten noorden van de Kapellerlaan en het onderzoeksgebied op de Heinsbergerweg ten oosten van deze weg.
25-06-1943	Eversteijn: Op deze dag zijn de volgende vliegtuigen verongelukt: Halifax Mk IIb JD147 VR-C van het No. 419 RCAF Moose squadron met 2/1000 lbs brisantbommen, 48/30 lbs fosforrubberbommen, 630/40 lbs staaftbrandbommen in Roermond tussen de Heinsbergerweg en een emballagefabriek.⁴⁴ Kazemat tot Kelderleven:	Gemeentearchief Roermond: Vliegtuig neergestort. De stukken lagen verspreid van Heinsbergerweg, over Kapel in 't Zand, Hattemerveld tot de Emballagefabriek op de grens der gem. Herten. Romp en cabine in de buurt van het Schakelstation van de S.V.M. en Beton Mij. De Peel. Twee piloten gedood, twee gewond gevangen genomen, vermoedelijk twee ontsnapt.⁴⁷		De locatie van het neergestorte vliegtuig is te summier om relevant te zijn voor het onderzoek. Ook via luchtfotoanalyse is de crash niet te herleiden tot het onderzoeksgebied.

³⁶ Nederveen, F., *Van bisschopsstad tot frontstad* (Roermond 1978), 46.

³⁷ Rapport luchtbeschermingsdienst Roermond betreffende het op 8 april 1943 gegeven luchtalarm, GAR, Archiefnr. 2004, Luchtbeschermingsdienst van Roermond, inv.nr. 10, Rapporten van plaatsgevonden bominslagen, luchtgevechten en luchtalarm 1940-1944.

³⁸ Eversteijn, T. - *Bombardementen en verongelukte vliegtuigen in de periode 10 mei 1940 - 5 mei 1945* (z.p., z.j.) 1531.

³⁹ E. Munnicks, *Van kazemat tot kelderleven. Roermond 1940-195* (Kelpen-Oler 2007) 172.

⁴⁰ Nederveen, F., *Van bisschopsstad tot frontstad* (Roermond 1978), 46.

⁴¹ Uittreksel rapporten Luchtbescherming, GAR, Archiefnr. 1006 Gemeentesecretarie Roermond, 1934-1959, inv.nr. 99, Stukken betreffende gebeurtenissen van Roermond in oorlogstijd.

⁴² GAR, Archiefnr. 2037, Dienst gemeentewerken, 1920-1987, inv.nr. 23, Overzicht oorlogsschade van monumenten, openbare werken en huizen, c. 1945-1946.

⁴³ GAR, Archiefnr. 2002 Gemeentepolitie van Roermond 1841-1945, inv.nr. 520, Luchtbescherming, 1943.

⁴⁴ Eversteijn, T. - *Bombardementen en verongelukte vliegtuigen in de periode 10 mei 1940 - 5 mei 1945* (z.p., z.j.) 1579.

⁴⁷ Uittreksel rapporten Luchtbescherming, GAR, Archiefnr. 1006 Gemeentesecretarie Roermond, 1934-1959, inv.nr. 99, Stukken betreffende gebeurtenissen van Roermond in oorlogstijd.

	De Halifax stortte neer op het Hammerveld. De brokstukken lagen verspreid van Heinsbergerweg, Kapel in 't Zand, Hattemerveld tot de emballagefabriek in Herten.⁴⁵ Nederveen: Vliegtuig neergestort. De stukken lagen verpreid van Heinsbergerweg, over Kapel in 't Zand, Hattemerveld tot de Emballagefabriek op de grens der gem. Herten. Romp en cabine in de buurt van het Schakelstation van de S.V.M. en Beton Mij. De Peel. Twee piloten gedood, twee gewond gevangen genomen, vermoedelijk twee ontsnapt.⁴⁶	Om 1.18 kwam van verschillende zijden melding binnen van gehoorde ontploffingen, vermoedelijk afkomstig van ontplofte munitie.⁴⁸ Brandend vliegtuig Heinsbergerweg-Emballagefabriek neergestort.⁴⁹		
31-08-1943	Kazemat tot Kelderleven: In de omgeving van de Heinsbergerweg vallen weer een aantal brandbommen. Bij een daglicht ingesteld onderzoek is gebleken dat in het gedeelte Heinsbergerweg ter hoogte van Schöndeln en Kitskensberg een vijftiental brandbommen gevallen zijn van het staafmodel.⁵⁰	Gemeentearchief Roermond: Bij een bij daglicht ingesteld onderzoek is gebleken dat in het gedeelte Heinsbergerweg ter hoogte van Schöndelen en Kistkensberg een vijftiental brandbommen gevallen zijn van het staafmodel.⁵¹ Aantal brandbommen Heinsbergerweg.⁵²		De locatie van het bombardement bevindt zich bij het huidige Lyceum Schöndeln. Deze school ligt op ruim 500 meter van het onderzoeksgebied op de Heinsbergerweg en is derhalve niet relevant voor het onderzoek.
11-11-1944	Eversteijn: Bombardement door 12 B-25 Mitchells Mk van het Nederlandse No. 320 squadron, 47 Bostons Mk en 36 B-25 Mitchells Mk op de spoor- en verkeersbruggen bij Roermond en Buggenum, omstreeks 11.00 uur met 500 - en 1000 lbs bommen. Bombardement omstreeks 11.30 uur op Roermond. Getroffen werd het station, het stationsemplacement en omgeving.⁵³ Zwanenburg: Een aanval van 12 Mitchells op de spoorwegbrug bij Roermond. De meeste bommen vielen 100 tot 500 yards over het doel. Het is mogelijk dat enige treffers werden verkregen op de spoorlijn. Middelmattig, nauwkeurig gericht afweervuur van zware en lichte batterijen; hierdoor werden vijf vliegtuigen licht beschadigd.⁵⁴ Kazemat tot Kelderleven: Een zwarte dag voor Roermond. Omstreeks kwart over elf verschenen Geallieerde jachtbommenwerpers boven de stad. Een zwaar bombardement op Roermond volgde.	Thema's uit de Roermondse oorlogsgeschiedenis: Al was de eigen woning dan geen doelwit; de bommen werden in duikvlucht afgeworpen en ze misten doorgaans precisie. Sommige projectielen vielen honderden meters van hun doel. Of dat doel nu de Maasbruggen of het station betrof: het stadscentrum lag ertussen geklemd. Maar ook daarbuiten vielen bommen, zoals in het Roermondse Veld en 't Gebroek.⁵⁶ Dagboek Groenendaal: Vanmorgen tussen 11,5 en 12 uur werd Roermond gebombardeerd, door acht bommenwerpers van de Geallieerden, die zesmaal boven de stad terugkwamen.⁵⁷ Uittreksel rapporten Luchtbescherming: Bombardement van de stad. Zeer veel schade aangericht.⁵⁸		Aangezien er geen locatie nabij het onderzoeksgebied wordt gegeven van de bommen, moet deze indicatie worden geverifieerd middels luchtfoto analyse. Op luchtfoto's van na dit bombardement zijn geen kraters zichtbaar in of nabij het onderzoeksgebied.

⁴⁵ E. Munnicks, *Van kazemat tot kelderleven. Roermond 1940-195* (Kelpen-Oler 2007) 174.

⁴⁶ Nederveen, F., *Van bisschopsstad tot frontstad* (Roermond 1978), 47.

⁴⁸ GAR, Archiefnr. 2002 Gemeentepolitie van Roermond 1841-1945, inv.nr. 520, Luchtbescherming, 1943.

⁴⁹ GAR, Archiefnr. 2037, Dienst gemeentewerken, 1920-1987, inv.nr. 23, Overzicht oorlogsschade van monumenten, openbare werken en huizen, c. 1945-1946.

⁵⁰ E. Munnicks, *Van kazemat tot kelderleven. Roermond 1940-195* (Kelpen-Oler 2007) 176.

⁵¹ GAR, Archiefnr. 2002 Gemeentepolitie van Roermond 1841-1945, inv.nr. 520, Luchtbescherming, 1943.

⁵² GAR, Archiefnr. 2037, Dienst gemeentewerken, 1920-1987, inv.nr. 23, Overzicht oorlogsschade van monumenten, openbare werken en huizen, c. 1945-1946.

⁵³ Eversteijn, T. - *Bombardementen en verongelukte vliegtuigen in de periode 10 mei 1940 - 5 mei 1945* (z.p., z.j.) 2330.

⁵⁴ Zwanenburg, G.J., *En nooit was het stil. Kroniek van een luchtoorlog. Deel 1* (Den Haag 1990), 443.

⁵⁶ F. Cammaert, 'Bombardement Roermond 11 november 1944' in: *Spiegel van Roermond* Jaarboek van Roermond een uitgave van de stichting Rura editie 3 (1995) 21-34, aldaar 21.

⁵⁷ Dagboek J.M.C. van Groenendaal, 11 november 1944, GAR, Archiefnr. 7005, Collectie oorlogsdokumentatie 1940-1945, inv.nr. 112, Dagboeken en knipselboeken van M.C. van Groenendaal, XXXIX Augustus-november 1944.

⁵⁸ Uittreksel rapporten Luchtbescherming, GAR, Archiefnr. 1006 Gemeentesecretarie Roermond, 1934-1959, inv.nr. 99, Stukken betreffende gebeurtenissen van Roermond in oorlogstijd.

	Binnen 15 minuten vielen er ongeveer 30 bommen op de stad, waarschijnlijk bedoeld voor het stationsemplacement. Enkele bommen ontplofte niet. ⁵⁵			
Luchtfoto	Sortienummer:	Fotonummer(s):	Analyse:	
18-11-1944	16-1361	4013, 4014, 4015, 4016, 4017	Figuur 8: Op de luchtfoto van 18 november 1944 (sortie 16-1361) zijn geschutopstellingen te zien nabij en in het onderzoeksgebied. Ook zijn er meerdere schuttersputten zichtbaar, deze liggen niet in het onderzoeksgebied.	
Luchtfoto	Sortienummer:	Fotonummer(s):	Analyse:	
18-11-1944	140-1214	3003	Figuur 9: Op de luchtfoto van 18 november 1944 (sortie 140-1214) is een loopgraaf zichtbaar in de buurt van het onderzoeksgebied Heinsbergerweg. Er zijn geen indicaties zichtbaar in het onderzoeksgebied.	
26-11-1944	Eversteijn: Duits bombardement door een Messerschmitt Me 262 op Roermond. ⁵⁹			Aangezien er geen locatie nabij het onderzoeksgebied wordt gegeven van de bommen, moet deze indicatie worden geverifieerd middels luchtfoto analyse. Op luchtfoto's van na dit bombardement zijn geen kraters zichtbaar in of nabij het onderzoeksgebied.
Luchtfoto	Sortienummer:	Fotonummer(s):	Analyse:	
03-12-1944	400-1585	3153, 3154, 3198	Figuur 10: Op de luchtfoto van 3 december 1944 (sortie 400-1585) zijn kraters van geschutsmunitie zichtbaar ten zuiden van het onderzoeksgebied Koninginnelaan. Er zijn geen kraters zichtbaar in het onderzoeksgebied.	
Winter 1944	Kazemat tot Kelderleven: Granaten vielen al sinds enkele weken met de regelmaat van een klok in Roermond. De bevolking merkte echter dat er meer geschoten werd en met zwaarder geschut. Gedurende de nacht veel artillerie. Er werd van beide zijden harder geschoten, ⁶⁰ Nederveen: 16 – 24 november veel granaten en artillerie-vuur. ⁶¹	Dagboek Anton van Hooydonk: De hele morgen dreunen de zware slagen der kanonnen en ongeveer half twee slaan er op 't Gebroek granaten in. Vanaf het dak zie ik met de sterke leger kijker gewapend, de granaten inslaan rond 't Kloosterhof, waar veel Duitse stukken artillerie staan opgesteld. ⁶² Uittreksel rapporten Luchtbescherming: Vele berichten over grondgevechten in de winter van 1944-1945: Groote salvo's granaten op de stad. Groote salvo's granaten. Het kelderleven begint. De razzia's houden aan. Eveneens het granaatvuur. ⁶³		Op luchtfoto's zijn artillerie inslagen te zien nabij het onderzoeksgebied op de Koninginnelaan. Derhalve is deze indicatie relevant voor het onderzoek.
09/10-02-1945		US XVI Corps: FIELD ARTILLERY PLAN FOR XVI CORPS ARTY: Y 105: 78098898. Field artillery plan for XVI corps ARTY: Sparrow (Gebroek): Y 106: K78578802		De veld artillerie plannen van het Amerikaanse XVI corps ARTY duiden op artillerie beschietingen op 100 meter van het onderzoeksgebied op de Heinsbergerweg. Via luchtfotoanalyse is niet te herleiden of er inslagen in het onderzoeksgebied hebben plaatsgevonden.

⁵⁵ E. Munnicks, *Van kazemat tot kelderleven. Roermond 1940-195* (Kelpen-Oler 2007) 295.

⁵⁹ Eversteijn, T. - *Bombardementen en verongelukte vliegtuigen in de periode 10 mei 1940 - 5 mei 1945* (z.p., z.j.) 2330.

⁶⁰ E. Munnicks, *Van kazemat tot kelderleven. Roermond 1940-195* (Kelpen-Oler 2007) 421.

⁶¹ Nederveen, F., *Van bisschopsstad tot frontstad* (Roermond 1978), 46.

⁶² Dagboek Anton van Hooydonk, 20 november 1944, GAR, Archiefnr. 7005, Collectie oorlogsdocumentatie 1940-1945, inv.nr. 131, Dagboek van Anton van Hooydonk 01-09-1944-08-01-1945 met aanvullingen.

⁶³ Uittreksel rapporten Luchtbescherming, GAR, Archiefnr. 1006 Gemeentesecretarie Roermond, 1934-1959, inv.nr. 99, Stukken betreffende gebeurtenissen van Roermond in oorlogstijd.

		Y 107: K78498840 Y 108: K78968836 ⁶⁴ 7th Armoured Division RA: Enemy troops positions engaged: (...) 776891. ⁶⁵		
Luchtfoto	Sortienummer:	Fotonummer(s):	Analyse:	
22-02-1945	33-2375	2087, 2088	Figuur 11: Op de luchtfoto van 22 februari 1945 (sortie 33-2375) is hetzelfde gebied afgebeeld als figuur 10. Op de foto zijn nieuwe kraters zichtbaar ten opzichte van de foto van 3 december 1944. Ten zuiden van het onderzoeksgebied zijn enkele losse inslagen zichtbaar, verder zuidelijk zijn er meer geclusterde inslagen zichtbaar. Figuur 12: Op de luchtfoto van 22 februari 1945 (sortie 33-2375) is het onderzoeksgebied Koninginnelaan te zien. Op de foto zijn kraters van geschutsnunitie, geschutsopstellingen en schuttersputten zichtbaar.	
01-03-1945	Weelen: Op 1 maart hoorden zij de Amerikaanse tanks Roermond binnenrollen. ⁶⁶ Nederveen: Deze datum blijft onvergetelijk in de geschiedenis van Roermond. De Amerikanen kwamen vanaf de Michielsbrug over de Roer de stad binnen. ⁶⁷	Gemeentearchief Roermond: In de vroege morgen dringen soldaten van “the 15th Cavalrygroup of the 16th corps” van het 9 ^e Amerikaansche leger van de zijde van de Maastrichterweg de stad binnen. ⁶⁸ In de vroege morgen dringen de Amerikanen de stad binnen. Zij telt dan nog geen 4000 inwoners. ⁶⁹		Geen directe aanwijzing voor potentieel achtergebleven CE.
09-04-1945		Meldingsformulier voor karteering der mijnevelden in de provincie Limburg: Gemeente Maasniel Kadastrale nummers: (...) F. 443-1191-441-442-446-440-448. ⁷⁰		De kadastrale locaties zijn via de Kadaster Archiefviewer nagekeken, hieruit blijkt dat de gegeven mijnevelden niet te herleiden zijn tot het onderzoeksgebied.
02-07-1945		Brief gericht Bomb Disposal: Hierbij deel ik u mede, dat bij Wed. A. van Mook, Gebroekerweg 3, Roermond een onontpofte granaat ligt. Ik verzoek u deze zo spoedig mogelijk te ruimen. ⁷¹		Gebroekerweg 3 ligt op geruime afstand van beide onderzoekslocaties en derhalve is deze indicatie niet relevant voor het onderzoek.
27-10-1945		Bijlage bij [onleesbaar] 548 O Mijnevelden Volgnr. 1.		De gegeven mijnevelden zijn niet te herleiden tot het onderzoeksgebied.

⁶⁴ 90 HAA, TNA, WO 171 War Office: Allied Expeditionary Force, NorthWest Europe (British Element): War Diaries, SecondWorldWar, inv.nr. 4909.

⁶⁵ RA. 1945 Jan, 7th Armoured Division, TNA, WO 171 War Office: Allied Expeditionary Force, North West Europe (British Element): War Diaries, SecondWorldWar, inv.nr. 4173.

⁶⁶ Weelen, P., *Limburg Bevrijd*, p. 242.

⁶⁷ Nederveen, F., *Van bisschopsstad tot frontstad* (Roermond 1978), 46.

⁶⁸ Uittreksel rapporten Luchtbescherming, GAR, Archiefnr. 1006 Gemeentesecretarie Roermond, 1934-1959, inv.nr. 99, Stukken betreffende gebeurtenissen van Roermond in oorlogstijd.

⁶⁹ GAR, Archiefnr. 2037, Dienst gemeentewerken, 1920-1987, inv.nr. 23, Overzicht oorlogsschade van monumenten, openbare werken en huizen, c. 1945-1946.

⁷⁰ Meldingsformulier voor karteering der mijnevelden in de provincie Limburg, datum melding 9 april 1945, Semistatische archiefdiensten Ministerie Defensie te Rijswijk (SSA), Archief M.M.O.D., inv.nr. doos 48, Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – Doos 48: K t/m L.

⁷¹ Brief van de Militaire Commissaris voor Midden-Limburg gericht aan de Bomb Disposal met onderwerp onontpofte granaat, kenmerk P.04. Ho/He 7957, daterende van 2 juli 1945, Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL), Archiefnr. 07.E09 Militair Gezag Limburg 1944-1947, 2.5 Districtmilitair Commissaris Roermond, inv.nr. 30, Bom- en mijnopruijing en ander oorlogstuig-Algemene correspondentie en rapporten.

		Plaatsaanduiding: Gebroek vanaf grens gemeente Roermond achter de woningen. Voorwerp: mijnen Volgnr. 17. Plaatsaanduiding: Langs tankval Gebroek (gemeld door L. Frencken, Past. Ramakerstraat 13 Voorwerp: mijnen. Volgnr. 23. Plaatsaanduiding: Tegenover Gebroek 93 Voorwerp: mijnen.⁷²		
23-03-1946		Opruiming mijnen: 14. In de perceelen (...) en sectie F no. 404 (Donderberg) worden mijnen vermoed.⁷³		De kadastrale locatie is via de Kadaster Archiefviewer nagekeken, hieruit blijkt dat het gegeven mijnenveld niet te herleiden zijn tot het onderzoeksgebied.
03-04-1946		Brief Rijksdienst voor Landbouwherstel: Onderstaand doen wij u nog enkele namen van personen toekomen wier van mijnengevaar verdachte percelen niet op de in Uw bezit zijnde lijst voorkomen. (...) H. Ingeveldt, Gebroek; pl. ben. Donderberg, opp. 45 are P. Zegers, Gebroek; pl. ben. Donderberg, opp. plm. 1 Ha.⁷⁴		De kadastrale locaties zijn via de Kadaster Archiefviewer nagekeken, hieruit blijkt dat de gegeven mijnenvelden niet te herleiden zijn tot het onderzoeksgebied.
05-07-1946		Brief gemeente Maasniel aan Mijnenopruimingsdienst: Heden werd door Chr. Giesbers, wonende te Maasniel, Gebroek no.15 aangifte gedaan van het vermoedelijk nog aanwezig zijn van mijnen op een perceel weiland, gelegen in het Maasnielderbroek naast de daar gegraven tankgracht. Ik acht het zeer aannemelijk, dat daar nog mijnen liggen, temeer omdat in het verlengde van de tankgracht op Roermondsch gebied volgens verkregen inlichtingen een maand gelden nog een zevental tankmijnen zijn gevonden.⁷⁵		De locaties zijn nagekeken, hieruit blijkt dat de gegeven mijnenvelden niet te herleiden zijn tot het onderzoeksgebied.
09-08-1946		Brief Stichting Herstel Limburg 1945 aan burgemeester der gemeente Maasniel Onderwerp Ruiming Mijnen en munitie Nummer: 49-1928 Met ons schrijven d.d. 9 april 1946, nr. 49-1005 deden wij aan den Commandant van de mijn- en Munitieopruimingsdienst te Leiden, Lt. Kol. B. van Hasselt, een samenvattende opgave toekomen van de Limburgsche gemeenten waarin zich nog mijnen en munitie bevonden. Deze opgave betrof ook Uw gemeente; o.a. werden vermeld de verdachte terreinen bij Gebroek Nr. 37 (...).		Geen directe aanwijzing voor potentieel achtergebleven CE.

⁷² Bijlage bij [onleesbaar] 548 O, daterende van 27 oktober 1945, SSA, Archief M.M.O.D., inv.nr. doos 48, Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – Doos 48: K t/m L.

⁷³ Brief Gemeente Roermond aan Stichting “Herstel; Limburg 1945”, daterende van 23 maart 1946, GAR, Archiefnr. 1006, Secretarie Roermond 1934-1959, inv.nr. 1567, Aantreffen van ongesprongen projectielen en landmijnen 1933-1959 (1962).

⁷⁴ Brief Rijksdienst voor Landbouwherstel, daterende van 3 april 1946, SSA, Archief M.M.O.D., inv.nr. doos 48, Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – Doos 48: K t/m L.

⁷⁵ Brief Gemeente Maasniel aan Mijnenopruimingsdienst, daterende van 5 juli 1946, SSA, Archief M.M.O.D., inv.nr. doos 48, Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – Doos 48: K t/m L.

		Wij ontvingen van genoemde Dienst bericht, dat deze percelen inmiddels aan een onderzoek werden onderworpen, doch dat er niets werd gevonden. Gaarne zouden wij de juistheid van bovengenoemde bewering door u zien bevestigd, waaruit ij derhalve zouden mogen afleiden, dat zich thans in uw gemeente geen mijnen velden en munitieopslagplaatsen meer bevinden.⁷⁶		
10-04-1947		Bijlage bij R1273/1: Heden werd ter gemeentesecretarie aangifte gedaan van het vinden van een z.g. Tellermijn op een perceel onbewerkt bouwland, ter grootte van 30 Aren. Dit perceel ligt in de nabijheid van een reeds geruimd groot mijnenveld op het Gebroek, nabij het pand Gebroek 37. De mogelijkheid is niet uitgesloten dat op dat perceel thans nog meer mijnen liggen. [met handgeschreven tekst] 10B 4802/67G]. Verder ligt verspreid door de Gemeente nog een klein aantal granaten van diverse grootte.⁷⁷		De locatie is niet te herleiden tot het onderzoeksgebied.
24-04-1947		Bijlage 4 behorende bij R 1338/1: Ingesloten moge ik u aanbieden uw brieven No's R1273/1 d.d. 12-4-1947 (...) Het betrokken perceeltje werd door ons nogmaals afgezocht; behoudens de ene mijn, welk de landbouwer op de rand van het gat waar de mijnen gesprongen werden vond, door het stoten met een schop, bij het dichtmaken van die gaten, werden geen mijnen meer gevonden. [met handgeschreven tekst] 10B 4802/67G].⁷⁸		Geen directe aanwijzing voor potentieel achtergebleven CE.
29-04-1947		Gemeente Maasniel mijnenvelden: W v. Venne Gebroek 37 Donderberg; H. Ingeveldt Gebroek 64 Donderberg 10B 4802/67G.⁷⁹		De locaties van de mijnenvelden zijn niet te herleiden tot het onderzoeksgebied.
11-07-1947		Brief B.T.B.: Ingevolge uw opdrachten (...) moge ik uw berichten, dat van de percelen nog te ploegen mijnenvelden nog ongeveer 25 H.A. nog openstaan (...): 86 H. Ingeveld, Gebroek 64, Donderberg, M.R. Donderberg 762891 [handgeschreven:] mr?? OF 792891.⁸⁰		
21-07-1947		Mijnen district Roermond: (...) W. v.d. Ven Maasniel Gebroek 37 (R1656 10B 4802/67G).⁸¹ Brief Mijn en Munitie Opruimingsdienst aan Burgemeester van Maasniel:		

⁷⁶ Brief Stichting Herstel Limburg 1945 aan Burgemeester der gemeente Maasniel, daterende van 9 augustus 1946 met nummer 49-1928, GAR, Archiefnr. 1007, Gemeentebestuur van Maasniel 1796-1959, inv.nr. 201, Overige zaken betreffende veiligheid, 1940-1949.

⁷⁷ Brief gemeente Maasniel aan den Mijn opruimingsdienst, daterende van 10 april 1947, Semistatische archiefdiensten Ministerie Defensie te Rijswijk (SSA), Archief Munitie en Mijn Opruimingsdienst (M.M.O.D.), inv.nr. doos 49, Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – Doos 49: M t/m N.

⁷⁸ Bijlage 4 behorende bij R 1338/1, daterende van 29 april 1947, SSA, Archief M.M.O.D., inv.nr. doos 49, Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – Doos 51: P t/m S.

⁷⁹ Bijlage behorende bij R 1338/1, daterende van 29 april 1947, SSA, Archief M.M.O.D., inv.nr. doos 49, Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – Doos 51: P t/m S.

⁸⁰ Brief B.T.B. aan Mijn en Munitie Opruimingsdienst, daterende van 11 juli 1947, SSA, Archief M.M.O.D., inv.nr. doos 49, Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – Doos 51: P t/m S.

⁸¹ Correspondentie mijnenvelden [ECG: geen titel etc.], SSA, Archief M.M.O.D., inv.nr. doos 49, Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – Doos 49: M t/m N.

		Onderwerp ruiming: Ingevolge opdracht van de Commandant M.M.O.D. d.d. 12 april en 1 mei 1947 no. R 1273/1 R1371/1 is op 11 en 24 april en 16 juli 1947 een onderzoek ingesteld ter plaatse als opgegeven in uw brief van 10 April 1947. Omtrent dit onderzoek volgen hieronder nadere bijzonderheden: [met handgeschreven tekst] 10B 4802/67G]. 11-4-1947. Op perceel v.d. Ven 1 Tell.M. geruimd 24-4-1947. Perceel geheel afgezocht. Niets gevonden. 18-7-1947 werd dit perceel door ons geploegd. (...) ⁸²		
--	--	--	--	--

Tabel 5: Indicatietabel

⁸² Brief Mijn en Munitie Opruimdienst aan Burgemeester van Maasniel, daterende van 21 juli 1947, SSA, Archief M.M.O.D., inv.nr. doos 48, Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – Doos 48: K t/m L.

2.11.2 BEELD EN KAARTMATERIAAL INDICATIES

In deze paragraaf is het beeld- en kaartmateriaal opgenomen dat is aangetroffen in de geraadpleegde literatuur, de archieven en op internet.

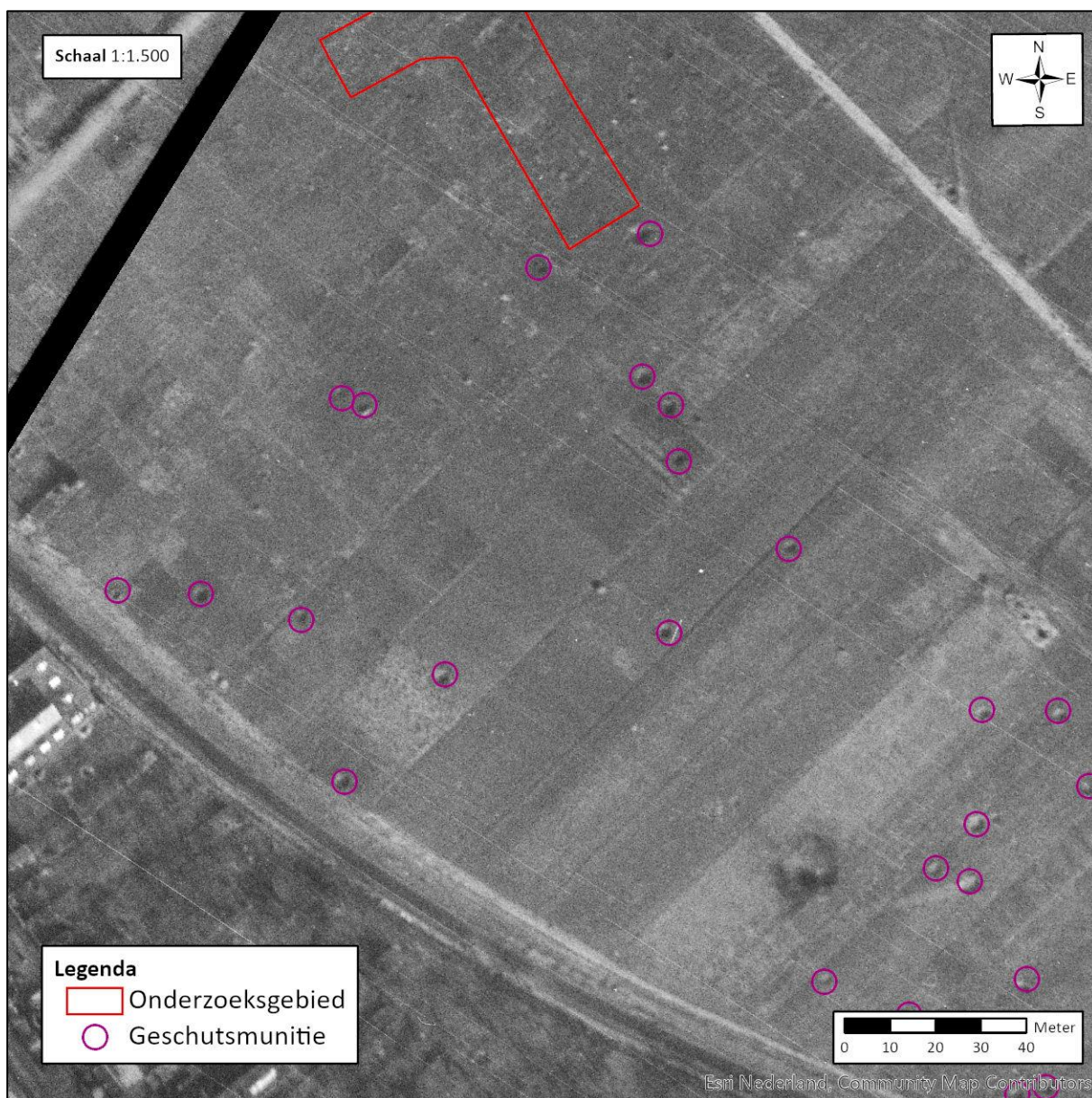
Figuur 8: Op de luchtfoto van 18 november 1944 (sortie 16-1361) zijn (geschuts)opstellingen te zien direct grenzend aan het onderzoeksgebied. Ook zijn er meerdere schuttersputten zichtbaar, deze liggen niet in het onderzoeksgebied.

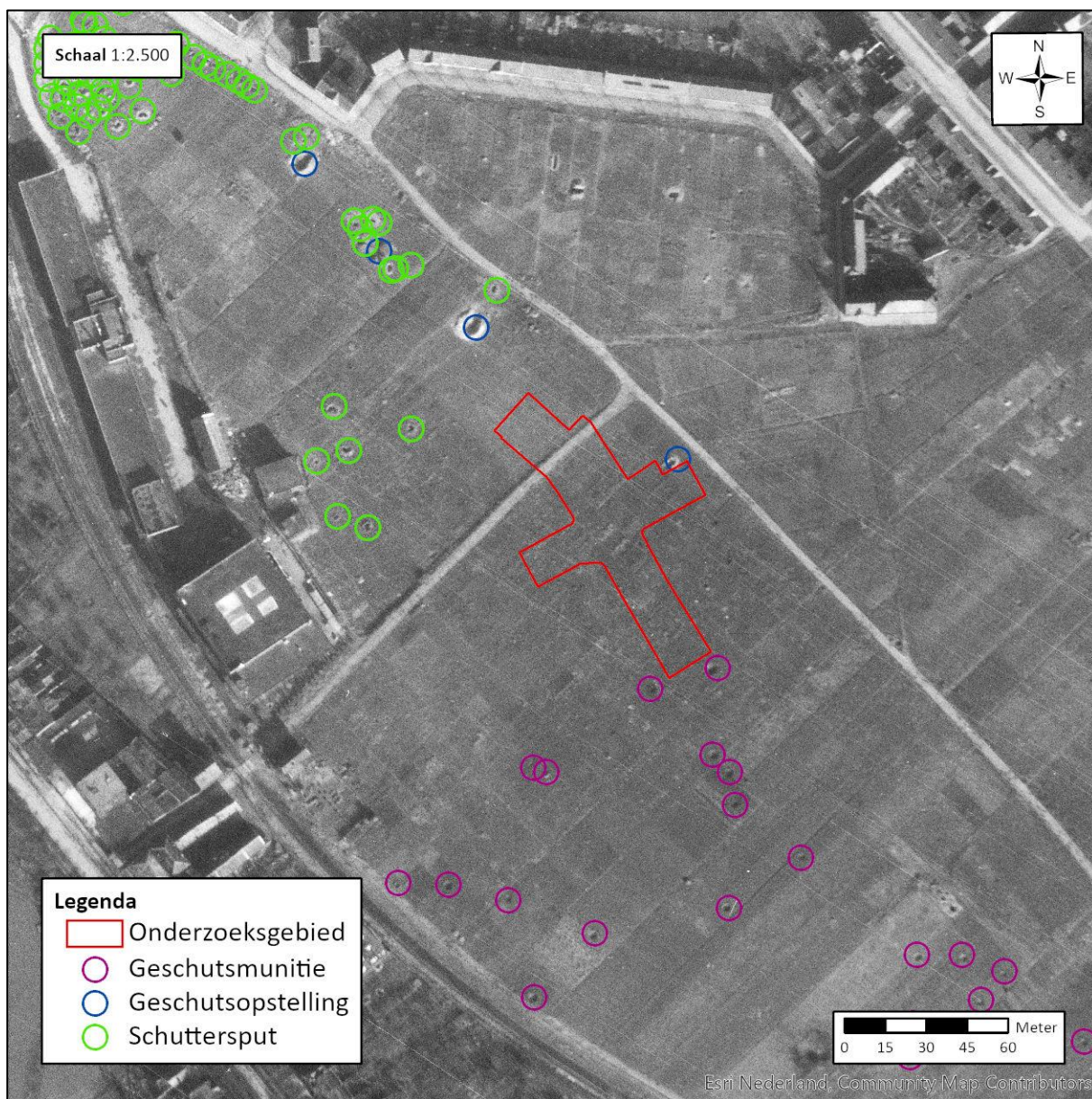
Figuur 9: Op de luchtfoto van 18 november 1944 (sortie 140-1214) is een loopgraaf zichtbaar in de buurt van het onderzoeksgebied Heinsbergerweg. Er zijn geen indicaties zichtbaar in het onderzoeksgebied.

Figuur 10: Op de luchtfoto van 3 december 1944 (sortie 400-1585) zijn kraters van geschutsmunitie zichtbaar ten zuiden van het onderzoeksgebied Koninginnelaan. Er zijn geen kraters zichtbaar in het onderzoeksgebied.

Figuur 11: Op de luchtfoto van 22 februari 1945 (sortie 33-2375) is hetzelfde gebied afgebeeld als figuur 10. Op de foto zijn nieuwe kraters zichtbaar ten opzichte van de foto van 3 december 1944. Ten zuiden van het onderzoeksgebied zijn enkele losse inslagen zichtbaar, verder zuidelijk zijn er meer geclusterde inslagen zichtbaar.

Figuur 12: Op de luchtfoto van 22 februari 1945 (sortie 33-2375) is het onderzoeksgebied Koninginnelaan te zien. Op de foto zijn kraters van geschutsnunitie, geschutsopstellingen en schuttersputten zichtbaar.

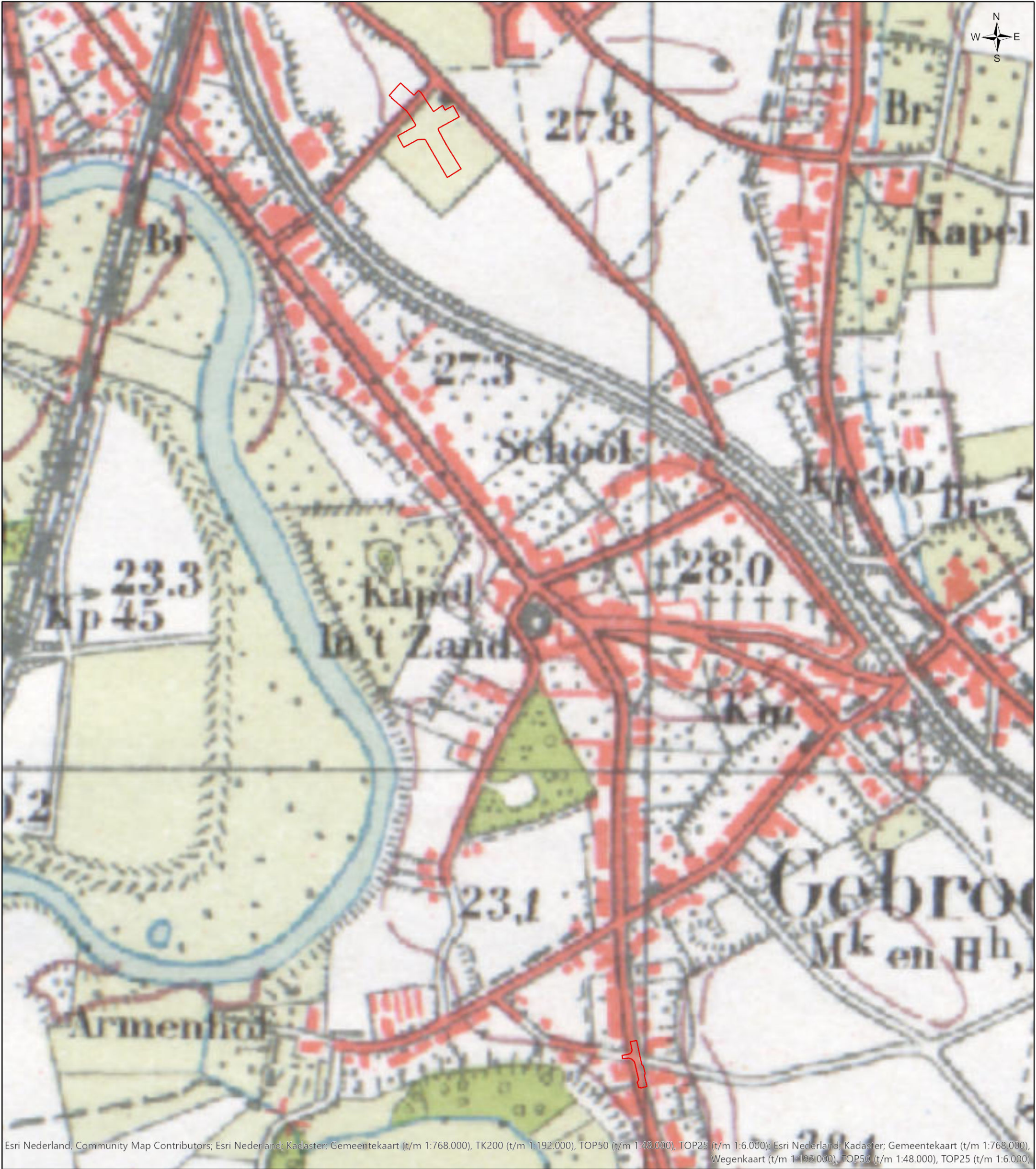
3 HET CONTRA-INDICATIE ONDERZOEK

In het onderzoeksgebied kunnen na de oorlog activiteiten hebben plaatsgevonden die de kans op de aanwezigheid van Conventionele Explosieven kunnen beïnvloeden. Dit betreft bijvoorbeeld grondroerende werkzaamheden (zoals ontgravingen, de aanleg van wegen en watergangen, grootschalige agrarische activiteiten, bouw van opstallen etc.) waarbij veronderstelt mag worden dat bij deze werkzaamheden eventuele aangetroffen CE zijn gemeld en geruimd. Er kunnen activiteiten hebben plaatsgevonden waarbij grond is aangevoerd welke mogelijk CE bevatten (redepositie). Onder contra-indicaties worden ook opsporingswerkzaamheden door zowel de EOD (en haar voorgangers) en civiele opsporingsbedrijven verstaan.

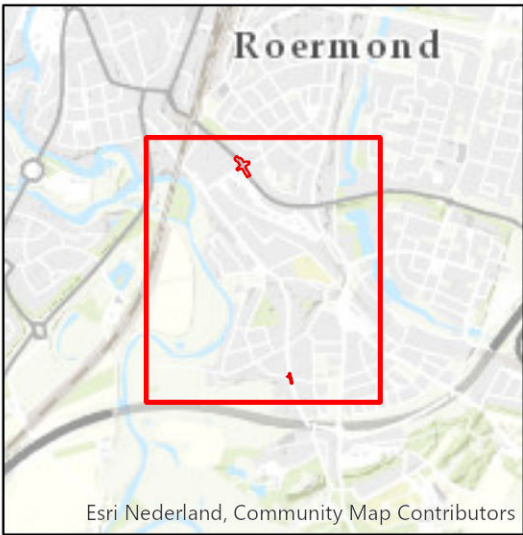
In dit hoofdstuk zal voor wat betreft de locaties waarvoor indicaties zijn achterhaald worden nagegaan of er ter plaatse sprake is van contra-indicaties. De wijze waarop dit plaatsvindt, is middels kaart- en beeldvergelijking, archiefonderzoek naar naoorlogse activiteiten en het bestuderen van naoorlogse bebouwing en ondergrondse infrastructuur.

3.1 KAARTVERGELIJKING

In verband met het contra-indicatie onderzoek is kaartmateriaal bestudeerd voor wat betreft de naoorlogse ontwikkeling van het gebied waarvoor feitelijk herleidbare indicaties zijn achterhaald. Het kaartmateriaal is afkomstig van het Kadaster te Zwolle. Op de navolgende pagina's treft u ongeveer per naoorlogs decennium een weergave van het betreffende gebied.

Esri Nederland, Community Map Contributors; Esri Nederland; Kadaster; Gemeentekaart (t/m 1:768.000), TK200 (t/m 1:192.000), TOP50 (t/m 1:48.000), TOP25 (t/m 1:6.000); Esri Nederland; Kadaster; Gemeentekaart (t/m 1:768.000), Wegenkaart (t/m 1:192.000), TOP50 (t/m 1:48.000), TOP25 (t/m 1:6.000)

Esri Nederland, Community Map Contributors

Legenda

Onderzoeksgebied

Datum:

17 januari 2020

Schaal:

1:4.000

Project Nr:

383-019

Tekening Nr:

383-019-TE-01

Opdrachtgever:

Gemeente Roermond

Copyright 2019 Explosive Clearance Group

0 50 100 Meter

BEZOEKADRES

Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen

POSTADRES

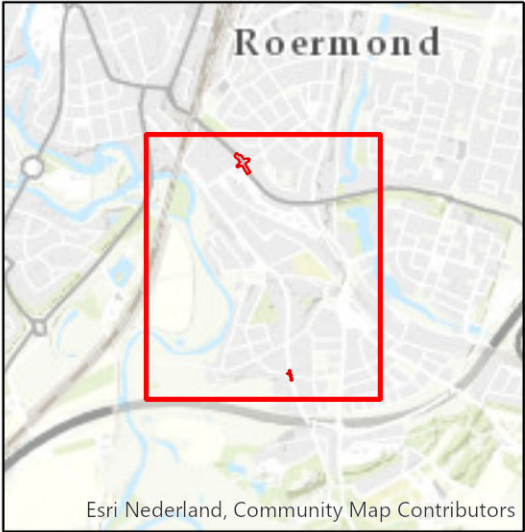
Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS

E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

Esri Nederland, Community Map Contributors; Esri Nederland; Kadaster; Gemeentekaart (t/m 1:768.000), TK200 (t/m 1:192.000), TOP50 (t/m 1:48.000), TOP25 (t/m 1:6.000); Esri Nederland; Kadaster; Gemeentekaart (t/m 1:768.000), Wegenkaart (t/m 1:192.000), TOP50 (t/m 1:48.000), TOP25 (t/m 1:6.000).

Legenda

Onderzoeksgebied

Datum:
17 januari 2020

Schaal:
1:4.000

Project Nr:
383-019

Tekening Nr:
383-019-TE-04

Opdrachtgever:
Gemeente Roermond

Copyright 2019 Explosive Clearance Group

0

50

100

Meter

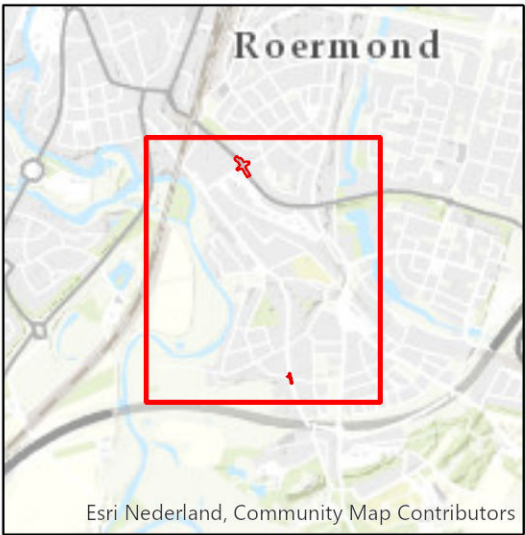
BEZOEKADRES
Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen

POSTADRES
Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS
E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

Esri Nederland, Community Map Contributors; Esri Nederland; Kadaster; Gemeentekaart (t/m 1:768.000), TK200 (t/m 1:192.000), TOP50 (t/m 1:48.000), TOP25 (t/m 1:6.000); Esri Nederland; Kadaster; Gemeentekaart (t/m 1:768.000), Wegenkaart (t/m 1:192.000), TOP50 (t/m 1:48.000), TOP25 (t/m 1:6.000)

Esri Nederland, Community Map Contributors

Legenda

Onderzoeksgebied

Datum:
17 januari 2020

Schaal:
1:4.000

Project Nr:
383-019

Tekening Nr:
383-019-TE-05

Opdrachtgever:
Gemeente Roermond

Copyright 2019 Explosive Clearance Group

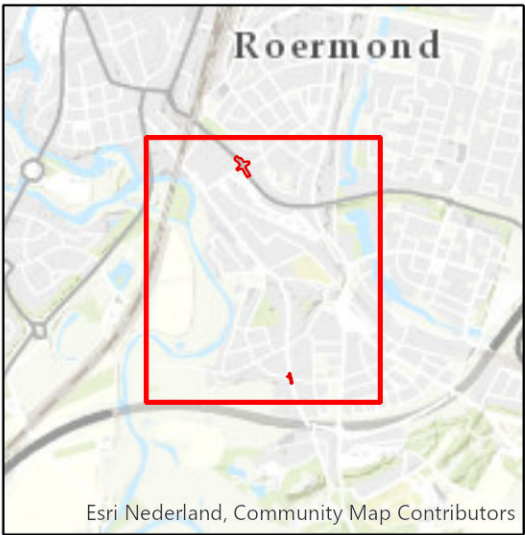
BEZOEKADRES
Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen

POSTADRES
Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS
E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

Esri Nederland, Community Map Contributors; Esri Nederland; Kadaster; Gemeentekaart (t/m 1:768.000), TK200 (t/m 1:192.000), TOP50 (t/m 1:48.000), TOP25 (t/m 1:6.000); Esri Nederland; Kadaster; Gemeentekaart (t/m 1:768.000), Wegenkaart (t/m 1:192.000), TOP50 (t/m 1:48.000), TOP25 (t/m 1:6.000)

Esri Nederland, Community Map Contributors

Legenda

Onderzoeksgebied

Datum:
17 januari 2020

Schaal:
1:4.000

Project Nr:
383-019

Tekening Nr:
383-019-TE-06

Opdrachtgever:
Gemeente Roermond

Copyright 2019 Explosive Clearance Group

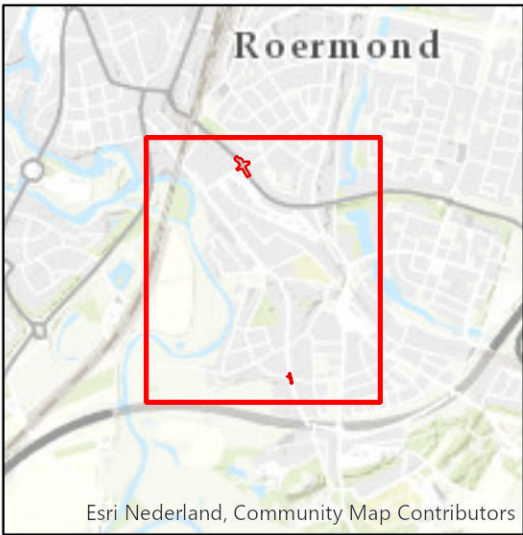
BEZOEKADRES
Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen

POSTADRES
Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS
E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

Esri Nederland, Community Map Contributors; Esri Nederland; Kadaster; Gemeentekaart (t/m 1:768.000), Wegenkaart (t/m 1:192.000), TOP50 (t/m 1:48.000), TOP25 (t/m 1:6.000)

Esri Nederland, Community Map Contributors

Legenda

Onderzoeksgebied

Datum:

17 januari 2020

Schaal:

1:4.000

Project Nr:

383-019

Tekening Nr:

383-019-TE-07

Opdrachtgever:

Gemeente Roermond

Copyright 2019 Explosive Clearance Group

0 50 100 Meter

BEZOEKADRES

Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen

POSTADRES

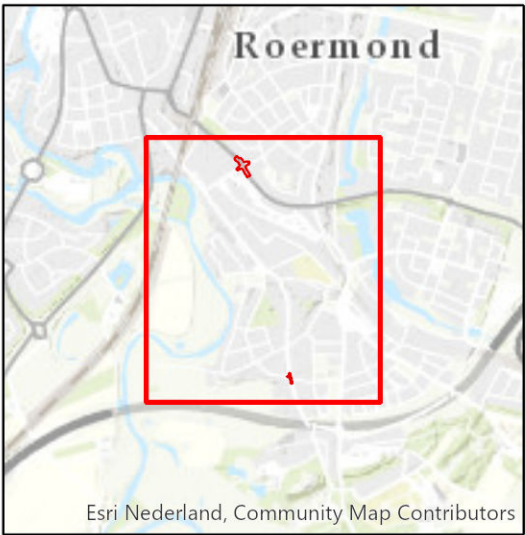
Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS

E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

Esri Nederland, Community Map Contributors; Esri Nederland; Kadaster; Gemeentekaart (t/m 1:768.000), Wegenkaart (t/m 1:192.000), TOP50 (t/m 1:48.000), TOP25 (t/m 1:6.000)

Esri Nederland, Community Map Contributors

Legenda

Onderzoeksgebied

Datum:

17 januari 2020

Schaal:

1:4.000

Project Nr:

383-019

Tekening Nr:

383-019-TE-08

Opdrachtgever:

Gemeente Roermond

Copyright 2019 Explosive Clearance Group

0 50 100 Meter

BEZOEKADRES

Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen

POSTADRES

Postbus 332
6500 AH Nijmegen

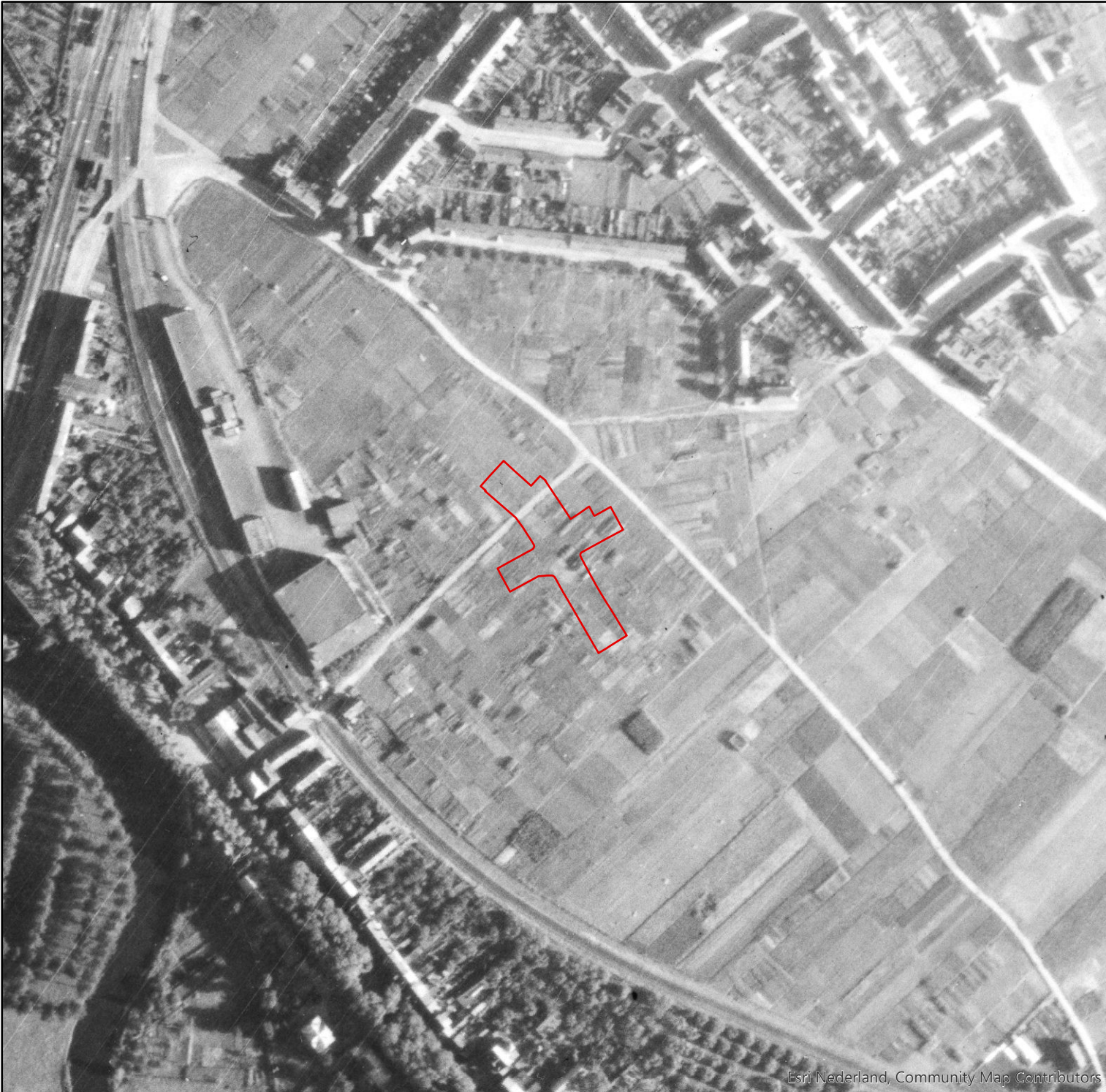
CONTACTGEGEVENS

E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

Aan de hand van voorgaande kaarten kunnen enkele zaken worden opgemerkt. Ten eerste kunnen we opmerken dat er tussen 1955 en 1970 grote veranderingen plaatsvinden in en rond het onderzoeksgebied, dit geldt met name voor het projectgebied Koninginnenlaan. De huidige Koninginnenlaan wordt aangelegd waardoor het noordelijke onderzoeksgebied zijn huidige vorm krijgt. Tussen 1985 en 2000 wordt de Koninginnenlaan vernieuwd.

3.2 BEELDVERGELIJKING

Het vaststellen van naoorlogse grondroerende activiteiten gebeurt conform het WSCS-OCE deels aan de hand van een beeldvergelijking van recente satellietbeelden en kaarten met luchtfoto's uit het tijdvak 1940-1945. De beeldvergelijking is weergegeven op de navolgende pagina's. Op de beeldvergelijking is goed te zien dat er veel is veranderd in het landschap. Op de luchtfoto's is te zien dat de huidige Koninginnenlaan nog niet aangelegd was. Het noordelijke onderzoeksgebied bestond uit landbouwgrond waar een weg doorheen liep. Het zuidelijke onderzoeksgebied is redelijk gelijk gebleven door de jaren heen. De grootste waarneembare veranderingen zijn het vervangen van het wegdek en de bebouwing rondom het onderzoeksgebied.

Legenda
Onderzoeksgebied

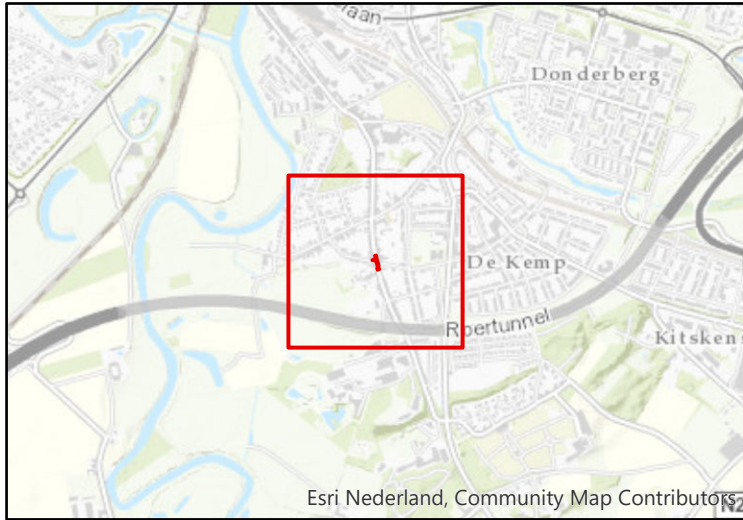
Datum:
17 januari 2020
Schaal:
1:3.000
Project Nr:
383-019
Tekening Nr:
383-019-TE-09
Opdrachtgever:
Gemeente Roermond

Copyright 2019 Explosive Clearance Group

0 30 60 90 Meter

BEZOEKADRES
Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen
POSTADRES
Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS
E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

Legenda
Onderzoeksgebied

Datum:
17 januari 2020
Schaal:
1:3.000
Project Nr:
383-019
Tekening Nr:
383-019-TE-09
Opdrachtgever:
Gemeente Roermond

Copyright 2019 Explosive Clearance Group

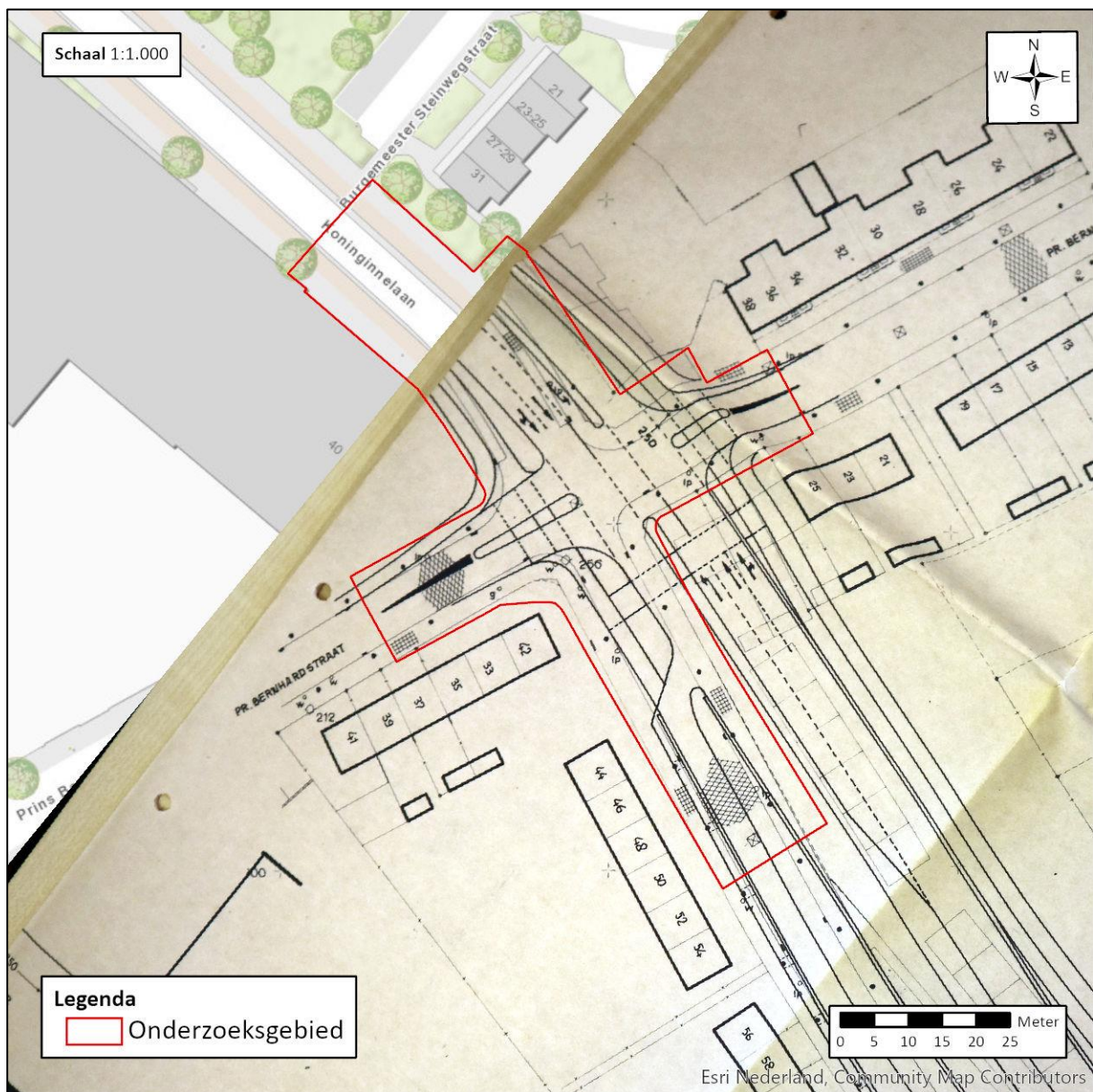
0 30 60 90 Meter

BEZOEKADRES
Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen
POSTADRES
Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS
E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

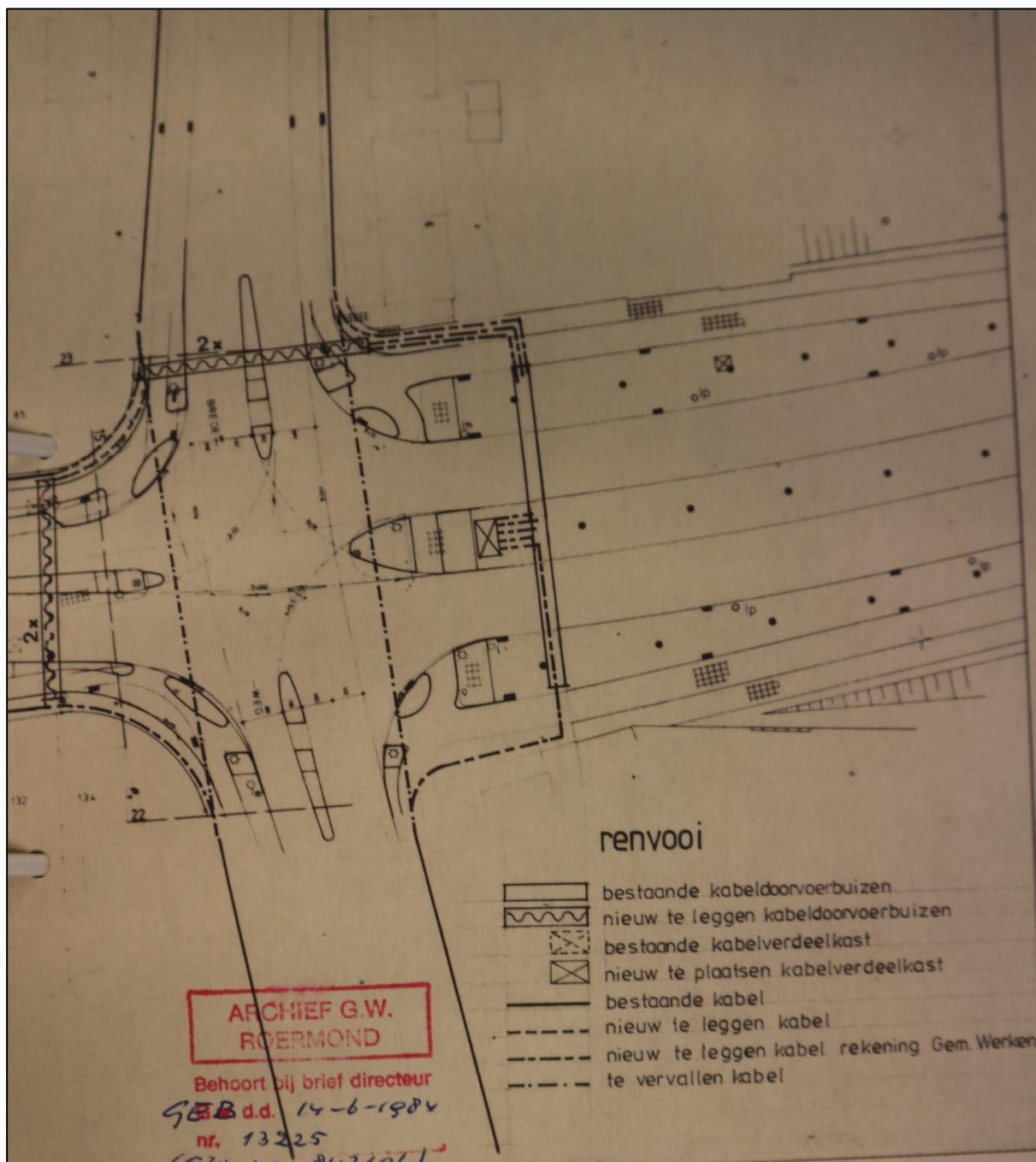
3.3 ARCHIEFONDERZOEK NAORLOGSE ACTIVITEITEN

In het gemeentearchief van Roermond is getracht informatie te achterhalen omtrent eventuele naoorlogse bodemroerende activiteiten en/of opsporingsactiviteiten in het onderzoeksgebied. Door ECG is archiefonderzoek verricht in het Gemeentearchief Roermond met betrekking tot naoorlogse werkzaamheden. Informatie over naoorlogse werkzaamheden kan in dit geval worden achterhaald uit bouwtekeningen en kaarten van de wegen in het onderzoeksgebied. Voor beide onderzoek locaties is gekeken naar de bouwtekeningen, planningen van de gemeente en kaarten van de wegen. In hoofdstuk 7 is een overzicht van de gehanteerde bronnen van het Gemeentearchief Roermond opgenomen.

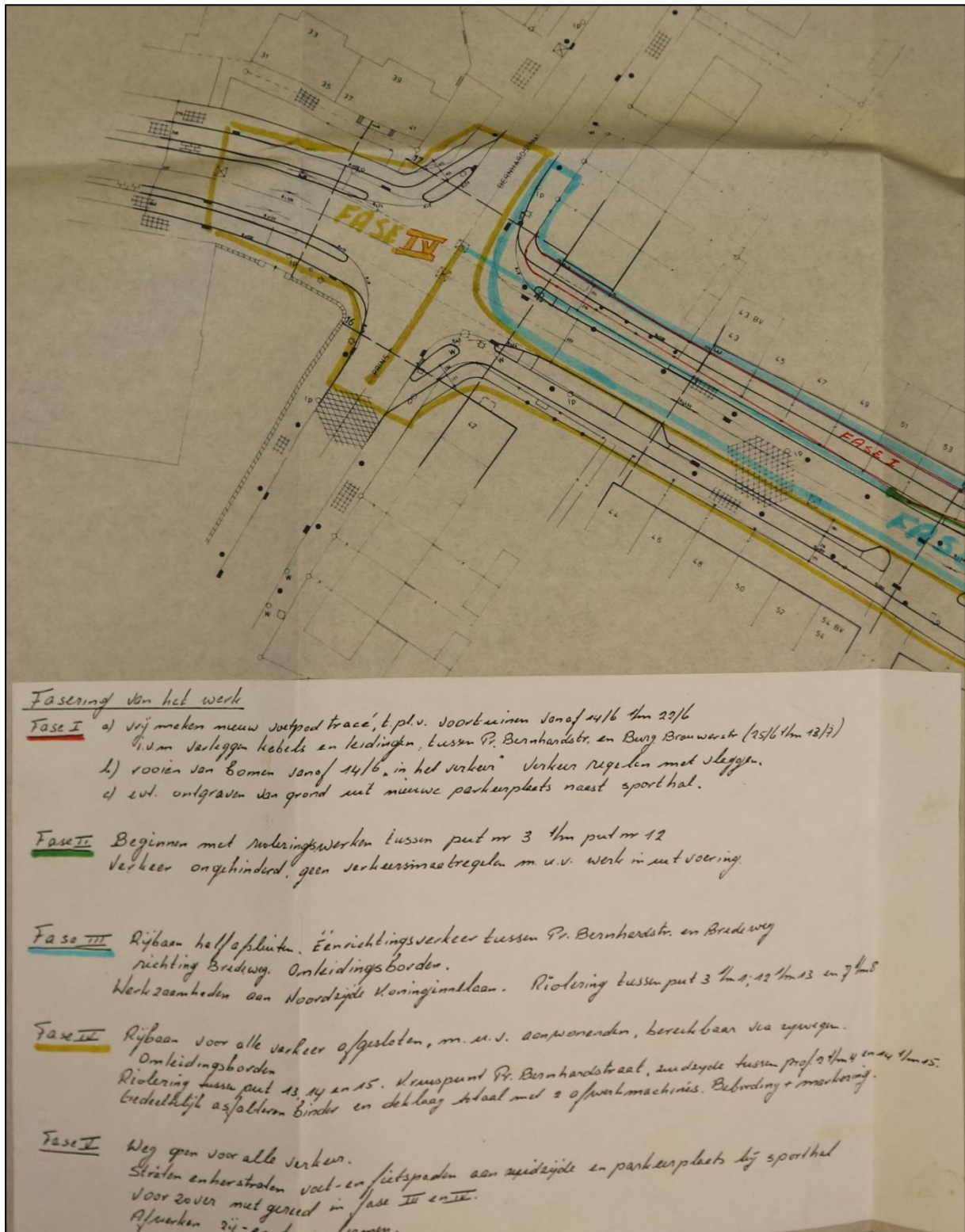
Figuur 13: Op de kaart is een schets van het ontwerp van de Koninginnelaan te zien uit 1950. De complete weg is naorlogs.

Bron: Bouw Koninginnelaan tussen Willem II Singel en Prins Bernhardstraat, GAR, Archiefnr. 2037, Dienst Gemeentewerken, inv.nr.807

Figuur 14: Op deze kaart is de reconstructie van het laagspanningsnet op de Koninginnelaan ter hoogte van het onderzoeksgebied te zien. Hierbij geldt dat tijdens de werkzaamheden eventuele gevonden explosieven verwijderd worden.

Bron: Leidingeninformatie, verleggen kabels en leidingen, (straatverlichting, verkeersverlichting) 1978-1984, GAR, Archiefnr. 2037, Dienst Gemeentewerken, inv.nr.1010

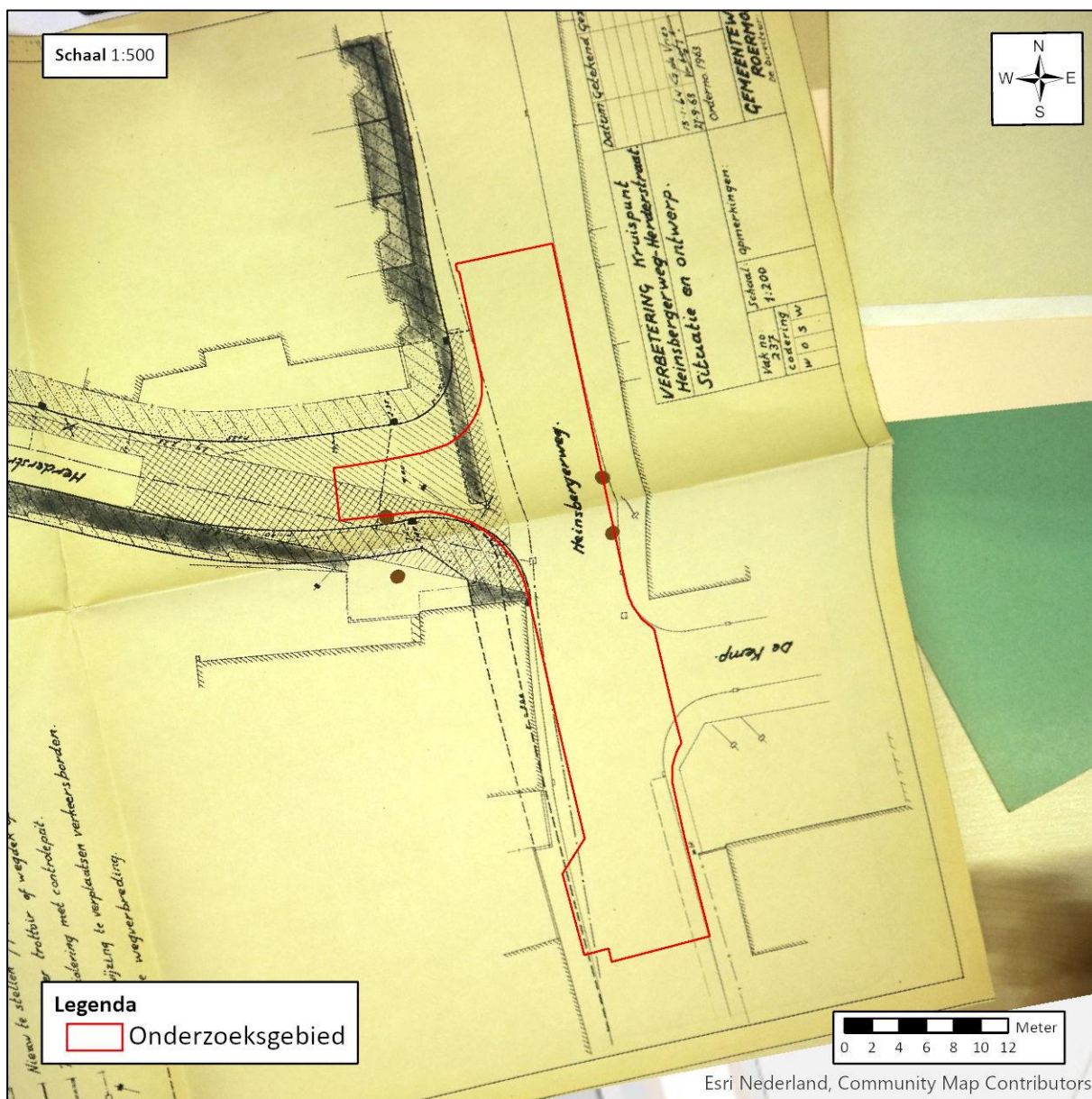
Figuur 15: Vervangen van de riolering in de Koninginnelaan in 1984.

Bron: Leidingeninformatie, verleggen kabels en leidingen, (straatverlichting, verkeersverlichting) 1978-1984, GAR, Archiefnr. 2037, Dienst Gemeentewerken, inv.nr.1010

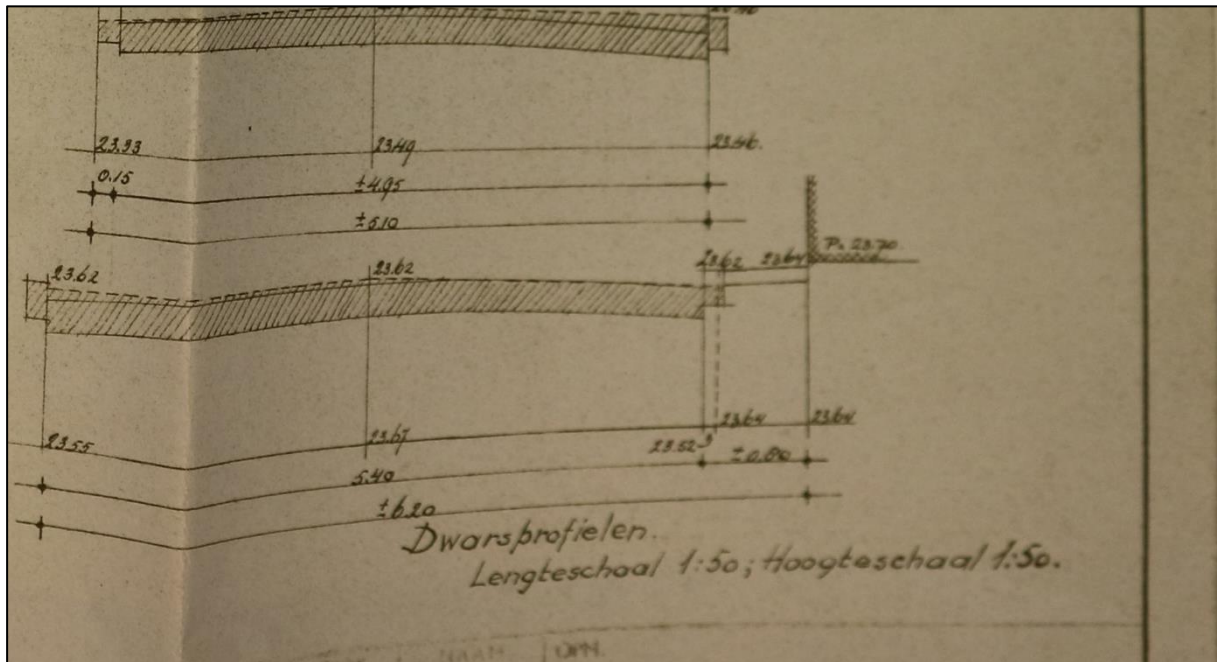
Figuur 16: Aanleg van lantaarnpalen en schakelkasten op het kruispunt van de Koninginnelaan en de Prins Bernhardstraat.

Bron: Leidingeninformatie, verleggen kabels en leidingen, (straatverlichting, verkeersverlichting) 1978-1984, GAR, Archiefnr. 2037, Dienst Gemeentewerken, inv.nr.1010

Figuur 17: Verbetering kruispunt Heinsbergerweg-Herderstraat. Op deze tekening uit 1963 is te zien hoe de twee wegen na de oorlog zijn verlegd. Op deze tekening is onder andere het uit te breken- en aan te brengen fundering en deklaag te zien.

Bron: Heinsbergerweg, aanleg trottoirs, verbreding, bouw muur, verbindingsweg, 1945-1962, Herderstraat, verbredingen trottoirs, GAR, Archiefnr. 2037, Dienst Gemeentewerken, inv.nr.1016

Figuur 18: Dwarsprofielen ter hoogte van het onderzoeksgebied Heinsbergerweg. De tekening is afkomstig uit 1950 (naoorlogs). Op de tekening is te zien dat er van het bestaande profiel is afgegraven (de schuine lijnen in de profielen) om het toekomstige (huidige) profiel te bereiken.

Bron: Aanleg riolering en trottoir Heinsbergerweg, GAR, Archiefnr. 2037, Dienst Gemeentewerken, inv.nr.1062

3.4 ONDERGRONDSE INFRASTRUCTUUR

Naast de bovengrondse bebouwing is het om twee redenen van belang om de ligging van ondergrondse kwetsbare infrastructuur te achterhalen. Ten eerste om te bepalen of de bodem naoorlogs geroerd is en ten tweede om te bepalen op welke wijze CE eventueel opgespoord kunnen worden. Over het algemeen kan worden gesteld dat kabels, leidingen en riolen gelden als contra-indicatie omdat explosieven ter hoogte van de kabel- en leidingtracés zullen zijn aangetroffen en geruimd. Daarnaast geldt dat kabels en leidingen de detectieresultaten ernstig verstoren, waardoor op basis van de detectieresultaten geen uitspraak gedaan kan worden over de mogelijke aanwezigheid van CE. Het bepalen van de aanwezigheid van deze objecten is dan ook van belang voor het vaststellen van een eventueel benodigde, alternatieve opsporingsmethode ter plaatse.

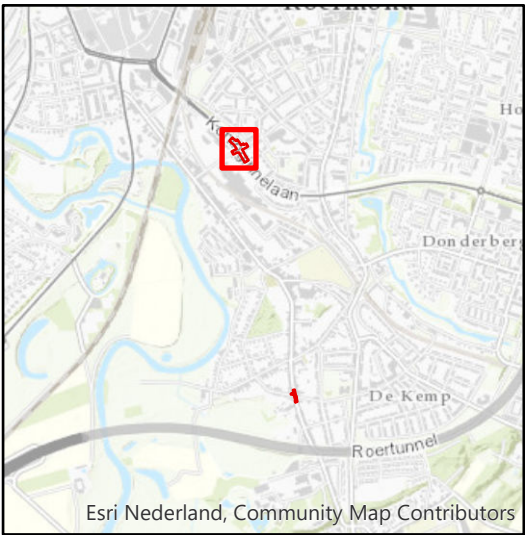
In januari 2020 is een KLIC-melding gedaan bij het Kadaster te Zwolle.⁸³ Resultaat van deze melding is de wetenschap dat er zich in het verdachte gebied diverse kabels en leidingen bevinden. Zie hiervoor de tekening op de volgende pagina. De beheerders en typen infrastructuur zijn als volgt op te sommen:

1. KPN (datatransport)
2. V.d. Donk BBAH (datatransport)
3. Relined (datatransport)
4. Trent (datatransport)
5. Vitens (water)
6. AKZO Nobel Nederland BV (water)
7. AKZO Nobel Nederland BV (datatransport)
8. AKZO Nobel Nederland BV (gas hoge druk)
9. AKZO Nobel Nederland BV (hoogspanning)
10. AKZO Nobel Nederland BV (laagspanning)
11. AKZO Nobel Nederland BV (overig)
12. AKZO Nobel Nederland BV (petrochemie)
13. AKZO Nobel Nederland BV (riool)
14. AKZO Nobel Nederland BV (warmte)
15. Liander (middenspanning)
16. Liander (gas lage druk)
17. Liander (laagspanning)
18. Ziggo BV (datatransport)
19. Eurofiber (datatransport)

⁸³ Vermeld dient te worden dat de gegevens omtrent ondergrondse infrastructuur zoals deze door de uitgevoerde oriëntatie zijn verkregen, een geldigheidsduur hebben van maximaal 20 werkdagen na aanvraag.

Esri Nederland, Community Map Contributors

Esri Nederland, Community Map Contributors

Legenda

Onderzoeksgebied

Datum:

17 januari 2020

Schaal:

1:500

Project Nr:

383-019

Tekening Nr:

383-019-TE-11

Opdrachtgever:

Gemeente Roermond

Copyright 2019 Explosive Clearance Group

0 5 10 15 Meter

BEZOEKADRES

Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen

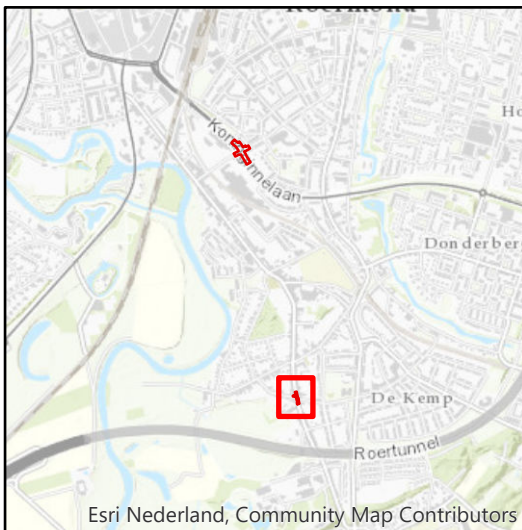
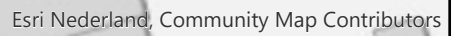
POSTADRES

Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS

E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

ECG
EXPLOSIVE CLEARANCE GROUP

☐ Onderzoeksgebied

Copyright 2019 Explosive Clearance Group

www.ecg-group.nl

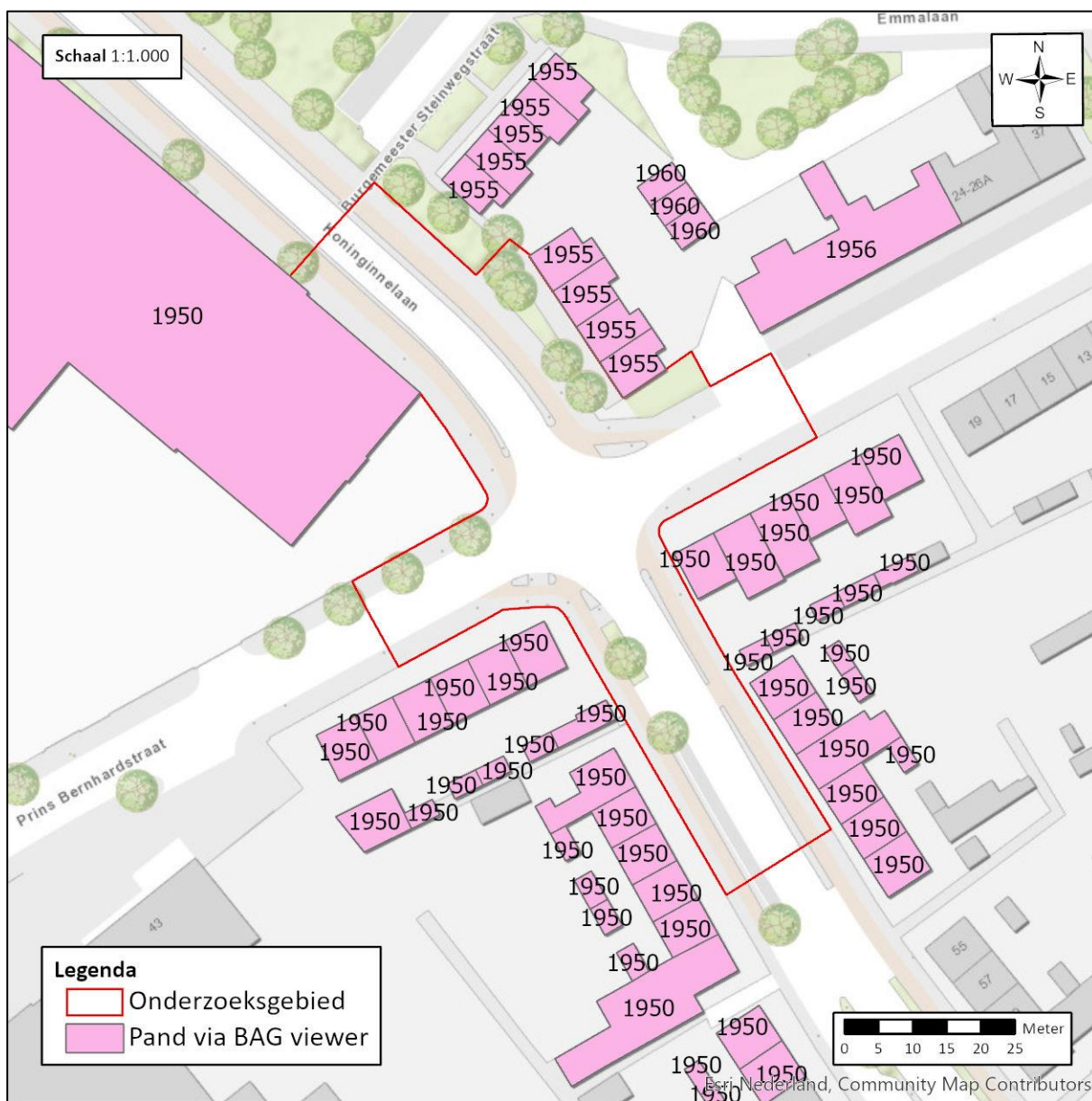
In het onderstaande figuur zijn zowel de kraters van de geschutsmunitie als de ondergrondse infrastructuur ingetekend. Opvallend is dat de ondergrondse infrastructuur precies over de krater van de granaatinslag heen gaat. Aangezien veel van de ondergrondse infrastructuur na 1970 is gelegd, kunnen we ervan uitgaan dat, bij de aanleg van deze kabels en leidingen, eventueel achtergebleven CE zijn opgemerkt, gemeld en geruimd.

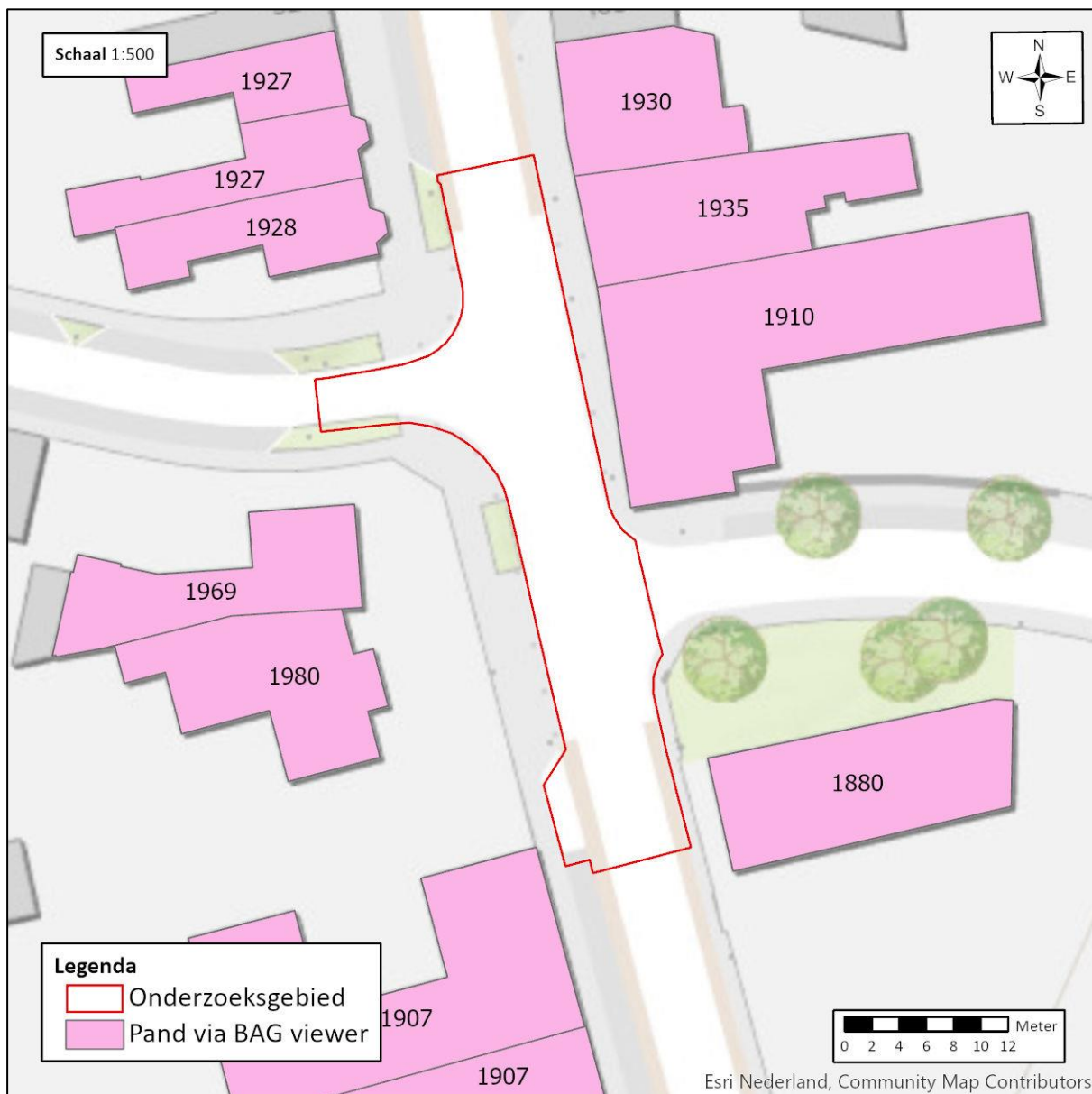
Figuur 19: Op de kaart van het onderzoeksgebied op de Koninginnelaan zijn zowel de kraters van geschutsmunitie als de ondergrondse infrastructuur ingetekend.

3.5 BAG-VIEWER

Middels de BAG viewer is getracht vast te stellen er na de Tweede Wereldoorlog nieuwe bebouwing in de Koninginnelaan en de Heinsbergerweg is gerealiseerd. Vervolgens is bekeken of er tijdens de bouwwerkzaamheden van deze panden een verband te leggen is met ruiming van CE in de periode 1971 en heden (ervan uitgaande dat de CE zijn opgemerkt, gemeld en geruimd). Op de volgende afbeeldingen zijn de gebouwen nabij de onderzoeksgebieden weergegeven met het jaar van bouw weergegeven. Uit deze informatie blijkt dat alle gebouwen nabij het onderzoeksgebied op de Koninginnelaan tussen 1950 en 1960 gebouwd zijn en bijna alle gebouwen op de Heinsbergerweg vooroorlogs gebouwd zijn.

Figuur 20: Op de kaart van het onderzoeksgebied op de Koninginnelaan is doormiddel van de BAG viewer achterhaald dat alle gebouwen nabij het onderzoeksgebied naoorlogs zijn. Alle gebouwen zijn tussen 1950 en 1955 gebouwd.

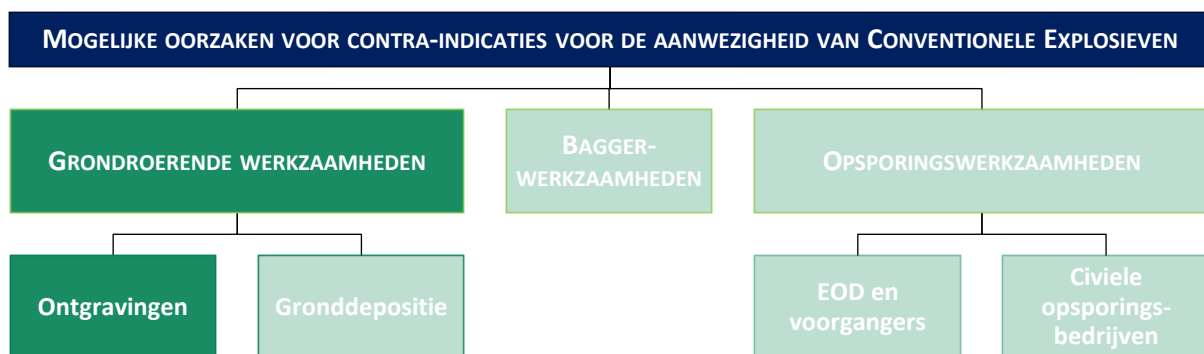
Figuur 21: Op de kaart van het onderzoeksgebied op de Heinsbergerweg is doormiddel van de BAG viewer achterhaald dat bijna alle gebouwen nabij het onderzoeksgebied voor de oorlog gebouwd zijn.

3.6 SAMENVATTING NAOORLOGSE WERKZAAMHEDEN

Op basis van het contra-indicatie onderzoek kan worden vastgesteld dat er in het onderzoeksgebied op grote schaal werkzaamheden hebben plaatsgevonden waarbij de bodem is geroerd:

- Uit de kaart- en beeldvergelijking blijkt dat er een nieuwe weg is aangelegd (Koninginnelaan);
- Uit de beeldvergelijking blijkt dat er diverse infrastructurele aanpassingen zijn verricht op de Koninginnelaan en Heinsbergerweg;
- Vervanging riolering diverse locaties;
- Aanleg van straatverlichting, verkeersregelinstallaties en schakelkasten;
- Uit archiefonderzoek is gebleken dat het wegdek van de Heinsbergerweg is afgegraven en vernieuwd;
- Uit de BAG blijkt dat er na de oorlog diverse gebouwen aan de Kapellerlaan zijn gebouwd;
- Uit de KLIC-melding blijkt dat er na de oorlog kabels en leidingen zijn aangelegd.

In het navolgende contra-indicatie schema (*figuur 22*) zijn diverse achterhaalde contra-indicatieve aspecten weergegeven, al deze oorzaken zijn niet van toepassing op het onderzoeksgebied.

Figuur 22: Schema met voorbeelden van oorzaken/scenario's voor contra-indicaties betreffende de aan/afwezigheid van CE.

4 EVALUATIE AFWEGING INDICATIES EN CONTRA-INDICATIES

Uitgaande van de indicaties en contra-indicaties vindt er een afweging plaats omtrent de indicatie VERDACHT/ONVERDACHT. Dit zal voor beide onderzoeksgebieden afzonderlijk worden gedaan.

4.1 KONINGINNELAAN

INDICATIES

Op basis van het archiefonderzoek en de luchtfoto interpretatie is vastgesteld dat de directe omgeving van dit gedeelte van het onderzoeksgebied betrokken is geweest bij oorlogshandelingen/indicaties in de vorm van:

- Artillerie beschietingen (1944-1945).
- Geschutsofstellingen.

CONTRA-INDICATIES

In de periode na de oorlog zijn er:

- Werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van de aanleg/renovatie van rioleringen;
- Kabels en leidingen aangelegd/gerenoveerd;
- De Koninginnelaan is in 1950 aangelegd;
- Beplantingswerkzaamheden verricht.

AFWEGING

Het onderzoeksgebied is betrokken geweest bij diverse oorlogshandelingen, waarvan ECG het volgende veronderstelt:

- In de periode van medio november 1944 tot ca. 1 maart 1945 zijn nabij het onderzoeksgebied granaten ingeslagen (zie figuur 11). ECG acht de kans op onopgemerkt achterblijven van CE onwaarschijnlijk vanwege de volgende contra-indicaties:
 - Het aanleggen van de Koninginnelaan. De laan is in 1950 aangelegd. ECG gaat ervan uit dat bij het aanleggen van de weg en werkzaamheden hierna eventuele achtergelaten CE zouden zijn opgemerkt, gemeld en geruimd.
 - Het aanleggen van kabels en leidingen. Zoals naar voren komt in de KLIC-melding (tekening 383-019-TE-11 en figuur 17) zijn er veel kabels en leidingen aangelegd. Van veel van die kabels (Ziggo, Fiber, etc.) kan worden verondersteld dat deze na 1970 zijn gelegd. Aangezien er geen EOD-meldingen in het onderzoeksgebied zijn (deze worden bijgehouden vanaf 1970) kan ervan worden uitgegaan dat er geen CE is gevonden bij het leggen of vervangen van deze kabels en leidingen. Ook bij het vervangen van het riool en laagspanningsnet in 1984 (zie figuur 14 en figuur 15) is er in het door ECG geraadpleegde MORA-register geen melding aangetroffen van CE.
 - De bouw van opstallen. ECG gaat ervan uit dat bij het werkzaamheden nabij het onderzoeksgebied (in dit geval de bouw van opstallen) eventuele CE zouden zijn opgemerkt, gemeld en geruimd.
- Geschutsofstelling; geschutsofstellingen worden volgens het WSCS-OCE afgebakend op 25 meter rondom het hart van de geschutsofstelling. Echter acht ECG de kans op achtergebleven CE onwaarschijnlijk vanwege de volgende contra-indicaties:

- Het aanleggen van de Koninginnelaan. De laan is in 1950 aangelegd. ECG gaat ervan uit dat bij het aanleggen van de weg en werkzaamheden hierna eventuele achtergelaten CE zouden zijn opgemerkt, gemeld en geruimd.
- Het aanleggen van kabels en leidingen. Zoals naar voren komt in de KLIC-melding (tekening 383-019-TE-11 en figuur 19) zijn er veel kabels en leidingen aangelegd. Van veel van die kabels (Ziggo, Fiber, etc.) kan worden verondersteld dat deze na 1970 zijn gelegd. Aangezien er geen EOD-meldingen in het onderzoeksgebied zijn (deze worden bijgehouden vanaf 1970) kan ervan worden uitgegaan dat er geen CE is gevonden bij het leggen of vervangen van deze kabels en leidingen. Ook bij het vervangen van het riool en laagspanningsnet in 1984 is er in het door ECG geraadpleegde MORA-register geen melding aangetroffen van CE.
- De bouw van opstallen. ECG gaat ervan uit dat bij het werkzaamheden nabij het onderzoeksgebied (in dit geval de bouw van opstallen) eventuele CE zouden zijn opgemerkt, gemeld en geruimd.

ECG acht het op basis van het voorgaande plausibel en redelijk om te veronderstellen dat er geen concreet aantoonbare verhoogde kans is op het aantreffen van CE in het onderzoeksgebied.

4.2 HEINSBERGERWEG

INDICATIES

Op basis van het archiefonderzoek en de luchtfoto interpretatie is vastgesteld dat dit gedeelte van het onderzoeksgebied betrokken is geweest bij oorlogshandelingen/indicaties in de vorm van:

- Artillerie beschietingen (1944-1945);
- Bombardement 24-05-1941.

CONTRA-INDICATIES

In de periode na de oorlog zijn er:

- Werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van de aanleg/renovatie van rioleringen;
- Kabels en leidingen aangelegd/gerenoveerd;
- De Heinsbergerweg is gerenoveerd waarbij de bovenste laag van de weg is verwijderd en een nieuw wegdek is aangelegd.

AFWEGING

Het onderzoeksgebied is betrokken geweest bij diverse oorlogshandelingen, waarvan ECG het volgende veronderstelt:

- In de periode van medio november 1944 tot ca. 1 maart 1945 zijn nabij het onderzoeksgebied granaten ingeslagen, dit blijkt uit artillerie plannen (zie paragraaf 2.11.1) Echter acht ECG de kans op onopgemerkte CE onwaarschijnlijk vanwege de volgende contra-indicaties:
 - In eerste instantie neemt ECG aan dat eventuele gaten in het wegdek waarin blindgangers van granaten zouden kunnen zijn achtergebleven bij de herstelwerkzaamheden (herprofilering van het wegdek, zie figuur 17 en figuur 18) na of tijdens de oorlog zouden zijn opgemerkt, gemeld en geruimd (daarbij gaat ECG ervan uit dat het verharde wegdek de inslagsnelheid van een granaat dermate vertraagd dat deze niet diep in de bodem zouden zijn ingedrongen).

- Het aanleggen van kabels en leidingen. Zoals naar voren komt in de KLIC-melding (tekening 383-019-TE-11) zijn er veel kabels en leidingen aangelegd. Van veel van die kabels (Ziggo, Fiber, etc.) kan worden verondersteld dat deze na 1970 zijn gelegd. Er zijn in het door ECG geraadpleegde MORA-register geen meldingen aangetroffen van CE die in verband kunnen worden gebracht met deze werkzaamheden (deze worden bijgehouden vanaf 1970).
- Bombardement 24-05-1941; uit archiefonderzoek is gebleken dat er schade was aan het huis op de Heinsbergerweg 108 en 110, deze adressen liggen aangrenzend aan het onderzoeksgebied. Echter acht ECG de kans op achtergebleven CE onwaarschijnlijk vanwege de volgende contra-indicaties:
 - Er is geen duidelijkheid over de aard van de schade, dit kan alles zijn; van kapotte ruiten tot een inslag in de tuin. Aangezien er geen verdere schaderapporten zijn die duiden op een bominslag kan er niet eenduidig van worden uitgegaan of het gebied getroffen is tijdens het bombardement.
 - Het aanleggen van kabels en leidingen. Zoals naar voren komt in de KLIC-melding (tekening 383-019-TE-11) zijn er veel kabels en leidingen aangelegd. Van veel van die kabels (Ziggo, Fiber, etc.) kan worden verondersteld dat deze na 1970 zijn gelegd. Er zijn in het door ECG geraadpleegde MORA-register geen meldingen aangetroffen van CE die in verband kunnen worden gebracht met deze werkzaamheden (deze worden bijgehouden vanaf 1970).
 - ECG neemt aan dat eventuele gaten in het wegdek waarin blindgangers zouden kunnen zijn achtergebleven bij de herstelwerkzaamheden tijdens of na de oorlog zouden zijn opgemerkt, gemeld en geruimd.

ECG acht het op basis van het voorgaande plausibel en redelijk om te veronderstellen dat er geen concreet aantoonbare verhoogde kans is op het aantreffen van CE in het onderzoeksgebied.

5 LEEMTEN IN KENNIS

- Van eventuele meldingen of ruiming van (vermoede) explosieven in of direct grenzend aan het onderzoeksgebied zijn over de periode 1940-1944 en 1948-1970 geen gegevens meer bekend bij de EOD en het SSA.
- Bepaalde indicaties die zijn aangetroffen in literatuur en archiefstukken en meldingsrapportages van de EOD zijn niet te herleiden naar een specifieke locatie.
- ECG beschikt niet over de complete informatie aangaande de maatvoering van de waargenomen naoorlogse grondroerende activiteiten/werkzaamheden.
- Inslagen van 4lbs brandbommen zijn in de meeste gevallen niet waarneembaar op luchtfoto materiaal.
- Er is geen luchtfotomateriaal geïnteriseerd van na 22 februari 1945 tot het einde van de oorlog.
- ECG beschikt niet over alle *War Diaries* van de Geallieerde legereenheden die bij Roermond actief zijn geweest. Hierdoor zijn leemten in kennis niet uit te sluiten.
- Een deel van de bevolking van Roermond wordt tijdens de oorlog geëvacueerd en delen van de stad worden ontruimd. Het is daardoor mogelijk dat bijvoorbeeld bepaalde CE-gerelateerde zaken onopgemerkt zijn gebleven.

6 CONCLUSIE EN ADVIES

Het doel van deze studie is het verkrijgen van een, door middel van het verzamelen en verwerken van relevant historisch feitenmateriaal, gefundeerd antwoord op de volgende drie kernvragen:

1. Is het onderzoeksgebied of delen hiervan betrokken geweest bij oorlogshandelingen (indicaties) en is er daardoor sprake van een verhoogd risico op het aantreffen van Conventionele Explosieven oftewel van VERDACHT-gebied?

Op basis van archiefonderzoek en luchtfoto-interpretatie zijn er nabij het onderzoeksgebied indicaties achterhaald van oorlogshandelingen/indicaties in de vorm van de artilleriebeschietingen, een bombardement en een geschutopstelling.

2. Zijn er gebeurtenissen (contra-indicaties) die een aanwijzing vormen dat een (mogelijk VERDACHT) gebied als ONVERDACHT kan worden aangemerkt?

Er zijn contra-indicaties (grondroerende activiteiten) achterhaald binnen het onderzoeksgebied in de vorm van de aanleg van wegen, rioleringen, diverse kabels en leidingen, beplantingen, naoorlogse bebouwing en de herprofilering van een bestaande weg. Daarnaast heeft de EOD in de periode 1971-2019 geen CE geruimd in het onderzoeksgebied. ECG gaat ervan uit dat tijdens werkzaamheden eventueel aangetroffen CE zijn opgemerkt, gemeld en geruimd en dat er geen sprake is van redepositie-d.w.z. CE van elders.

3. Indien er sprake is van VERDACHT-gebied wat is dan de (sub)soort, hoeveelheid en verschijningsvorm van de vermoede Conventionele Explosieven?

Niet van toepassing.

ECG adviseert u om de geplande bodemroerende werkzaamheden op reguliere wijze uit te voeren. U wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden de uitvoerende partijen op de hoogte te stellen van het 'Protocol Toevalsvondst' dat in Bijlage 4 van deze rapportage is opgenomen. alsnog munitie(gelijkende) objecten in het werkgebied worden aangetroffen, dan wordt u geadviseerd om de werkzaamheden direct te staken en de lokale politie van deze vondst op de hoogte te stellen. Tevens wordt u geadviseerd om in een dergelijke situatie contact op te nemen met een WSCS-OCE gecertificeerd opsporingsbureau en gezamenlijk vast te stellen of opschaling van de opsporingswerkzaamheden noodzakelijk is.

7 OVERZICHT VAN GEHANTEERDE BRONNEN

Archieven:

- Bundesarchiv-Militärarchiv te Freiburg
- Explosieven Opruimingsdienst van het ministerie van Defensie te Rijswijk en Soesterberg
- Gemeentearchief Roermond
- Library and Archives Canada te Ottawa
- Luchtfotoarchief Topografische Dienst/Kadaster te Zwolle
- Nationaal Archief te Den Haag
- National Archives te London (Engeland)
- National Collection of Aerial Photography/The Aerial Reconnaissance Archives/Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland te Edinburgh (Schotland)
- Nederlands Instituut voor Militaire Historie te Den Haag
- NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust – en Genocidestudies te Amsterdam
- Semistatische archiefdiensten Ministerie Defensie te Rijswijk
- Speciale Collecties Wageningen University te Wageningen
- The Polish Institute and Sikorski Museum te Londen (Engeland)
- Regionaal Historisch Centrum Limburg

Literatuur:

- Amersfoort, H. en P. Kamphuis, eds., *Mei 1940. De strijd op Nederlands grondgebied* (2e druk; Den Haag 2005).
- Buck, P. de, e.a., *Zoeken en schrijven. Handleiding bij het maken van een historisch werkstuk* (Rijswijk 1992).
- Chorley, W.R., *Royal Air Force Bomber Command Losses of the Second World War Volume 1-7* (Leicester 1993-2002).
- Cillekens-Cox, L., e.a., *Sprekende getuigen: Herinneringen uit de periode 1940-1945 in Roermond* (Roermond 2000).
- Hammes, B. red., *D-Day in Midden-Limburg. Terugblik op de bevrijding* 2 delen (Maastricht 1985).
- Korthals Altes, A., *Luchtgevaar. Luchtaanvallen op Nederland 1940-1945* (Amsterdam 1984).
- Mertens, J. *Het Roermondse Groot-Seminarie in oorlogstijd 1940-1945* (Roermond 1947).
- Middlebrook, M. en Ch. Everitt, *The Bomber Command War Diaries. An operational Reference Book 1939-1945* (2e druk; Londen 1990).
- Minten, J., *Roermond bevrijd* (Roermond 2005).
- Munnicks, E., *Van kazemat tot kelderleven: Roermond 1940 – 1945* (Kelpen-Oler 2007).
- Munnicks, E., *Wees op uw hoede. Roermond 1936-1940* (Roermond 2012).
- Nederveen, F., *Van bisschopsstad tot frontstad* (Roermond 1978).
- Nierstrasz e.a. (Ministerie van oorlog, hoofdkwartier van de chef van de generale staf, krijgsgeschiedkundige afdeling,) *De strijd op Nederlands grondgebied tijdens de Wereldoorlog II, Hoofddeel III/ Deel 2 Onderdeel B, De verdediging van Noord-Limburg en Noord-Brabant mei 1940* ('s-Gravenhage 1953).
- Molenaar, F.J., *De luchtverdediging in de meidagen 1940* 2 delen ('s-Gravenhage 1970).

- Pater, B.C. de, B. Schoenmaker e.a., *Grote Atlas van Nederland 1930-1950. Comprehensive Atlas of the Netherlands* (Den Haag 2005).
- Personeel Gemeentearchief Roermond, *Oud Roermond vanuit de lucht* (Hoogeveen 1996).
- Pütz, R., *Duel in de wolken. De luchtoorlog in de gevarendriehoek Roermond-Luik-Aken* (Amsterdam 1994).
- Rijswijk, A. van, *De verwoeste kerken van Limburg* (Roermond/Maaseik 1946).
- Ruiten, J., *Onder den Klockenslagh van Neel Leeuwen en Asenray* (Roermond 1994).
- Sectie Krijgsgeschiedenis van den Generalen Staf, *Beknopt overzicht van de krijgsverrichtingen der Koninklijke Landmacht 10-19 mei 1940* (Leiden 1947).
- Stichting RURA, *Een kroniek van zeven maanden, 1944-1945. Wij herdenken* (Roermond 1985).
- Stichting RURA, *Oorlog en bevrijding. Roermond 1940-1945* (Roermond 2015).
- Vlodorp, H., *Prachtig Roermond, Parels rond de Kapel* (Roermond 2010).
- Weelen, P., *Limburg bevrijd* (Ljubljana 1995).
- Woensel, J. van, *Vrij van explosieven. De geschiedenis van het EOCL en zijn voorgangers, 1944-2004* (Meppel 2004).
- Zwanenburg, G.J., *En nooit was het stil...: kroniek van een luchtoorlog, I* (Den Haag 1990).
- Zwanenburg, G.J., *En nooit was het stil...: kroniek van een luchtoorlog, II* (Den Haag 1993).

Niet gepubliceerde literatuur:

- Eversteijn, T., *Bombardementen en verongelukte vliegtuigen in de periode 10 mei 1940 – 5 mei 1945* (z.p. z.j.).
- Studiegroep Luchtoorlog 1939-1945, *Verliesregister 1939-1945. Alle militaire vliegtuigverliezen in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog* (Den Haag 2008).

Overige rapportages/documentatie:

- Beoordelingsrichtlijn voor het Procescertificaat “Opsporen Conventionele Explosieven (OCE)” versie 2007-02 (8 februari 2007).
- Explosive Clearance Group, *Vooronderzoek naar het risico op het aantreffen van Conventionele Explosieven in het onderzoeksgebied ‘Kapellerlaan te Roermond’* Kenmerk 367-017-VO-01 (Wijchen 28 maart 2018).
- Vereniging voor Explosieven Opsporing, *Handreiking vooronderzoeken BRL-OCE versus WSCS-OCE. Notitie 3VEO-VOO.05667.V* (Geldermalsen 16 april 2013).
- Werkveldspecifieke certificatieschema voor het systeemcertificaat opsporing Conventionele Explosieven zoals opgenomen in bijlage XII van de Arbeidsomstandighedenregeling (WSCS-OCE).

Internet:

- <http://ahn.nl>
- <http://dotkadata.nl>
- <http://explosievenopsporing.nl>
- <http://www.inspectieszw.nl>
- <http://maps.bing.com>
- <http://maps.google.nl>
- <http://topotijdreis.nl>

Archieven:

Bundesarchiv-Militärarchiv

RL 2-II GENERALSTAB DER LUFTWAFFE/LUFTWAFFENFÜHRUNGSSTAB	
INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
4 5. Abteilung (Ic; Feindaufklärung, Abwehr, geistige Betreuung)	
4.1 Lagemeldungen, Lageberichte	
205	Lageberichte Nr.246-Nr.258, 9. Mai 1940 – 21. Mai 1940
206	Lageberichte Nr.259-Nr.264, 22. Mai 1940 – 27. Mai 1940
207	Lageberichte Nr.265-Nr.270, 28. Mai 1940 – 1. Juni 1940
208	Lageberichte Nr.271-Nr.276, 3. Juni 1940 – 7. Juni 1940
209	Lageberichte Nr.277-Nr.282, 9. Juni 1940 – 13. Juni 1940
210	Lageberichte Nr.283-Nr.290, 15. Juni 1940 – 21. Juni 1940
211	Lageberichte Nr.292-Nr.298, 23. Juni 1940 – 29. Juni 1940
211a	1. Juli 1940 – 5. Juli 1940
212	Lageberichte Nr.305-Nr.317, 7. Juli 1940 – 19. Juli 1940
213	Lageberichte Nr.319-Nr.330, 21. Juli 1940 – 1. Aug. 1940
214	Lageberichte Nr.375-Nr.382, 15. Sept. 1940 – 22. Sept. 1940
215	Lageberichte Nr.383-Nr.391, 23. Sept. 1940 – 1. Okt. 1940
216	Lageberichte Nr.393-Nr.403, 3. Okt. 1940 – 13. Okt. 1940
217	Lageberichte Nr.404-Nr.414, 14. Okt. 1940 – 24. Okt. 1940
218	Lageberichte Nr.415-Nr.425, 25. Okt. 1940 – 4. Nov. 1940
219	Lageberichte Nr.426-Nr.434, 5. Nov. 1940 – 13. Nov. 1940
220	Luftlageberichte Nr.435-Nr.440, 14. Nov. 1940 – 19. Nov. 1940
221	Luftlageberichte Nr.441-Nr.447, 20. Nov. 1940 – 26. Nov. 1940
222	Luftlageberichte Nr.448-Nr.454, 27. Nov. 1940 – 3. Dez. 1940
223	Luftlageberichte Nr.455-Nr.463, 4. Dez. 1940 – 12. Dez. 1940
224	Luftlageberichte Nr.464-Nr.471, 13. Dez. 1940 – 21. Dez. 1940
225	Luftlageberichte Nr.472-Nr.479, 22. Dez. 1940 – 31. Dez. 1940
226	Luftlageberichte Nr.480-Nr.488, 1. Jan. 1941 – 9. Jan. 1941
227	Luftlageberichte Nr.489-Nr.497, 10. Jan. 1941 – 18. Jan. 1941
228	Luftlageberichte Nr.498-Nr.510, 19. Jan. 1941 – 31. Jan. 1941
229	Luftlageberichte Nr.511-Nr.519, 1. Feb. 1941 – 9. Feb. 1941
230	Luftlageberichte Nr.520-Nr.528, 10. Feb. 1941 – 18. Feb. 1941
231	Luftlageberichte Nr.529-Nr.538, 19. Feb. 1941 – 28. Feb. 1941
232	Luftlageberichte Nr.539-Nr.546, 1. März 1941 – 8. März 1941
233	Luftlageberichte Nr.547-Nr.554, 9. März 1941 – 16. März 1941
234	Luftlageberichte Nr.555-Nr.559, 17. März 1941 – 21. März 1941
235	Luftlageberichte Nr.560-Nr.562, 22. März 1941 – 24. März 1941
236	Luftlageberichte Nr.563-Nr.569, 25. März 1941 – 31. März 1941
237	Luftlageberichte Nr.570-Nr.575, 1. Apr. 1941 – 6. Apr. 1941
238	Luftlageberichte Nr. 577-Nr. 583, 8. Apr 1941 – 14. Apr. 1941
239	Luftlageberichte Nr.584-Nr.591, 15. Apr. 1941 – 22. Apr. 1941
240	Luftlageberichte Nr.592 – Nr.599, 23. Apr. 1941 – 30. Apr. 1941
241	Luftlageberichte Nr.600 – Nr.605, 1. Mai 1941 – 6. Mai 1941
242	Luftlageberichte Nr.606 – Nr.613, 7. Mai 1941 – 14. Mai 1941

RL 2-II GENERALSTAB DER LUFTWAFFE/LUFTWAFFENFÜHRUNGSSTAB	
INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
243	Luftlageberichte Nr.614 – Nr.625, 15. Mai 1941 – 26. Mai 1941
244	Luftlageberichte Nr.626 – Nr.637, 27. Mai 1941 – 7. Juni 1941
245	Luftlageberichte Nr.638 – Nr.645, 8. Juni 1941 – 15. Juni 1941
246	Luftlageberichte Nr.646 – Nr.655, 16. Juni 1941 – 25. Juni 1941
247	Luftlageberichte Nr.656 – Nr.660, 26. Juni 1941 – 30. Juni 1941
248	Luftlageberichte Nr.661 – Nr.666, 1. Juli 1941 – 6. Juli 1941
249	Luftlageberichte Nr.667 – Nr.672, 7. Juli 1941 – 12. Juli 1941
250	Luftlageberichte Nr.673 – Nr.678, 13. Juli 1941 – 18. Juli 1941
251	Luftlageberichte Nr.679 – Nr.684, 19. Juli 1941 – 24. Juli 1941
252	Luftlageberichte Nr.685 – Nr.691, 25. Juli 1941 – 31. Juli 1941
253	Luftlageberichte Nr.692 – Nr.700, 1. Aug. 1941 – 9. Aug. 1941
254	Luftlageberichte Nr.701 – Nr.707, 10. Aug. 1941 – 16. Aug. 1941
255	Luftlageberichte Nr. 708 – Nr.713, 17. Aug. 1941 – 22. Aug. 1941
256	Luftlageberichte Nr.714 – Nr.719, 23. Aug. 1941 – 28. Aug. 1941
257	Luftlageberichte Nr.720 – Nr.725, 29. Aug. 1941 – 3. Sept. 1941
258	Luftlageberichte Nr.726 – Nr.730, 4. Sept. 1941 – 8. Sept. 1941
259	Luftlageberichte Nr.731 – Nr.736, 9. Sept. 1941 – 14. Sept. 1941
260	Luftlageberichte Nr.737 – Nr.742, 15. Sept. 1941 – 20. Sept. 1941
261	Luftlageberichte Nr. 743 – Nr.748, 21. Sept. 1941 – 26. Sept. 1941
262	Luftlageberichte Nr.749 – Nr.754, 27. Sept. 1941 – 2. Okt. 1941
263	Luftlageberichte Nr.755 – Nr.760, 3. Okt. 1941 – 9. Okt. 1941
264	Luftlageberichte Nr.761 – Nr.765, 10. Okt. 1941 – 14. Okt. 1941
265	Luftlageberichte Nr.766 – Nr.769, 15. Okt. 1941 – 18. Okt. 1941
266	Luftlageberichte Nr.770 – Nr.774, 19. Okt. 1941 – 23. Okt. 1941
267	Luftlageberichte Nr.775 – Nr.778, 24. Okt. 1941 – 28. Okt. 1941
268	Luftlageberichte Nr.779 – Nr.785, 28. Okt. 1941 – 3. Nov. 1941
269	Luftlageberichte Nr.786 – Nr.791, 4. Nov. 1941 – 9. Nov. 1941
1025	Lageberichte Nr.331-Nr.340, 2.- 11. Aug. 1940
1026	Lageberichte Nr.341-Nr.345, 12.- 16. Aug. 1940
1557	Lagebericht Nr. 269, 1. Juni 1940

Tabel 6: Geraadpleegde archiefdelen uit RL2-II.

Nationaal Archief

2.04.53.15 MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN: INSPECTIE BESCHERMING BEVOLKING TEGEN LUCHTAANVALLEN, 1937-1946	
INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
47	Commissaris der Koningin in de provincie Limburg, nrs. 18.11.1 - 18.11.18
79	Meldingen en proces-verbaal ontvangen van gemeenten over geallieerde luchtactiviteiten Limburg 1941.

Tabel 7 Overzicht geraadpleegde stukken Inspectie Bescherming Bevolking luchtaanvallen

2.13.210 MINISTERIE VAN DEFENSIE: COMMISSIE VAN PROEFNEMING

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

23	Staten houdende opgaven van plaatsen waar mogelijk onontplofte projectielen zijn gevonden, die wel of niet geruimd zijn, 1940.
----	--

Tabel 8: Overzicht geraadpleegde stukken Commissie van Proefneming.

2.13.71 ARCHIEVEN VAN HET MINISTERIE VAN DEFENSIE TE LONDEN 1940-1941 – MINISTERIE VAN OORLOG TE LONDEN [1941-1945]; DEPARTEMENT VAN OORLOG: BUREAU LONDEN [1945-1947], (1933) 1940-1947 (1974)

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

368	Stukken betreffende luchtbombardementen in Nederland, 1941, 1944-1945
<i>2.1 Het archief van de Marineattaché Londen, 1937, 1940-1945</i>	
576-577	Stukken betreffende luchtaanvallen op en inundaties van Nederland, 1940-1945
1787	Stukken betreffende bombardementen en beschietingen, voornamelijk van en op Nederland, 1941-1945
1788-2107	Rapporten betreffende verdedigingsstelsels in Nederland, 1941-1945
	2098 Provincie Limburg, 1942-1945
	2101 Maasniel, 1945
	2103 Roermond, 1943-1945
<i>Overige stukken</i>	
2298	Stukken betreffende gegevens van kazernes, legerplaatsen en kampementen in Nederland. 1944
2309	Stukken betreffende de locatie van munitiedepots in Nederland. 1944-1945

Tabel 9: Overzicht geraadpleegde stukken Ministerie van Defensie te Londen.

2.04.110 ARCHIEF KORPS HULPVERLENINGSDIENST VAN HET MINISTERIE BINNENLANDSE ZAKEN 1945-1974

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

20	Registers met krantenknipsels inzake explosieven. Zonder datum.
21	Registers met krantenknipsels inzake explosieven. 1945-1947.
22	Registers met krantenknipsels inzake explosieven. 1957-1959.
27	Register met krantenknipsels inzake ongevallen met oorlogstuig. 1965-1970.
28	Verzameling krantenknipsels inzake de Hulpverleningsdienst. 1947-1970.

Tabel 10: Overzicht geraadpleegde stukken archief Korps Hulpverleningsdienst.

Nederlands Instituut voor Militaire Historie
COLL. 575 DUITSE VERDEDIGINGSWERKEN IN NEDERLAND EN RAPPORTEN VAN HET BUREAU INLICHTINGEN TE LONDEN 1940 1945

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

67	Roermond.
203	Vernieling Spoorbrug bij Roermond.
254	(...) Tankgracht om Roermond.
360	Een plattegrond van Roermond.
399	Versterkingen (...) Roermond.
402	(...) Schetskaart Weert/Roermond.
403	Schets van de Rijksweg aan de ingang van de stad Roermond.
475	Plattegrond van de vernielde spoor Roermond.
487	Troepensterkte bij Roermond.

489	Zoeklichten bij Roggel en Roermond.
491	Diverse gegevens (...) Roermond.
493	Gegevens Venlo en Roermond.
496	Situatie in Roermond.
501	Stellingen bij Roermond.

Tabel 11: Overzicht geraadpleegde stukken Collectie 575.

NIOD

077 GENERALKOMMISSARIAT FÜR DAS SICHERHEITSWESEN (HÖHERE SS- UND POLIZEIFÜHRER NORD-WEST)

INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
1328	Dagberichten van de <i>Befehlshaber der Ordnungspolizei</i> Den Haag betreffende vijandelijke luchtaanvallen, 1940-1941
1759	Berichtgevingen betreffende neergekomen vliegtuigen, 1943

Tabel 12: Overzicht geraadpleegde stukken Generalkommissariat für das Sicherheitswesen (Höhere SS- Und Polizeiführer Nord-West).

216K DEPARTEMENT VAN JUSTITIE

INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
180	Rapporten van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politiekorpsen en de Marechaussee inzake het geven van het sein luchtalarm, het neerstorten van vliegtuigen en de vondst van niet-ontplofte explosieven, 23 juni 1943 – 28 april 1944.
181-185	Processen-verbaal van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politie en Marechaussee met betrekking tot vijandelijke vliegtuigen, bomaanvallen en ontploffingen in verschillende gemeenten.
186	Meldingen van verschillende gemeenten betreffende ongevallen, beschietingen, bombardementen en het afwerpen van (lege) benzinetanks door vliegtuigen.

Tabel 13: Overzicht geraadpleegde stukken Departement van Justitie.

226b BUREAU INLICHTINGEN – HOOFDBUREAU LONDEN 1940-1945

INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
119	Rapporten en brieven over geallieerde bombardementen, neergestorte vliegtuigen en treinbeschietingen, 27 april 1943 – augustus 1944.
123	Militaire spionagerapporten en situatieschetsen betreffende Nederlandse en Duitse objecten, onder meer van de Geheime Dienst Nederland, april 1943-augustus 1944.
124	Militaire spionagerapporten en situatieschetsen betreffende Nederlandse en Duitse objecten, onder meer van de Geheime Dienst Nederland, 27 oktober 1944-14 februari 1945.
125	Militaire spionagerapporten en situatieschetsen betreffende Nederlandse en Duitse objecten, onder meer van de Geheime Dienst Nederland, 15 februari-16 april 1945.

Tabel 14: Overzicht geraadpleegde stukken Bureau Inlichtingen – Hoofdbureau Londen.

Semi-Statistisch Informatiebeheer Defensie

ARCHIEF MIJN- EN MUNITIEOPRUIMINGSDIENST (M.M.O.D.)

INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
Doos 43	Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – doos 43: A t/m E

Doos 44	Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – doos 44: B t/m E
Doos 45	Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – doos 45: E t/m G
Doos 48	Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – doos 48: K t/m L
Doos 50	Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – doos 50: N t/m O
Doos 51	Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – doos 51: P t/m S
Doos 52	Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – doos 52: S t/m U
Doos 53	Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – doos 53: V t/m W
Doos 54	Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – doos 54: W
Doos 55	Ruimingsrapporten correspondentie en plattegronden Gemeenten A t/m Z – doos 55: W t/m Z

Tabel 15: Overzicht geraadpleegde archiefdelen archief Mijn- en Munitieopruimingsdienst.

The National Archives

AIR 8 RECORDS: OFFICE CHIEF AIR STAFF

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

440	Enemy targets : effectiveness of bombs & bombing 1940 Sept.- 1944 Dec.
1356	Bomber Command: night photograph analysis, 1941 July - Sept.

Tabel 16: Overzicht geraadpleegde archiefdelen uit AIR 8.

AIR 14 AIRMINISTRY: BOMBER COMMAND: REGISTERED FILES

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

2671	Night Bomb raid sheets Vol. VIII. 1941 Jan-Feb.
3186	No. 5 Group: Summaries of Form E reports of bombs dropped on targets: France Low Countries and Germany, 1941 Jan.-May.

Tabel 17: Overzicht geraadpleegde archiefdelen uit AIR 14.

AIR 27 AIRMINISTRY AND SUCCESSORS: OPERATIONS RECORD BOOKS, SQUADRONS

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

480	Operation Record Book 49 squadron, february 1941
486	Operation Record Book 50 squadron, february 1941.
577	Operation Record Book 61 squadron, february 1941
686	Operation Record Book 83 squadron, february 1941.
832	Operation Record Book 106 squadron, february 1941.
981	Operation Record Book 144 squadron, february 1941.
1109	Operation Record Book 174 squadron, november 1944.
1806	Operation Record Book 412 squadron, september 1944.

Tabel 18: Overzicht geraadpleegde archiefdelen uit AIR 27.

AIR 37 AIR MINISTRY: ALLIED EXPEDITIONARY AIR FORCE, LATER SUPREME HEADQUARTERS ALLIED EXPEDITIONARY FORCE (AIR), AND 2ND TACTICAL AIR FORCE: REGISTERED FILES AND REPORTS

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

714	2 ND TACTICAL AIR FORCE: Daily log: July. – August 1944
715	2 ND TACTICAL AIR FORCE: Daily log: Sept.- Oct. 1944
716	2 ND TACTICAL AIR FORCE: Daily log: Nov.- Dec.
717	2 ND TACTICAL AIR FORCE: Daily log: Jan.- Feb.
718	2 ND TACTICAL AIR FORCE: Daily log: Mar.- May

AIR 37 AIR MINISTRY: ALLIED EXPEDITIONARY AIR FORCE, LATER SUPREME HEADQUARTERS ALLIED EXPEDITIONARY FORCE (AIR), AND 2ND TACTICAL AIR FORCE: REGISTERED FILES AND REPORTS

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

Tabel 19: Overzicht geraadpleegde archiefdelen uit AIR 37.

WO 171WAR OFFICE: ALLIED EXPEDITIONARY FORCE, NORTHWEST EUROPE (BRITISH ELEMENT):WAR DIARIES, SECONDDWORLDWAR

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

456 G., 1944 Jan. – Dec

458 C.R.A., 1944 Jan. – Dec.

997 151 Regt., 1944 Jan. – Dec.

1015 13 Regt., 1944 Jan. – Dec.

4170 G., January 1945

4173 RA, January 1945.

4909 90 HAA

Tabel 20: Overzicht geraadpleegde archiefdelen uit WO 171.

Gemeentearchief Roermond
1006 ARCHIEF VAN DE GEMEENTESECRETARIE ROERMOND 1934-1959 (NIEUW ARCHIEF)

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

99 Stukken betreffende gebeurtenissen van Roermond in oorlogstijd.

112 Kadastrale kaarten met vermelding van de eigendommen van de gemeente Maasniel (1957).

115 Stukken betreffende naamgeving van straten 1934-1950.

 331 Stukken betreffende vaststelling en vergoeding oorlogsschade gemeente-eigendommen
Straten, wegen en pleinen.

 1036 Stukken betreffende uitvoering civieltechnische werken, herbouw en herstel van panden in kader van
de wederopbouw.

1037 Stukken betreffende de herbouw en herstel van door de oorlog getroffen panden.

1038 Stukken betreffende de wederopbouw van de stad na de bevrijding in het algemeen (1945-1950).

 1039 Stukken betreffende onteigening en opruiming van puin van door oorlogsschade getroffen gebouwen
(1945-1953).

1065 Stukken betreffende handhaving van de openbare orde tijdens de bezetting.

 1300 Stukken betreffende vaststelling van de schade aan gebouwen en inboedel als gevolg
oorlogshandelingen.

1560 Stukken betreffende de luchtalarm rijksinspectie.

1561 Stukken betreffende schuilplaatsen bij luchtalarm.

1562 Luchtbeschermingsmaatregelen voor kerken, scholen en particuliere bedrijven.

1567 Aantreffen van ongesprongen projectielen en landmijnen 1933-1959 (1962).

1681 Stukken betreffende de oorlogsschade aan landbouwbedrijven.

 1818 Stukken betreffende de vaststelling van de oorlogsschade en de vergoeding voor wederopbouw van
afzonderlijke panden, in Roermond en Maasniel: D-Gel.

 1819 Stukken betreffende de vaststelling van de oorlogsschade en de vergoeding voor wederopbouw van
afzonderlijke panden, in Roermond en Maasniel: Go-Gr.

1822 Heinsbergerweg

1006 ARCHIEF VAN DE GEMEENTESECRETARIE ROERMOND 1934-1959 (NIEUW ARCHIEF)

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

2106	Stukken betreffende aanleg, onderhoud en afbraak van verdedigingswerken en versperringen.
2144	Stukken betreffende de verordening tot regeling van persoonlijke diensten, het graven van eenmansgaten en verdedigingswerken.
2149	Stukken betreffende tewerkstelling Duitsers.
2150	Stukken betreffende opsporing van vermiste geallieerde vliegers.

Tabel 21: Geraadpleegde archiefdelen archief van de gemeentesecretarie Roermond 1934-1959.

1007 GEMEENTEBESTUUR VAN MAASNIEL, 1796-1959

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

125	Relaas oorlogstijd 1940-1945.
142	Oorlogsschade 1945-1948.
143	Herstel oorlogsschade, 1945-1952.
201	Overige zaken betreffende veiligheid, 1940-1959.
674	Stukken betreffende de intercommunale samenwerking van diverse gemeenten inzake de luchtbescherming.
683	Kaart der openbare wegen en voetpaden in de gemeente.
684	Legger der wegen in de gemeente.
740	Uittreksels uit de perceelsgewijze kadastrale leggers van de gemeente Maasniel.
768	Bouwvergunningen Gebroek.
788	Bouwvergunningen Roermondsestraat.

Tabel 22: Archiefdeel gemeentebestuur van Maasniel 1796-1959.

1009 KADASTRALE GEMEENTEN ROERMOND, MAASNIEL EN HERTEN

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

115	Maasniel: kadastrale plan (1957).
144	Verzamelkaarten met de indeling van de kadastrale secties, schaal 1 : 10.000. 2 kaarten: verzamelplan (1960).
238	Minuutplan.
643	Maasniel, Sectie F, eerste blad (Gebroek), schaal 1 : 2.500. 10 kaarten: Kadastrale plan (1958).
644	Maasniel, Sectie F, eerste blad (Gebroek), schaal 1 : 2.500. 10 kaarten: Kadastrale plan (1961).
645	Maasniel, Sectie F, eerste blad (Gebroek), schaal 1 : 2.500. 10 kaarten: Kadastrale plan (1958).
646	Maasniel, Sectie F, eerste blad (Gebroek), schaal 1 : 2.500. 10 kaarten: Kadastrale plan (1966).
647	Maasniel, Sectie F, eerste blad (Gebroek), schaal 1 : 2.500. 10 kaarten: Kadastrale plan (1967).
648	Maasniel, Sectie F, eerste blad (Gebroek), schaal 1 : 2.500. 10 kaarten: Kadastrale plan (1968).
649	Maasniel, Sectie F, eerste blad (Gebroek), schaal 1 : 2.500. 10 kaarten: Kadastrale plan (1969-1970).
650	Maasniel, Sectie F, tweede blad, schaal 1 : 1.000. 7 kaarten: Kadastrale plan (1959).
651	Maasniel, Sectie F, tweede blad, schaal 1 : 1.000. 7 kaarten: Kadastrale plan (1960).
652	Maasniel, Sectie F, tweede blad, schaal 1 : 1.000. 7 kaarten: Kadastrale plan (1961).
653	Maasniel, Sectie F, tweede blad, schaal 1 : 1.000. 7 kaarten: Kadastrale plan (1962).
654	Maasniel, Sectie F, tweede blad, schaal 1 : 1.000. 7 kaarten: Kadastrale plan (1964).
655	Maasniel, Sectie F, tweede blad, schaal 1 : 1.000. 7 kaarten: Kadastrale plan (1965).
656	Maasniel, Sectie F, tweede blad, schaal 1 : 1.000. 7 kaarten: Kadastrale plan (1968-1970).
657	Maasniel, Sectie F, derde blad, schaal 1 : 1.000. 3 kaarten: Kadastrale plan (1959).

1009 KADASTRALE GEMEENTEN ROERMOND, MAASNIEL EN HERTEN

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

658	Maasniel, Sectie F, derde blad, schaal 1 : 1.000. 3 kaarten: Kadastrale plan (1961).
659	Maasniel, Sectie F, derde blad, schaal 1 : 1.000. 3 kaarten: Kadastrale plan (1968-1970).
706	Verzamelkaarten met de indeling van de kadastrale secties, schaal 1 : 10.000. 2 kaarten: verzamelplan (1953).

Tabel 23: Archiefdeel kadastrale gemeenten Roermond, Maasniel en Herten.

1014 GEMEENTEBESTUUR VAN ROERMOND 1960-1990

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

861	Bestemmingsplan Koninginnelaan, tekening 46
862	Bestemmingsplan Koninginnelaan, tekening 46
863	Bestemmingsplan Koninginnelaan, tekening 46
864	Bestemmingsplan Koninginnelaan, tekening 46
865	Bestemmingsplan Koninginnelaan, tekening 46
1301	Opsporing en opruiming van explosieven 1964-1990.
1302	Opsporing en ruiming van explosieven.
1303	Opsporing en opruiming opsporing explosieven in spoorbaan Roermond – Vlodrop.

Tabel 24: Geraadpleegde archiefdelen Gemeentebestuur van Roermond 1960-1990.

2002 GEMEENTEPOLITIE VAN ROERMOND

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

Ingekomen en minuten van uitgegane stukken alsmede van processen-verbaal of rapporten, geordend naar rubriek 1940.

383 (77). Correspondentie met de Ortskommandant.

385 (81). Luchtbescherming.

Ingekomen en minuten van uitgegane stukken alsmede van processen-verbaal of rapporten, geordend naar rubriek 1941.

429 (77). Correspondentie met de Ortskommandant.

430 (78). Correspondentie met de Befehlshaber der Sicherheitspolizei.

432 (81). Luchtbescherming.

Ingekomen en minuten van uitgegane stukken alsmede van processen-verbaal of rapporten, geordend naar rubriek 1942.

473 (77). Correspondentie met de Ortskommandant.

474 (78). Correspondentie met de Befehlshaber der Sicherheitspolizei.

476 (81). Luchtbescherming.

Ingekomen en minuten van uitgegane stukken alsmede van processen-verbaal of rapporten, geordend naar rubriek 1943.

518 Correspondentie met de Ortskommandant.

519 Correspondentie met de Befehlshaber der Sicherheitspolizei.

520 Luchtbescherming.

Ingekomen en minuten van uitgegane stukken alsmede van processen-verbaal of rapporten, geordend naar rubriek 1944.

549 (27) Rapporten.

560 (78). Correspondentie met de Befehlshaber der Sicherheitspolizei.

2002 GEMEENTEPOLITIE VAN ROERMOND	
INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
561	(81). Luchtbescherming.
Agenda's van ingekomen en verzonden stukken.	
586	06 jun. 1944-12 jan. 1945.
Protocolen van dag- en nachtrapporten.	
729	13 jan. 1940-20 mei 1940.
730	20 mei 1940-30 aug. 1940.
731	30 aug. 1940-29 okt. 1940.
732	30 okt. 1940-30 dec. 1940.
733	31 dec. 1940-23 mrt. 1941.
734	23 mrt. 1941-17 jun. 1941.
735	18 jun. 1941-19 sep. 1941.
736	20 sep. 1941-31 dec. 1941.
737	01 jan. 1942-02 apr. 1942.
738	02 apr. 1942-29 mei 1942.
739	29 mei 1942-09 sep. 1942.
740	09 sep. 1942-11. Nov. 1943.
741	12 nov. 1942-26 jan. 1943.
742	26 jan. 1943-16 apr. 1943.
743	16 apr. 1943-01 jun. 1943.
744	01 jul. 1943-01 sep. 1943.
745	01 sep. 1943-01 nov. 1943.
746	01 nov. 1943-01 jan. 1944.
747	01 jan. 1944-18 jun. 1944.
748	18 jun. 1944-24 sep. 1944.

Tabel 25: Geraadpleegde archiefdelen Gemeentepolitie van Roermond.

2003 GEMEENTEPOLITIE VAN ROERMOND 1945-1993	
INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
94	Vergoeding van oorlogsschade.
330	Vinden, opruimen van oorlogstuig en andere gevaarlijke stoffen.

Tabel 26: Geraadpleegde archiefdelen Gemeentepolitie van Roermond 1945-1993.

2004 LUCHTBESCHERMINGSDIENST VAN ROERMOND	
INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
2	Ingekomen en verzonden stukken 15 september 1942 – 12 november 1944.
10	Rapporten van plaatsgevonden bominslagen, luchtgevechten en luchtalarm 1940-1944.
11	Bijlagen bij inv.nr. 10.

Tabel 27: Geraadpleegde archiefdelen Luchtbeschermingsdienst Roermond.

2012 GEMEENTELIJKE BRANDWEER VAN ROERMOND	
INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
60	Stukken betreffende de hulpverlening van de brandweer aan de luchtbeschermingsdienst.
62	Stukken betreffende de hulpverlening van de brandweer bij bominslagen.

2012 GEMEENTELIJKE BRANDWEER VAN ROERMOND

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

Tabel 28: Geraadpleegde archiefdelen Gemeentelijke Brandweer Roermond.

2019 KABINET VAN DE BURGEMEESTER VAN ROERMOND

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

2	Binnenlandse veiligheid
10	Correspondentie van algemene aard
27	Politieaangelegenheden: diverse rapporten

Tabel 29: Geraadpleegde archiefdelen Kabinet van de burgemeester van Roermond.

2037 DIENST GEMEENTEWERKEN

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

15	Grootschalige basiskaart Nederland.
23	Overzicht oorlogsschade van monumenten.
648	Luchtbescherming en alarmering, 1939-1943; Oefeningen luchtbescherming, 1935-1942; Verduistering, 1938-1940.
649	Ontploffingen en ontbrandingen, diversen, 1945-1982.
1703	Militaire versperringen.
256	Aanleg riolering t.b.v. 46 duplexwoningen aan de Kemp, Borneostraat, Celebesstraat en omgeving in 1951 Aanleg riolering Lommerveld, Koninginnelaan en Minister Bongaertsstraat in 1951 Aanleg rioleringen Bredeweg, gedeelte tussen Maasnielderweg en Charles Ruysstraat en gedeelte tussen Koninginnelaan en OLV-plein in 1953-1954 Aanleg riolering bouwcomplexen aan de Keulsebaan, Celebesstraat en omstreken in 1954 Verlenging gedeelte riolering en Roerzicht in 1953 Aanleg gedeelte riolering in Villapark "Roer" nabij zwembad Hattem in 1953 Rioleringen: opdrachten aan diverse aannemers tot uitvoering kleinere werkzaamheden in de jaren 1953-1961 Aanleg riolering t.b.v. Zuivelfabriek "St. Christoffel" aan de Prins Bernhardstraat in 1956, 1954-1957
458	Bestemmingsplan "Koninginnelaan", incl. 1e t/m 7e wijziging
768	Conceptbestek 1e fase Keulsebaan-Koninginnelaan; Straatverlichting, beëindiging gebruik gemeentegrond door pachters
804	Bouw Koninginnelaan tussen Willem II Singel en Prins Bernhardstraat
805	Bouw Koninginnelaan tussen Willem II Singel en Prins Bernhardstraat
806	Bouw Koninginnelaan tussen Willem II Singel en Prins Bernhardstraat
807	Bouw Koninginnelaan tussen Willem II Singel en Prins Bernhardstraat
947	Straataanleg in diverse bouwblokken; etage woningen Maria Theresialaan, Tilman van Breestraat, Koninginnelaan, Prinses Beatrixstraat, Minister Bongaertsstraat, Kempweg, Borneostraat, Celebesstraat, ged. Notenboomlaan, . Heidesteeg en ged. Olieberg, verbetering en verbreding ged. Prins Bernhardstr. (v.m. Halfwegsteeg) en doortrekken Prinses Marijkestraat
952	Straataanleg 100 korrelbetonwoningen (prefabs) Prins Bernhardstraat, Koninginnelaan, Burg. Brouwersstraat, Burg. Beeren-broekstraat etc. bestek 7 dienst 1950
956	Aanleg wegen, riolering, beplantingen en groenstroken bij de Eiermijn. Bestek 5, voorbereiding, krediet aanbesteding en gunning aan de Kon. Mij. Wegenbouw N.V. termijnbetalingen, wegaanleg verlengde Koninginnelaan langs Eiermijn etc

2037 DIENST GEMEENTEWERKEN	
INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
1008	Reconstructie gedeelte tussen Pr. Bernhardstraat en Bredeweg. Diverse voorbereidende stukken
1009	Samenstelling en verslagen van vergaderingen van Werkgroep Koninginnelaan
1010	Leidingeninformatie, verleggen kabels en leidingen, (straatverlichting, verkeersverlichting) 1978-1984
1011	Correspondentie met Bouwver. St. Jozef en treffen voorzieningen aan woningen, 1984-1985 bestek nr. 341.A-1984 met nota van inlichtingen Bijdrage in kader van Voorwaardenscheppend Beleid, 1983-1985
1012	Overige stukken
1013	Overdracht van de Heinsbergerweg door de provincie aan de gemeente
1016	Heinsbergerweg, aanleg trottoirs, verbreding, bouw muur, verbindingsweg, 1945-1962, Herderstraat, verbredingen trottoirs
1062	Aanleg riolering en trottoir Heinsbergerweg
1063	Uitvoering diverse werken, bestek 145. voetpad Bredeweg en Gebroek verbeteren uitzichthoek Heinsbergerweg/Scheidingsweg verwijderen begroeiingen Muggenbroek II verbetering kruispunt Heinsbergerweg/Herderstraat
1114	Koninginnelaan, tussen Bredeweg en Donderbergweg: grondwerk, riolering, verlichting, aanleg
1115	Koninginnelaan, tussen Bredeweg en Donderbergweg: grondwerk, riolering, verlichting, aanleg

Tabel 30: Geraadpleegde archiefdelen Dienst Gemeentewerken.

4006 VERENIGING VAN LIMBURGSE GEMEENTEN	
INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
119	Inlevering van oorlogstuig e.d.

Tabel 31: Geraadpleegde archiefdelen Vereniging van Limburgse Gemeenten.

7005 COLLECTIE OORLOGSDOCUMENTATIE 1940-1945	
INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
4	Chronologische overzichten
	Dagboeken en knipselboeken van M.C. van Groenendaal
112	XXXIX Augustus-november 1944
	Losse stukken
188	Bombardementen van 1944 november 11.
206	Afgeluisterde telefoongesprekken.
214	Stukken betreffende oorlogsschade en herstel.
221	Schade aan panden te Roermond / bomaanslagen en advies en Bemiddeling oorlogsschade.
228	Maasniel, Swalmen, Beegden, Linne e.a.

Tabel 32: Archiefdeelcollectie oorlogsdokumentatie.

Regionaal Historisch Centrum Limburg

07.E09 MILITAIR GEZAG LIMBURG, 1944-1947	
INV.NR.:	OMSCHRIJVING:
	Archieven P.M.C. Limburg

07.E09 MILITAIR GEZAG LIMBURG, 1944-1947

INV.NR.: OMSCHRIJVING:

14	Wapens onder burgerbevolking-correspondentie en rapporten betreffende.
42	Mijnen en projectielen, aangiften, opruiming en rapporten betreffende.-
43	Mijnen, projectielen en ander oorlogstuig-correspondentie betreffende.-
169	Opruiming van legermateriaal Duits-geallieerd-correspondentie betreffende-
314	Weekrapporten i.z. bom-munitie-en mijnopruiming. Sectie IV.
D.M.C. Roermond	
2	Toestand en wederopbouw in Midden Limburg-algemene correspondentie.
30	Bom- en mijnopruiming en ander oorlogstuig-Algemene correspondentie en rapporten.
31	Brand-processen-verbaal wegens veroorzaken van brand.

Tabel 33: Archiefdeel Militair Gezag Limburg 1944-1947.

8 BIJLAGEN

BIJLAGE 1: VASTSTELLEN VERDACHT GEBIED EN AFBAKENING IN VOORONDERZOEK

Deze bijlage maakt onderdeel uit van *paragraaf 6.5* van het WSCS-OCE en wordt gebruikt om te beoordelen of bepaalde oorlogshandelingen een indicatie vormen voor de aanwezigheid van CE (verdacht of onverdacht) en voor de horizontale afbakening van het verdachte gebied. Hiervan mag alleen gemotiveerd worden afgeweken.

Bijlage 3: Vaststellen verdachtgebied en afbakening in vooronderzoek

Deze bijlage maakt onderdeel uit van paragraaf 6.5 van het WSCS-OCE en wordt gebruikt om te beoordelen of bepaalde oorlogshandelingen een indicatie vormen voor de aanwezigheid van CE (verdacht of onverdacht) en voor de horizontale afbakening van het verdachte gebied. Hiervan mag alleen gemotiveerd worden afgeweken.

Indicatie	Algemene omschrijving	Uitgangspunt conclusie		Uitgangspunten voor afbakening verdacht gebied
		Verdacht	Onverdacht	
Verdedigingswerk	Groepering van wapenopstellingen en/of geschutopstellingen, rondom afgezet met een versperring (bijvoorbeeld weerstandskern of steunpunt).	x		Het grondgebied binnen de grenzen van het verdedigingswerk is verdacht. De grenzen worden bij voorkeur bepaald aan de hand van georeferentie luchtfoto's.
Wapenopstelling	Opstelling van handvuurwapen, machinegeweer of andere (semi) automatisch wapen, niet zijnde onderdeel van een verdedigingswerk.	x		Locatie van de wapenopstelling.
Geschutopstelling (statisch en mobiel)	Locatie van geschut, niet zijnde onderdeel van een verdedigingswerk.	x		25 meter rondom het hart van de geschutopstelling, maar niet verder dan een eventueel aangrenzende watergang.
Munitieopslag in open veld	Locatie van munitievoorraad in het open veld, niet zijnde binnen een verdedigingswerk.	x		Locatie van de veldopslaglocatie.
Loopgraaf	Militaire loopgraaf	x		Het gebied binnen de contouren van de loopgraaf is verdacht, bij voorkeur bepaald aan de hand van georeferentie luchtfoto's.
Tankgracht of -geul	Een diepe (al dan niet droge) gracht of geul met steile wanden, aangebracht om pantservoertuigen tegen te houden.		x	Niet verdacht, tenzij er aanwijzingen zijn dat er mogelijk munitie in gedumpt is.
Landmijnen verdacht gebied	Middels een aanwijzing, niet zijnde een mijnenlegrapport, op landmijnen verdacht verklaard gebied. In het verdachte gebied zijn bij de controle door de MMOD géén landmijnen aangetroffen.		x	n.v.t.
Landmijnen verdacht gebied	Middels een aanwijzing, niet zijnde een mijnenlegrapport, op landmijnen verdacht verklaard gebied. In het verdachte gebied zijn bij de controle door de MMOD, of bij na-oorlogse activiteiten landmijnen aangetroffen.	x		De grenzen zoals aangegeven in het ruimrapport.
Mijnenveld	Geregistreerd mijnenveld, waarvan mijnenlegrapport aanwezig is. Alle volgens het legrapport gelegde landmijnen zijn geruimd.		x	n.v.t.
Mijnenveld	Geregistreerd mijnenveld waarvan mijnenlegrapport aanwezig is. Niet alle volgens het mijnenlegrapport gelegde landmijnen zijn geruimd. Geen feitelijke onderbouwing bekend waarom er landmijnen worden vermist.	x		De grenzen zoals aangegeven in het mijnenlegrapport en/of ruimrapport.
Mijnenveld	Mijnenlegrapport aanwezig. Niet alle volgens het legrapport gelegde landmijnen zijn geruimd. Feitelijke onderbouwing bekend waarom er landmijnen worden vermist.		x	n.v.t.
Versperringen	Versperringen, zoals strandversperringen en drakentanden.		x	Tenzij er indicaties zijn dat CE onderdeel uitmaken van de versperring.
Infrastructuur zonder geschutopstelling of munitievoorraad	Militaire werken zoals woononderkomen of werken met een burgerdoel zoals schuilbunker.		x	Tenzij er indicaties zijn op CE vanwege de aanwezigheid van nabijverdediging in de vorm van bijvoorbeeld wapenopstellingen.
Schuilloopgraaf	Loopgraaf voor burgerbevolking om in te schuilen.		x	n.v.t.
Kampementen	Grondgebied met onderkomens zoals tenten.		x	Tenzij er indicaties zijn op CE vanwege de aanwezigheid van munitieopslag of nabijverdediging in de vorm van bijvoorbeeld wapenopstellingen.
Mangat	Gat in grond met schuifunctie, niet in gebruik genomen als schuttersput.		x	n.v.t.
Vernielingslading		x		Locatie van de vernielingslading.

Indicatie	Algemene omschrijving	Uitgangspunt conclusie		Uitgangspunten voor afbakening verdacht gebied
		Verdacht	Onverdacht	
	Locatie van aangebrachte vernielingslading.			
Artillerie-, mortier- of raketbeschieting	Gebied dat is beschoten door mobiel of vast geschut, mortieren of grondgebonden (meervoudig) raketwerpersysteem.	x		Situationeel te bepalen.
Raketbeschieting inslagenpatroon bekend	Gebied dat is getroffen door een raketbeschieting met jachtbommenwerpers.	x		Op basis van een analyse van het inslagenpatroon wordt de maximale afstand tussen twee opeenvolgende inslagen binnen een inslagpatroon bepaald. Het verdachte gebied wordt afgebakend door deze afstand te projecteren op de buitenste inslagen van het inslagenpatroon. Dat is exclusief de eventuele horizontale verplaatsing van de buitenste blindganger binnen het inslagenpatroon.
Insagpunt blindganger, zijnde een vliegtuigbom	Vliegtuigbom die niet in werking is getreden.			Te bepalen volgens rekenmethode waarin ten minste rekening wordt gehouden met de volgende parameters: de afwerphoogte, de afwerpsnelheid, het gewicht van de bom, de diameter van de bom en de weerstand van de bodem. Op basis van in ieder geval deze vijf parameters wordt berekend tot welke diepte CE theoretisch kunnen indringen en hoever de maximale horizontale verplaatsing is.
Crashlocatie vliegtuig	Aanwezigheid van CE vanwege de crash.	x		Situationeel te bepalen.
Krater van gedetoneerde incidentele luchtafweergranaat	Gebied waarin zich de krater van de detonatie van een incidentele luchtafweergranaat bevindt.		x	Tenzij er indicaties zijn dat het geen incidentele luchtafweergranaat betreft.
Insagpunt van een V-1 wapen	Gebied dat is getroffen door de inslag van een V-1 wapen.	x		15 meter rondom een insagpunt vanwege de mogelijke horizontale verplaatsing onder de grond.
Krater van een (gedeeltelijk) gedetoneerd V-1 wapen	Gebied waarin zich de krater van de detonatie van een V-1 wapen bevindt.	x		50 meter rondom een insagpunt vanwege de mogelijke aanwezigheid van explosieve componenten.
Krater van een (gedeeltelijk) gedetoneerd V-2 wapen	Gebied waarin zich de krater van de detonatie van een V-2 wapen bevindt.	x		Situationeel te bepalen.
Dumplocatie van munitie en/of toebehoren	Dumplocatie van CE en/of toebehoren in landbodem of op waterbodem.	x		Locatie van de dump en afbakening verder situationeel te bepalen, bijvoorbeeld dumping in stilstaand of stromend water.
Ongecontroleerde (massa)explosie	(Sympathische) detonatie van een explosieven voorraad zoals ontploffing munitieopslag of munitie trein.	x		Situationeel te bepalen
Vernietigingslocatie voor CE	Eén of meerdere springputten.	x		De contour(en) van de springput(ten) en afbakening verder situationeel te bepalen, bijvoorbeeld gelet op de afstand van eventuele uitgeworpen CE buiten deze contour(en).
Vernielingslading (in werking gesteld)	Locatie van in werking gestelde vernielingslading, waarbij de mogelijkheid bestaat op het aantreffen van niet (geheel) gedetoneerde springlading(en).	x		Locatie waar de vernielingslading in werking is gesteld en afbakening verder situationeel te bepalen.
Tapijtbombardement	Gebied dat is getroffen door een bombardement met middelzware en/of zware bommenwerpers, met als doel om schade aan te richten over een groot gebied.	x		Op basis van een analyse van het inslagenpatroon ¹ wordt de maximale afstand tussen twee opeenvolgende inslagen binnen een inslagpatroon bepaald. Het verdachte gebied wordt afgebakend door deze afstand te projecteren op de buitenste inslagen van het inslagenpatroon. Dat is exclusief de eventuele horizontale verplaatsing van de buitenste blindganger binnen het inslagenpatroon.
Duikbombardement op zgn. 'Pin Point Target', inslagenpatroon onbekend	Gebied dat is getroffen door een bombardement met jachtbommenwerpers, met als doel om een vooraf bepaald specifiek object te treffen.	x		Het verdachte gebied wordt bepaald door een afstand van 181 meter gemeten vanuit het hart van het doel ^{2/3} .
Duikbombardement op zgn. 'Line Target', inslagenpatroon onbekend	Lineair gebied, nabij een spoorlijn, dat is getroffen door een bombardement met jachtbommenwerpers, met als doel om de spoorlijn te treffen.	x		Het verdachte gebied wordt bepaald door een afstand van 91 meter gemeten vanuit het hart van de spoorlijn ^{2/4} .
Raketbeschieting op zgn. 'Pin Point Target', inslagenpatroon onbekend	Gebied dat is getroffen door een raketbeschieting met jachtbommenwerpers, met als doel om een vooraf bepaald specifiek object te treffen.	x		Het verdachte gebied wordt bepaald door een afstand van 108 meter gemeten vanuit het hart van het doel ^{2/5} .
Raketbeschieting op zgn. 'Line Target', inslagenpatroon onbekend	Lineair gebied, nabij een spoorlijn, dat is getroffen door een raketbeschieting met jachtbommenwerpers, met als doel	x		Het verdachte gebied wordt bepaald door een afstand van 80 meter gemeten vanuit het hart van de spoorlijn ^{2/6} .

Indicatie	Algemene omschrijving	Uitgangspunt conclusie		Uitgangspunten voor afbakening verdacht gebied
		Verdacht	Onverdacht	
	om de spoorlijn of treinstel op deze spoorlijn te treffen.			

¹ Verzameling van de locaties van inslagen van één bepaald toestel of één bepaald bombardement.

² Afstanden zijn afkomstig van een Britse studie (empirisch onderzoek) naar de accuratesse bij aanvallen door eenmotorige duikbommenwerpers gedurende de periode oktober 1944 – april 1945 (AIR 55/322). Eventueel effect van vijandelijk luchtafweer tijdens deze duikbombardementen is niet in de studie meegenomen.

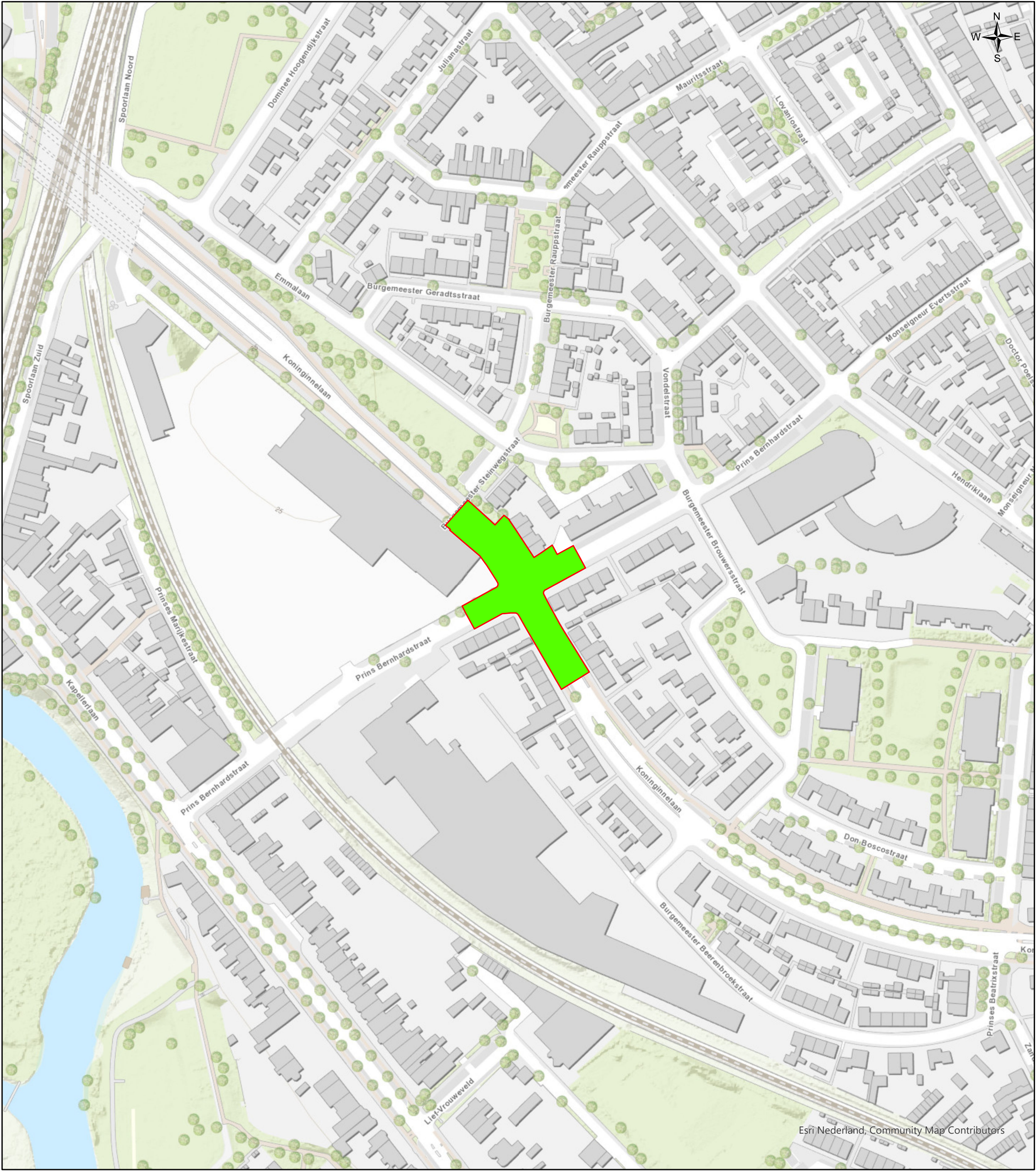
³ De genoemde afstand is de gemiddelde afstand t.o.v. het doel waarbij opgemerkt moet worden dat 50% van de vliegtuigbommen binnen 119 meter neer is gekomen en de maximaal gemeten afstand t.o.v. het doel 181 meter was.

⁴ De genoemde afstand is de gemiddelde afstand t.o.v. het doel waarbij opgemerkt moet worden dat 50 % van de vliegtuigbommen binnen 46 meter neer is gekomen en de maximaal afstand t.o.v. het doel 91 meter was.

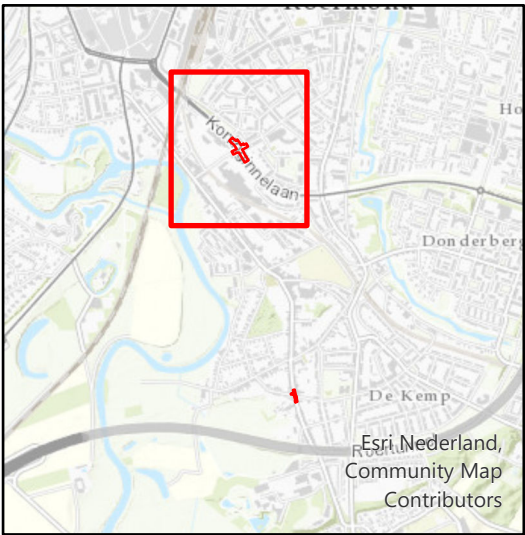
⁵ De genoemde afstand is de gemiddelde afstand t.o.v. het doel (gebouwen) waarbij opgemerkt moet worden dat de gemiddelde spreiding van de raketten t.o.v. het middelpunt van een salvo 69 meter was, en dat de gemiddelde afstand van het middelpunt van een salvo t.o.v. het doel 39 meter was.

⁶ De genoemde afstand is de maximale afstand gemeten n.a.v. luchtfoto-interpretatie.

BIJLAGE 2: CE-BODEMBELASTINGKAART

Esri Nederland, Community Map Contributors

Legenda

- Onderzoeksgebied
- Onverdacht

Datum:

12 februari 2020

Schaal:

1:2.000

Project Nr:

383-019

Tekening Nr:

383-019-TE-10

Opdrachtgever:

Gemeente Roermond

Copyright 2020 Explosive Clearance Group

0 20 40 60 Meter

BEZOEKADRES

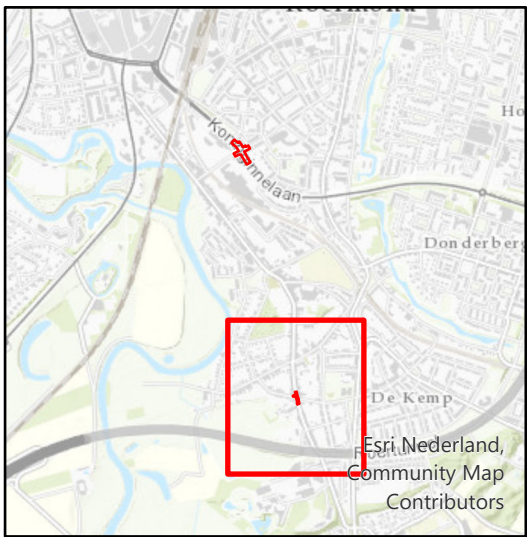
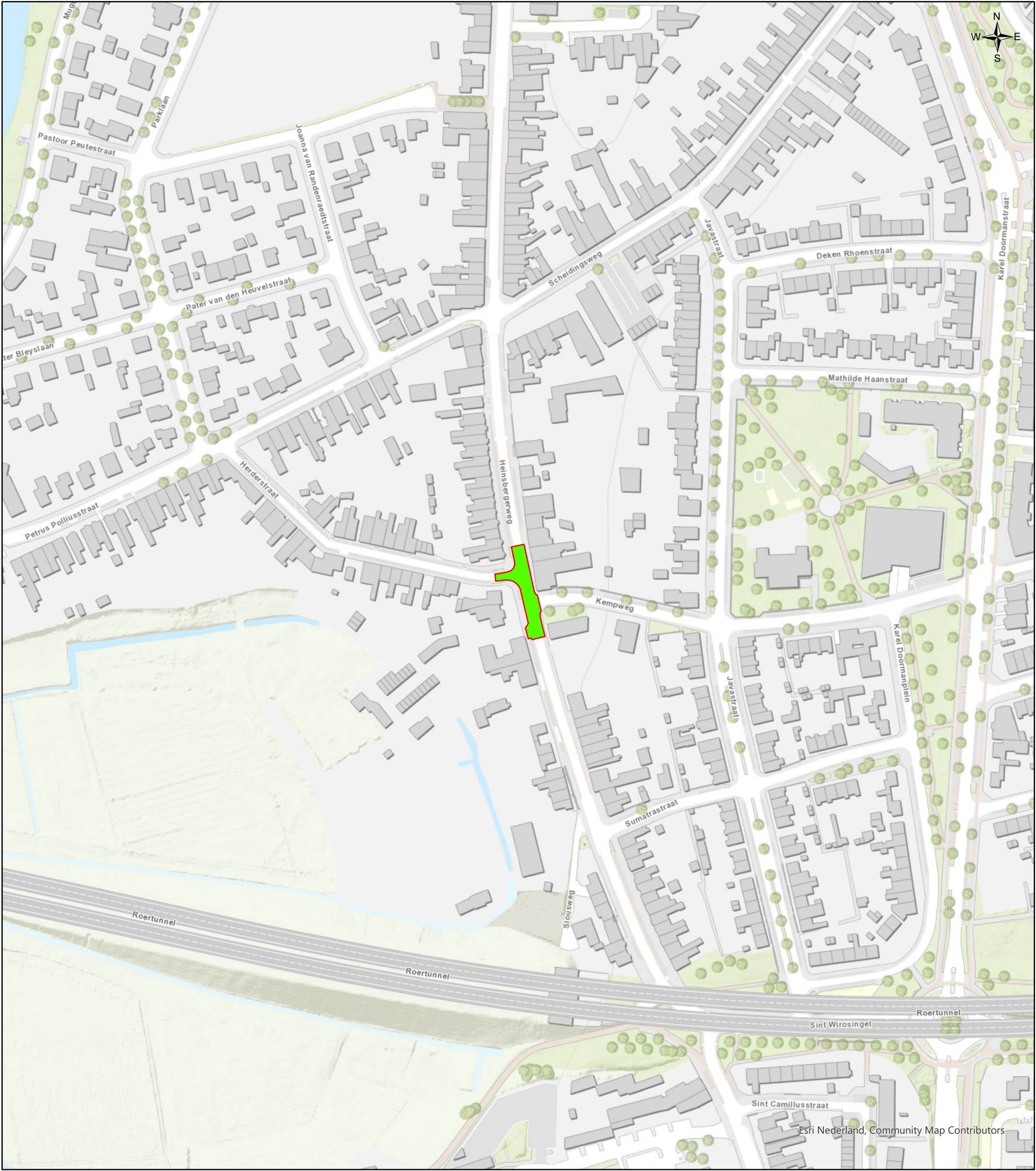
Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen

POSTADRES

Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS

E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

Legenda

- Onderzoeksgebied
- Onverdacht

Datum:

12 februari 2020

Schaal:

1:2.000

Project Nr:

383-019

Tekening Nr:

383-019-TE-10

Opdrachtgever:

Gemeente Roermond

Copyright 2020 Explosive Clearance Group

0 20 40 60 Meter

BEZOEKADRES

Nieuweweg 212
6603 BV Wijchen

POSTADRES

Postbus 332
6500 AH Nijmegen

CONTACTGEGEVENS

E-mail: info@ecg-group.nl
Telefoon: 024-6452409
www.ecg-group.nl

BIJLAGE 3: SYSTEEM CERTIFICATEN OPSPOREN CONVENTIONELE EXPLOSIEVEN

Explosive Clearance Group B.V.

te Wijchen

KvK-nummer: 09155853

Het managementsysteem van **Explosive Clearance Group B.V.** en de toepassing daarvan voldoet aan de eisen zoals neergelegd in de norm:

Systeemcertificaat

Opsporen Conventionele Explosieven WSCS-OCE

Evaluatie van het managementsysteem heeft plaatsgevonden volgens het certificatiereglement van TÜV Nederland voor het toepassingsgebied:

Deelgebied A: Opsporing
Deelgebied B: Civieltechnische ondersteuning

Deze certificatie is onderworpen aan een jaarlijkse evaluatie door TÜV Nederland.

Registratienummer: 13796/11.1
Ingangsdatum certificaat: 20-12-2018
Certificaat geldig tot: 20-12-2021
Datum eerste certificaat: 20-12-2006

Managing Director
Dhr. E.W.A.C. Franken

TÜV Nederland
Ekkersrijt 4401
5692 DL Son en Breugel
T: +31 (0) 499 – 339 500
E: info@tuv.nl
W: www.tuv.nl

Aanwijzingsbeschikking Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onder nummer: 2014-0000086668

1 / 1

BIJLAGE 4: PROTOCOL TOEVALSVONDST

